

Vergaderjaar 1999–2000

26 816

Voortgangsrapportage Beleidskader Jeugdzorg 2000–2003

Nr. 2

RAPPORTAGE

Inhoud

	Inleiding	2			
1	Uitwerking Regerakkoord 1998	4			
1.1	Adviescommissie Wet op de Jeugdzorg	5			
1.2	Projectgroep Toegang	6			
1.3	Meerjarenafspraken en Landelijk Programmamanagement	6			
1.3.1	Meerjarenafspraken	7			
1.3.2	Landelijk Programmamanagement Jeugdzorg	9	1		
1.4	Projectgroep Zorgprogrammering	9			
1.5	Beleidsinformatie	10	2		
1.5.1	Stand van zaken per augustus 1999	10			
1.5.2	Specifieke aandachtspunten	11			
1.6	Kwaliteitszorg	12			
1.6.1	Het Programma Kwaliteitszorg in de Jeugdzorg	12			
1.6.2	Kwaliteitsjaarverslag	12			
1.6.3	De inbreng van cliënten en beroepsgroepen	13			
1.7	Regiovisies jeugdzorg	13			
1.8	Verbetering van de aansluiting met lokale voorzieningen voor jeugdigen	14			
1.8.1	Jeugdzorg en lokaal jeugdbeleid	14			
1.8.2	Jeugdzorg en onderwijs	15	3		
1.8.3	Jeugdzorg en arbeidstoeliding	17			
1.8.4	Jeugdzorg en veiligheid	18			
2	De sectoren in de jeugdzorg	19			
2.1	Jeugdhulpverlening	19			
2.1.1	Regionaal Beleid	20			
2.1.2	Beleid landelijke voorzieningen	21			
2.1.3	Vernieuwing van de jeugdhulpverlening	24			
2.2	Justitiële jeugdbescherming en justitiële jeugdinrichtingen	24			
2.2.1	Raad voor de Kinderbescherming	25			
2.2.2	Instellingen voor voogdij en gezinsvoogdij	27			
2.2.3	Kinder- en Jongerenrechtswinkels	29			
			2.2.4	Justitiële jeugdinrichtingen	29
			2.2.5	Inning ouderbijdrage	31
			2.3	Geestelijke Gezondheidszorg voor jeugdigen (jeugd-ggz)	31
			2.4	Licht verstandelijk gehandicapte jeugdigen (LVG)	32
				Bijlagen	34
				1	Wet- en regelgeving
				2	Projecten Jeugdhulpverlening
					Innovatietraject pleegzorg
					Thuisloze jongeren
					Youth at Risk
					Pilot Limburg
					Jongerenparticipatie in de jeugdhulpverlening en de jeugdbescherming
					Versterking van de positie van cliënten in de jeugdhulpverlening en de jeugdbescherming
					Arbeidsmarktbeleid
				3	Financiën, capaciteitsontwikkeling en overige kengetallen
					Overzichten A: Jeugdzorg
					Overzichten B: Jeugdhulpverlening
					Overzichten C: Jeugdbescherming en de justitiële jeugdinrichtingen
					Overzichten D: Jeugd-ggz
					Overzichten E: Voorzieningen voor licht verstandelijk gehandicapte jeugdigen
					Lijst van gebruikte afkortingen
					73
					Noten
					76

Inleiding

Voor u ligt de Voortgangsrapportage Beleidskader Jeugdzorg 2000–2003. Deze rapportage licht de belangrijkste (inter-)sectorale ontwikkelingen toe die momenteel in de jeugdhulpverlening, de jeugdbescherming, de geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen en de zorg voor licht verstandelijk gehandicapte jeugdigen aan de orde zijn.

Dit document bevat tevens de onderbouwing van de concrete beleidsvoornemens die voor deze sectoren zijn vermeld in de begroting 2000–2003 alsook van de daarin opgenomen meerjarencijfers. Hiermee wordt voldaan aan het bepaalde in de Wet op de jeugdhulpverlening dat de Ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en Justitie verslag doen over het afgelopen jaar en voortschrijdend inzicht geven in de beleidsvoornemens voor de komende vier jaar.

Tenslotte geeft deze rapportage inzicht in de stand van zaken ten opzichte van de notitie «Uitwerking Regeerakkoord Jeugdzorg, Hoofdlijnen van een Plan van Aanpak 1999–2002» (Kamerstukken II, 1998–1999, 26 211, nr. 4). Twee ontwikkelingen staan daarbij centraal: het proces van wetgeving en het versterken en verankeren van het beleid van Regie in de jeugdzorg op landelijk, provinciaal, regionaal en lokaal niveau. Voor beide ontwikkeltrajecten geldt dat in deze voortgangsrapportage verslag wordt gedaan van de bereikte resultaten en voornemens.

In de jeugdzorg is de afgelopen jaren op beleids- en uitvoerend niveau veel in gang gezet dat moet leiden tot grotere samenhang en effectiviteit, tot verbetering van de toegankelijkheid van de hulp en zorg, tot een betere afstemming van vraag en aanbod en tot een betere bedrijfsvoering.

Resultaten

In 1999 zijn er extra middelen beschikbaar gekomen in het kader van het Regeerakkoord 1998. Hierin is onder andere het instrument van meerjarenafspraken geïntroduceerd. Over de inzet van deze extra middelen in 1999 (f 16,9 miljoen) zijn afspraken gemaakt tussen IPO, VNG, VOG, GGZ-Nederland en de Ministeries van VWS en Justitie. Momenteel wordt concreet invulling gegeven aan de meerjarenafspraken. De overheid biedt daarbij een meerjarig perspectief. Gelijktijdig, onlosmakelijk daarmee verbonden, worden met provincies/grootstedelijke regio's en zorgaanbieders afspraken gemaakt over de met deze financiële middelen te bereiken doelstellingen en resultaten.

In de notitie «Uitwerking Regeerakkoord Jeugdzorg» (Kamerstukken II, 1998–1999, 26 211, nr. 4) is gesteld dat een andere wijze van sturen door de rijksoverheid nodig is en dat de ondersteuning van de regiefunctie van provincies en grootstedelijke regio's versterkt moet worden. Dit is vooral van belang voor het implementatieproces voor de komende jaren.

Ter ondersteuning daarvan is gekozen voor een Landelijk Programmanagement Jeugdzorg (LPJ) dat eind dit jaar formeel van start zal gaan. Dit LPJ heeft tot taak om de uitvoering van de meerjarenafspraken te monitoren, knelpunten te signaleren en voorstellen te ontwikkelen om deze knelpunten op te lossen.

In de afgelopen periode zijn vorderingen gemaakt in de diverse vernieuwingstrajecten in het kader van Regie in de jeugdzorg. Te denken valt aan het verschijnen van het advies van de Coördinatiecommissie Kwaliteitsbeleid Jeugdzorg (CKJ), de start van de overleg- en beheer- en onderhoudsorganisatie voor de beleidsinformatie binnen de jeugdzorg, het Centraal Informatiepunt Jeugdzorg (CIJ) en het Sectoraal Registratiepunt Jeugdhulpverlening (SRJ) en de oplevering van een

eerste versie van de informatiesystemen alsook het feit dat de projectgroep Zorgprogrammering in totaal elf projecten in uitvoering heeft waarin zorgprogramma's in de praktijk worden uitgewerkt.

Ook de samenwerking van de jeugdzorg met vele aanpalende beleids-terreinen krijgt concreet vorm. Het Regeerakkoord 1998 benadrukt het belang van een samenhangende benadering van de problemen van jeugdigen. De jeugdzorg maakt deel uit van een langere keten van voorzieningen: de sociale infrastructuur voor jeugdigen. Als uitvloeisel van het Regeerakkoord 1998 staat voor de jeugdzorg de komende tijd met name de verbetering van de aansluiting met lokale voorzieningen voor jeugdigen en het lokale jeugdbeleid hoog op de agenda. Niet alleen binnen de meerjarenafspraken maar ook in het kader van het Bestuursakkoord Nieuwe Stijl (BANS) en het Grotestedenbeleid vindt hierover overleg plaats met betrokken partijen.

Voornemens

In het licht van het bovenstaande breekt nu een cruciale fase aan. In oktober 1999 ligt er een advies van de Adviescommissie Wet op de Jeugdzorg over het bestuurlijk kader. Het gaat daarbij om een heroriëntatie op de inrichting en financiering van het jeugdzorgstelsel. Dit advies wordt ingebed in een visie op de rol en verantwoordelijkheid van de overheid ten aanzien van opvoeding en zorg. De nieuwe wet wordt mede gebaseerd op het advies van de commissie. Het advies van de commissie en het eindadvies van de projectgroep Toegang vormen het richtinggevend kader voor het kabinet, waarbij het draagvlak bij de beleidspartners van groot belang wordt geacht. Op dit moment is het regeringsstandpunt naar aanleiding van beide genoemde adviezen voorzien voor het voorjaar van 2000.

Voor een goed functionerende jeugdzorg blijven extra middelen nodig, met name ten behoeve van de Bureaus Jeugdzorg (BJZ's), de Advies- en Meldpunten Kindermishandeling (AMK's), de wachtlijstproblematiek en het Zorgaanbod. In het Regeerakkoord 1998 en in het kader van het kabinetsbesluit inzake de fiscalisering van de omroepbijdragen is hierin voorzien. In totaal gaat het om een bedrag oplopend tot f 130 miljoen in 2002 waarover meerjarenafspraken zullen worden gemaakt.

De bedragen zullen zoveel mogelijk – afhankelijk van de provinciale en lokale ontwikkelingen met betrekking tot de BJZ's, de capaciteitsontwikkeling in de jeugdzorg en de relatie met het lokale beleid – binnen één afsprakenkader en in onderlinge samenhang beschikbaar worden gesteld. Naar verwachting kan voor het eind van 1999 overeenstemming worden bereikt over de concrete uitwerking voor de jaren 2000–2003.

De ondersteunende vernieuwingstrajecten zoals zorgprogrammering, kwaliteitsbeleid, beleidsinformatie en regiovisies krijgen de komende tijd in onderlinge samenhang een vervolg. Bij zorgprogrammering ligt het accent op de projecten die halverwege 2000 zijn afgerond. Het eindadvies van de Projectgroep Zorgprogrammering wordt rond oktober 2000 verwacht. Op het gebied van kwaliteitsbeleid worden voor een deel bestaande activiteiten voortgezet. Belangrijk is de introductie van een kwaliteitsjaarverslag. Hierdoor ontstaat meer inzicht in het beleid van de instellingen.

In het traject beleidsinformatie heeft het verkrijgen van een wettelijke basis voor de gegevensverzameling naast een verscherping van de aandacht voor de gegevenslevering (waaronder de betrouwbaarheid van de gegevens) prioriteit.

De regiovisies jeugdzorg worden in het najaar van 1999 geanalyseerd en vervolgens gebruikt als bouwstenen voor het Landelijk Beleidskader Jeugdzorg 2001–2004 dat in september 2000 verschijnt. In het kader van de meerjarenaafspraken zullen ook ten aanzien van deze onderwerpen de resultaten zichtbaar worden gemaakt.

In het kader van het Bestuursakkoord Nieuwe Stijl (BANS) zal door de betrokken overheden (gemeenten, provincies/grootstedelijke regio's en rijk) een gemeenschappelijke visie worden ontwikkeld op jeugdbeleid om de gezamenlijke inspanningen te versterken.

De Tweede Kamer zal regelmatig geïnformeerd worden over de voortgang in bovenstaande beleidstrajecten. Dit zal niet alleen plaatsvinden in documenten zoals deze maar ook in afzonderlijke stukken. Dit sluit aan bij de behoefte van de Tweede Kamer om regelmatig geïnformeerd te worden over de voortgang, zoals tijdens het Algemeen Overleg van 15 april 1999 ook aan de orde werd gesteld. De Tweede Kamer kan in oktober een rapportage tegemoet zien in het kader van de meerjarenaafspraken BJZ's en AMK's voor 1999.

Opzet van de voortgangsrapportage

In hoofdstuk 1 worden de recente ontwikkelingen op het niveau van de jeugdzorg geschetst in het kader van het plan van aanpak Uitwerking Regeerakkoord. Het gaat om de voortgang van de invulling van de meerjarenaafspraken rond de BJZ's, AMK's en het zorgaanbod, met name in het licht van de wachtlijstproblematiek. Ook de stand van zaken bij de regietrajecten zorgprogrammering, kwaliteit, beleidsinformatie en regiovisies wordt hierin toegelicht. Vervolgens wordt het beleid voor de verbetering van de aansluiting tussen de jeugdzorg en lokale voorzieningen beschreven.

Het gaat daarbij om raakvlakken tussen de jeugdzorg en het lokaal jeugdbeleid, het onderwijsbeleid, het arbeidsmarktbeleid en het veiligheidsbeleid.

Hoofdstuk 2 geeft per sector inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen in achtereenvolgens de jeugdhulpverlening, de jeugdbescherming, de jeugd-ggz en de zorg voor licht verstandelijk gehandicapte jeugdigen. Hierbij wordt het sectorale beleid beschreven.

Een overzicht van de ontwikkelingen in wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1.

Bijlage 2 geeft inzicht in de (vernieuwings)projecten binnen de sector jeugdhulpverlening, zoals het innovatietraject pleegzorg, thuisloze jongeren en jongerenparticipatie. In bijlage 3 zijn per sector de financiële overzichten en andere kengetallen gepresenteerd.

HOOFDSTUK 1. UITWERKING REGEERAKKOORD 1998

De hoofdlijnen van het Regeerakkoord 1998 zijn in december 1998 naar de Tweede Kamer gezonden middels de notitie «Uitwerking Regeerakkoord Jeugdzorg; Hoofdlijnen van een Plan van Aanpak 1999–2002» (Kamerstukken II, 1998–1999, 26 211, nr. 4). Uitgaande van een evaluatie van het vernieuwingsproces Regie in de jeugdzorg en de uitgangspunten van het Regeerakkoord 1998 wordt in deze notitie een tweeledige doelstelling geformuleerd: het tot stand brengen van een nieuwe Wet op de jeugdzorg met een eenduidige aansturing en financiering én het versterken en verankeren van de gewenste veranderingen op landelijk, provinciaal, regionaal en lokaal niveau. Om het vernieuwingsproces te versnellen en

knelpunten weg te nemen bij de Bureaus Jeugdzorg (BJZ's), de Advies- en Meldpunten Kindermishandeling (AMK's) en de wachtlijsten in de jeugdhulpverlening worden intensiveringsmiddelen beschikbaar gesteld. Daarnaast zijn uit de opbrengsten van de fiscalisering van de omroepbijdragen in de jaren vanaf 2000–2003 eveneens extra middelen beschikbaar: bij de begrotingsvoorbereiding is besloten f 60 miljoen aan extra intensiveringsmiddelen met ingang van 2000 voor de jeugdzorg als geheel in te zetten.

Ter realisatie van de gewenste vernieuwingen introduceert bovengenoemde uitwerkingsnotitie het instrument van de meerjarenafspraken. De rijksoverheid biedt een meerjarig financieel perspectief en gelijktijdig, onlosmakelijk daarmee verbonden, maakt zij met provincies/grootstedelijke regio's, gemeenten en zorgaanbieders afspraken over de met deze financiële middelen te bereiken doelstellingen en prestaties. Hierbij worden concrete afspraken over verschillende onderwerpen gemaakt. Naast de totstandkoming van de BJZ's en de AMK's en naast de reductie van de wachtlijsten binnen de jeugdzorg kondigt de uitwerkingsnotitie ook de versterking aan van de vernieuwingen die op het gebied van beleidsinformatie en kwaliteitszorg zijn ingezet in het kader van Regie in de jeugdzorg. Ook wordt gestreefd naar verdere ontwikkeling van de regiovisies en naar verbetering van de aansluiting met de lokale voorzieningen voor jeugdigen.

Dit hoofdstuk geeft de vorderingen weer die inmiddels zijn geboekt in al deze deeltrajecten.

Paragraaf 1.1 gaat in op de totstandkoming van de Wet op de jeugdzorg. In paragraaf 1.2 komt het Eindadvies van de Projectgroep Toegang aan bod. In paragraaf 1.3. volgt een toelichting op de meerjarenafspraken jeugdzorg, inclusief de taken van het Landelijk Programmamanagement (LPJ). In de paragrafen 1.4 tot en met 1.6 wordt aandacht besteed aan de projecten Zorgprogrammering, Beleidsinformatie en Kwaliteitszorg. De stand van zaken rond de regiovisies wordt toegelicht in paragraaf 1.7. Tenslotte gaat paragraaf 1.8 in op het streven naar een verbeterde aansluiting met de lokale voorzieningen voor jeugdigen.

1.1 Adviescommissie Wet op de Jeugdzorg

In de notitie «Uitwerking Regeerakkoord Jeugdzorg» wordt aangekondigd dat in de eerste fase van het wetgevingsproces het bestuurlijk kader van de nieuwe wet dient te worden bepaald. Voor het opstellen hiervan is bij het Besluit Adviescommissie Wet op de Jeugdzorg (de Commissie Günther) een uit onafhankelijke deskundigen bestaande ad-hoc commissie ingesteld. Zij heeft tot taak op basis van een door haar op te stellen visie op de rol en verantwoordelijkheid van de overheid bij opvoeding en zorg, alsmede op basis van een door haar te formuleren heldere probleemanalyse van de huidige situatie, verschillende alternatieven voor een bestuurlijk kader te verkennen. Op deze wijze zal de commissie tot een aantal modellen komen en daarbij het meest gewenste model aangeven. Het bestuurlijk kader omvat in ieder geval de afbakening van het begrip jeugdzorg (de reikwijdte van de Wet op de jeugdzorg), de verdeling van de verantwoordelijkheden en de financieringssystematiek.

Wat betreft de reikwijdte van de wet dient onder meer aan de orde te komen of wordt gekozen voor onderbrenging van het totale zorgaanbod van jeugdhulpverlening, jeugdbescherming en jeugd-ggz in de nieuwe wet. Tevens dient aandacht te worden besteed aan het grensvlak met de zorg voor licht verstandelijk gehandicapte jeugdigen. Daarnaast dient de afbakening van de toegangsfuncties aan de orde te komen, waaronder de afweging welke functies wel of niet binnen de reikwijdte van de Wet op de jeugdzorg zouden kunnen worden opgenomen. In het voortraject van de

nieuwe wet is het NIZW gevraagd een inventarisatie uit te voeren, op welke wijze in een aantal locaties – binnen de bestaande verdeling van verantwoordelijkheden – invulling wordt gegeven aan de samenhang tussen lokale jeugdvoorzieningen en regionale jeugdzorg en welke knelpunten zich daarbij voordoen (zie ook paragraaf 1.8.1). Als criteria bij het doen van voorstellen voor het meest gewenste model dienen door de commissie in ieder geval te worden meegenomen:

- De mate waarin het bestuurlijk kader bijdraagt aan een eenduidige en slagvaardige besturing en financiering van het totale jeugdzorgstelsel.
- De mate waarin de financieringssystematiek incentives bevat voor het verhogen van de doeltreffendheid en doelmatigheid.
- De mate waarin het bestuurlijk kader bijdraagt aan de met Regie in de jeugdzorg gewenste verbeteringen van het stelsel en deze verbeteringen verankert.

Bij het aangeven van het meest gewenste model voor een bestuurlijk kader behoort advisering over een combinatie van de bestaande financieringssystematieken danwel een nieuw te introduceren financieringssystematiek tot de mogelijkheden.

De commissie zal haar werkzaamheden naar verwachting in oktober 1999 afronden. Daarna zal de regering – mede op basis van de reacties van betrokken partijen – naar aanleiding van het advies van de commissie haar standpunt bepalen.

Dit standpunt zal de Tweede Kamer in het voorjaar van 2000 worden toegezonden, waarna de tweede fase van het wetgevingstraject kan worden opgestart, namelijk de afronding van het inhoudelijk kader van de Wet op de jeugdzorg. In de loop van het jaar 2000 – de derde fase – zal aan de opstelling van de wet worden gewerkt.

1.2 Projectgroep Toegang

Op 7 juli jl. is het Eindadvies van de Projectgroep Toegang (ook wel de Projectgroep Lankhorst geheten) aangeboden aan de Staatssecretaris van VWS en de Minister van Justitie.

Het advies vormt, naast het nog uit te brengen advies van de Adviescommissie Wet op de Jeugdzorg, één van de bouwstenen voor een nader vast te stellen kader voor de inrichting van de BJZ's in de komende drie jaren. Naar aanleiding van het advies wordt een standpunt bepaald waarbij gestreefd wordt naar een zo groot mogelijk draagvlak bij alle betrokken partners. Voor een goede verdere implementatie van de BJZ's in 2000 en verdere jaren is het noodzakelijk helderheid te scheppen over aspecten als de organisatie van de BJZ's, de inzet en participatie van de jeugdhulpverlening, de jeugdbescherming en de geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen en de bekostiging van de bureaus. Ook de relatie met het lokaal jeugdbeleid is een belangrijk aspect. Verder heeft de Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming (IJHV/JB) een bijdrage geleverd door middel van het landelijk rapport «De functie zorgtoewijzing in de toegang tot de jeugdzorg» (juli 1998).

Het standpunt naar aanleiding van het eindadvies en het advies van de Commissie Günther (zie ook paragraaf 1.1) wordt in het voorjaar van 2000 bepaald.

1.3 Meerjarenafspraken en Landelijk Programmamanagement

De afgelopen periode hebben IPO, VNG, VOG en GGZ-Nederland en de rijksoverheid (Ministeries van VWS en Justitie) regelmatig overlegd om tot meerjarenafspraken te komen met betrekking tot de implementatie van de doelstellingen uit het Regeerakkoord 1998. Op een aantal onderdelen (BJZ's en AMK's) heeft dit overleg tot concrete afspraken geleid.

Over het Zorgaanbod zijn nog geen meerjarenafspraken gemaakt, hoewel er over de contouren wel overeenstemming bestaat. Verder kondigt de notitie «Uitwerking Regeerakkoord Jeugdzorg» de oprichting aan van een landelijk programmamanagement. Dit Programmamanagement zal het proces van wetgeving en implementatie van Regie in de jeugdzorg begeleiden en ondersteunen. Op 7 juli 1999 is in het Gestructureerd Overleg Jeugdbeleid (GOJ) overeenstemming bereikt over de inrichting van het LPJ.

De volgende subparagrafen gaan nader in op de vorderingen die inmiddels zijn geboekt bij de realisatie van het landelijk programmamanagement en de meerjarenafspraken.

1.3.1 Meerjarenafspraken

Naar aanleiding van het Regeerakkoord 1998 zijn intensiveringsmiddelen beschikbaar gekomen voor de verdere implementatie van BJZ's en de AMK's en ter bestrijding van wachtlijsten in de jeugdhulpverlening. Het betreft middelen die oplopen vanaf 1999 tot en met 2002: BJZ's, respectievelijk f 12,5 – f 25 – f 37,5 – f 50 miljoen; AMK's f 1,1 – f 2,3 – f 3,3 – f 5 miljoen; wachtlijsten f 3,3 – f 6,8 – f 10 – f 15 miljoen. Deze intensiveringsmiddelen worden aangevuld met f 60 miljoen aan extra middelen uit de fiscalisering van de omroepbijdragen. f 20 miljoen daarvan wordt ingezet voor doelen waarmee het Ministerie van Justitie zijn bijdrage aan de versterking van een samenhangend jeugdbeleid effectief maakt.

Toegangsfuncties-BJZ's 1999

Voor 1999 zijn in het GOJ van 14 april jl. concrete afspraken vastgelegd tussen de Ministeries van VWS en Justitie, IPO, VNG, VOG en GGZ-Nederland voor de inzet van f 12,5 miljoen voor de toegangsfuncties-BJZ's. Voor de volgende jaren zijn de noodzakelijke activiteiten, termijnen en procedures overeengekomen.

Hoofdpunt van de BJZ-afspraken voor 1999 is dat per 1 januari 2000 de BJZ's tenminste de functies aanmelding, screening en zorgtoewijzing conform de systeemeisen hebben gerealiseerd. BJZ's die deze functies al gerealiseerd hebben, kunnen de middelen inzetten voor het implementeren van de andere toegangsfuncties. Voor de functie zorgtoewijzing is daarbij het voorbehoud gemaakt dat deze functie nog niet volledig conform de systeemeisen kan worden uitgevoerd, omdat de functies diagnostiek en indicatiestelling nog versterking behoeven. Belangrijk onderdeel is voorts de verbetering van aansluiting met het lokale jeugdbeleid.

Deze landelijke afspraken zijn uitgewerkt in afspraken op meso-niveau op basis van implementatieplannen van de provincies en grootstedelijke regio's. Op grond van deze afspraken wordt de f 12,5 miljoen naar rato van de doeluitkering verdeeld over de provincies en grootstedelijke regio's.

In oktober 1999 zal de Tweede Kamer over de implementatieplannen een samenvattende rapportage ontvangen.

AMK's 1999

Hoofdpunt van de AMK-afspraken over de inzet van f 1,1 miljoen voor de AMK's in 1999 is een landelijk dekkend netwerk van AMK's per 1 januari 2000. Binnen de financiële mogelijkheden dient dit netwerk te voldoen aan het Standpunt Advies- en Meldpunten Kindermishandeling (Kamerstukken II, 1997–1998, 25 619, nr. 15). Om dit doel te bereiken dient landelijk een aantal randvoorwaarden te worden gerealiseerd, waaronder op te stellen systeemeisen en samenwerkingsafspraken met de Raad voor de Kinderbescherming en de BJZ's. Hiertoe is eind 1998 de Landelijke Implementa-

tiegroep AMK-vorming (LIG) ingesteld, waarin betrokken partijen participeren.

Verder wordt dit najaar onderzoek naar de normering van de AMK's voorbereid. Daarnaast wordt een onderzoeksopdracht naar kinderdoding opgesteld en zo mogelijk nog in 1999 uitgezet.

Tot slot wordt een voorstel tot wijziging van de Wet op de jeugdhulpverlening (Wjhv) in verband met de totstandkoming van de AMK's begin 2000 voor advies naar de Raad van State gezonden.

Wachlijsten Flevoland 1999

Afgesproken is de intensiveringsmiddelen die in 1999 beschikbaar zijn voor de bestrijding van wachtlijsten, tot een bedrag van f 3,3 miljoen, gericht in te zetten voor de knelpunten in de provincie Flevoland. Aan Flevoland is gevraagd een plan voor te leggen voor de aanpak van die wachtlijstproblematiek.

Meerjarenafspraken 2000–2003

Voor de jaren 2000–2003 wordt er bij de meerjarenafspraken geen bedrag geormerkt voor de afzonderlijke inzet van de BJZ's, AMK's en capaciteitsuitbreiding. Het totale bedrag dat extra beschikbaar komt, wordt per provincie toegedeeld. Immers: in de provincies zijn de ontwikkelingen op het terrein van BJZ's, AMK's en Zorgaanbod verschillend. Toevoeging van één budget per provincie, gekoppeld aan de landelijke resultaatafspraken rond BJZ's, AMK's en Zorgaanbod/wachtlijsten, spoort dan ook het best met deze ontwikkelingen en de gedecentraliseerde verantwoordelijkheid voor de jeugdhulpverlening en de eindverantwoordelijkheid van de rijksoverheid voor de jeugdhulpverlening. Daarbij zullen de middelen die beschikbaar zijn gekomen in het kader van het Regeerakkoord 1998 gevoegd worden bij de middelen die beschikbaar komen door de fiscalisering van de omroepbijdragen. De verdeling van de beschikbare financiële middelen over de provincies zal in één keer voor 2000–2003 plaatsvinden. De bewindspersonen van Justitie en VWS maken in oktober 1999 de systematiek voor de verdeling van de intensiveringsmiddelen bekend.

De meerjarenafspraken rond de BJZ's voor de jaren 2000–2003 worden in het najaar van 1999 door betrokken partijen nader besproken en ingevuld. Het op te stellen standpunt ten aanzien van het eindadvies van de Projectgroep Toegang en het advies met betrekking tot het bestuurlijk kader van de Wet op de jeugdzorg zijn daarbij koersbepalend. In het najaar van 1999 zullen ook de afspraken voor de AMK's met het oog op de inzet van de betreffende intensiveringsmiddelen nader worden ingevuld. Daarbij zal het zowel om capaciteits- als kwaliteitsversterking van de AMK's gaan.

De contouren voor de meerjarenafspraken Zorgaanbod/wachtlijsten zijn in het GOJ van 7 juli jl. vastgesteld en zullen komend najaar worden uitgewerkt.

De landelijke meerjarenafspraken 2000–2003 zullen de leidraad vormen voor de implementatieplannen van de provincies en grootstedelijke regio's. De provincies en grootstedelijke regio's dienen op basis van een meerjarig implementatieplan aan te tonen hoe zij met de hen ter beschikking te stellen middelen kunnen voldoen aan de landelijke meerjarenafspraken.

De implementatieplannen zullen zo goed mogelijk in de bestaande planning- en controlcyclus worden ingepast.

Het belang van heldere en concrete afspraken over de te leveren prestaties in het kader van de meerjarenafspraken is groot. Verwacht mag worden dat de inzet van de extra middelen in het kader van de meerjarenafspraken op termijn leidt tot een concrete verbetering van de aansluiting tussen de vraag en het aanbod in de jeugdzorg. Dit concrete resultaat zal zichtbaar gemaakt moeten worden om zowel bij de diverse partijen binnen de jeugdzorg alsook bij anderen voldoende draagvlak te behouden voor deze beleidsimpuls voor de jeugdzorg. Tegelijkertijd moeten partijen zich er rekenschap van geven dat het een traject is dat meerdere jaren in beslag zal nemen. Gekozen is voor een gefaseerde aanpak waarbij er structureel aandacht is voor de aansluiting met de praktijk. Over het toezicht door IJHV/JB worden afspraken gemaakt in het kader van de totstandkoming van het jaarwerkplan en de meerjarenplanning van de inspectie. De onderwerpen en vraagstellingen voor toezicht zullen aansluiten op de meerjarenafspraken.

1.3.2 Landelijk Programmamanagement Jeugdzorg

Het implementatie- en vernieuwingsproces in de jeugdzorg is een zorg en verantwoordelijkheid van meerdere partijen. Om dat proces richting te geven, te ondersteunen en te volgen is een gezamenlijke aanpak onontbeerlijk. In het GOJ van 7 juli jl. is afgesproken die gezamenlijke aanpak vorm te geven via het Landelijk Programmamanagement Jeugdzorg (LPJ).

Het LPJ zal werken vanuit kaders die op bestuurlijk niveau in de vorm van de eerder genoemde meerjarenafspraken zijn vastgesteld in het GOJ. Als opdrachtgever van het LPJ zal een stuurgroep worden ingesteld, samengesteld uit personen die het vertrouwen hebben van de betrokken partijen: de Ministeries van VWS en Justitie, IPO, VNG, VOG en GGZ-Nederland. Daarmee wordt beoogd het LPJ op enige afstand van het onderhandelingscircuit te plaatsen; het programmamanagement kan alleen goed functioneren in een open cultuur die gericht is op samenwerking.

Het LPJ zal de volgende taken krijgen:

- Het monitoren van de voortgang van de meerjarenafspraken en ontwikkelingstrajecten en het signaleren van knelpunten daarbij, mede op basis van de door provincies aangeleverde informatie.
- Het afstemmen van alle activiteiten op onderlinge samenhang, afhankelijkheid en volgtijdelijkheid.
- Het faciliteren van de voortgang van veranderingstrajecten door het initiëren van een actieve kennisuitwisseling tussen betrokken partijen.
- Het functioneren als aanspreek-, informatie- en adviespunt voor alle betrokkenen.
- Het geven van impulsen voor beleidsuitvoering vanuit kennis van de uitvoeringspraktijk.
- Het signaleren van knelpunten en doen van verbetervoorstellen.

Naar verwachting zal het LPJ eind 1999 starten.

1.4 Projectgroep Zorgprogrammering

Het regeringsstandpunt op het advies Programmatische jeugdzorg, uitgebracht door de Raad voor de Volksgezondheid en Zorggerelateerde Dienstverlening verscheen in 1997. In het regeringsstandpunt is de Projectgroep Zorgprogrammering ingesteld voor een periode van drie jaar, om de zorgprogrammering inhoudelijk verder te ontwikkelen. Het uitgangspunt voor zorgprogrammering is een functiegerichte benadering van het zorgaanbod, waarbij het aanbod in de jeugdzorg wordt onderscheiden en benoemd in functies (globaal aangeduide, op een bepaald doel gerichte zorgactiviteiten) of modules (in plaats van voorzieningen). Een zorgprogramma omvat het totale pakket aan

activiteiten en maatregelen dat gelet op de diagnostiek en indicatiestelling noodzakelijk wordt gevonden om het vooraf gestelde doel voor alle cliënten uit de doelgroep te bereiken.

De Projectgroep Zorgprogrammering heeft aan de hand van een aantal criteria met door het Ministerie van VWS beschikbaar gestelde middelen in 1998 een negental projecten doen starten, waarin zorgprogramma's in de praktijk, dus op de werkvloer, worden uitgewerkt. In 1999 zijn daaraan twee projecten toegevoegd, waarbij de relatie tussen jeugdzorg en onderwijs een belangrijk element is. De projecten worden via een onderzoek regelmatig en systematisch door de Projectgroep Zorgprogrammering bevraagd op een aantal onderwerpen die in de vormgeving van zorgprogramma's relevant zijn. Daarnaast heeft de projectgroep aan een viertal projecten een stimuleringsbijdrage gegeven. Deze projecten worden niet door haar begeleid maar kunnen door de activiteiten die verricht worden eveneens waardevolle informatie opleveren. Waarschijnlijk worden in 1999 nog enkele projecten voor een stimuleringsbijdrage bij het Ministerie van VWS voorgedragen. Via een databank probeert de projectgroep alle in ontwikkeling zijnde zorgprogramma's te monitoren. Verder heeft de projectgroep via een definitiestudie een belangrijke bijdrage geleverd aan de eenduidige vormgeving van zorgprogrammering.

In de huidige projecten rond zorgprogrammering wordt veel informatie vergaard over de wijze waarop zorgprogrammering al dan niet gestalte kan krijgen en over de knelpunten die men in de praktijk tegenkomt. De informatie over de inhoudelijke vormgeving van zorgprogrammering zal het de Projectgroep Zorgprogrammering in 2000 mogelijk maken, samen met informatie over financiële en bestuurlijke aspecten en de resultaten van een onderzoek naar zorgprogrammering in ons omringende landen, een eindadvies op te stellen over de mogelijkheden en beperkingen van zorgprogrammering in de jeugdzorg. Het eindadvies van de projectgroep wordt rond 1 oktober 2000 verwacht. De projecten die in uitvoering zijn zullen uiterlijk tot de zomer van 2000 doorlopen.

1.5 Beleidsinformatie

1.5.1 Stand van zaken per augustus 1999

Het Regeerakkoord 1998 stelt zich onder andere ten doel om de verworvenheden van Regie in de jeugdzorg te verankeren en te implementeren. Doel van het deeltraject beleidsinformatie binnen Regie was en is om eenduidige, uniforme informatie te verkrijgen voor een goede aansluiting tussen vraag en aanbod bij de voorzieningen in de gehele jeugdzorg en hierover te rapporteren.

Begin januari 1999 heeft de Stuurgroep Structurering Informatievoorziening Jeugdzorg (SSIJ) haar ontwikkelwerkzaamheden afgerond. Haar testament «Jeugdzorginformatie in Zicht» is toegestuurd aan de Tweede Kamer (Brief van de Staatssecretaris van VWS van 22 december 1998 ter aanbieding van het Eindadvies van de Stuurgroep Structurering Informatievoorziening Jeugdzorg (VWS-99-1)). Sederdient is hard gewerkt aan de implementatie van het nieuwe beleidsinformatiestelsel voor de jeugdzorg en de jeugdhulpverlening.

Zowel voor de jeugdzorg (de sectoren jeugdhulpverlening, jeugdbescherming en jeugd-ggz) alsmede voor de sector jeugdhulpverlening zijn beleidsinformatiesystemen ontwikkeld. Voor de jeugdzorg is dat het Intersectorale Informatiesysteem ISIS en voor de sector jeugdhulpverlening het Registratiesysteem Jeugdhulpverlening RJHV. Beide systemen zijn nu in een eerste versie bedrijfsklaar. Door middel van deze

beleidsinformatiesystemen worden bedrijfsgegevens (Planning- en Controlgegevens) van instellingen verzameld. Daarbij kan gedacht worden aan de relatie tussen vraagindicatie, aanbod en gebruik van voorzieningen, de regionale herkomst en de wachttijden. Ook wordt informatie vergaard over cliënten (Bron- en Beleidgegevens), zoals leeftijd, geslacht, herkomst naar geboorteland en diverse plaatsingsgegevens. Verder functioneert inmiddels de nieuwe overleg- en beheerstructuur voor beide informatiesystemen, respectievelijk bestaande uit het Centraal Informatiepunt Jeugdzorg (CIJ) en het Sectoraal Registratiepunt Jeugdhulpverlening (SRJ). Beide organisaties maken sinds 1 april jl. feitelijk deel uit van het Beroepen Individuele Gezondheidszorgregister (BIG) dat een onderdeel is van het Ministerie van VWS. Binnen het ministerie functioneert het BIG-register als agentschap.

1.5.2 Specifieke aandachtspunten

Om in het jaar 2000 te kunnen beschikken over een volledig operationeel ISIS- en RJHV-systeem en over een volledig adequate wettelijke basis, zal de komende tijd nog het nodige werk verricht moeten worden. Zowel vanuit het CIJ en het SRJ als vanuit de nieuwe bestuurlijke overlegorganen zien betrokken partijen alert toe op de voortgang. Alle partijen hebben zich bereid verklaard zich hiervoor maximaal in te spannen. In de diverse werkplannen is hier de nodige capaciteit voor ingeruimd.

Aanscherping van de privacywaarborging

Momenteel wordt gezien in hoeverre de huidige juridische basis van sectoren aanscherping vanuit privacyoogpunt behoeft om de gegevenslevering aan ISIS rechtmatig te doen plaatsvinden. Daarnaast zijn en worden nog aanvullende technische en organisatorische maatregelen getroffen om ook de feitelijke privacywaarborging van de gegevenslevering te optimaliseren. Tenslotte wordt nagegaan of en in hoeverre vanuit de beoogde privacyaanscherping van de huidige wetgeving de verzameling van de uitgebreide set cliëntgegevens (Bron & Beleidgegevens), in aanvulling op de op grond van artikel 56 van de Wjvh verkregen gegevens, snel kan starten.

Door uitvoering van bovenstaande maatregelen zal het Jaaroverzicht Jeugdhulpverlening 1998 naar het zich laat aanzien binnenkort beschikbaar komen¹. In principe zullen de eerste informatieproducten voor de jeugdzorg met gegevens over de jaren 1997 en 1998 in november gereedkomen, maar deze zullen – zoals reeds in de vorige voortgangsrapportage is aangekondigd – nog niet aan alle verwachtingen voldoen. Er is hier sprake van een groeiemodel.

Over de feitelijke publicatie van deze informatieproducten kan in dit stadium van de werkzaamheden voor bovengenoemde privacyaanscherping van de wetgeving nog geen uitspraak worden gedaan.

Verbetering van de gegevenslevering

Naast de privacyaanscherping is de komende tijd extra aandacht nodig om de levering van bedrijfsgegevens (Planning & Controlgegevens) van de sector jeugdhulpverlening door instellingen en overheden binnen de gestelde termijnen te doen plaatsvinden. De feitelijke gegevenslevering van de Planning & Controlgegevens is gestart. In vergelijking met de gegevenslevering over 1997 worden nu meer gegevens aangeleverd door meer partijen. De invoering van de nieuwe geautomatiseerde aanleveringsystematiek (P&C-data entry) wordt momenteel ter hand genomen. Uiterlijk in oktober wordt gezien of de aangeleverde gegevens bruikbaar zijn om als bijlage bij het Jaaroverzicht Jeugdhulpverlening 1998 gepubliceerd te worden. Ook de betrouwbaarheid van de gegevenslevering vergt nog de nodige aandacht van het SRJ-overleg.

Uitbreiding van het gegevenswoordenboek GFO

Het gegevenswoordenboek GFO-jeugdzorg (Gemeenschappelijk Functioneel Ontwerp) voor de jeugdzorg en de jeugdhulpverlening wordt op basis van de door de SSIJ opgestelde planning in 1999 op enkele belangrijke onderdelen aangepast. Dit gegevenswoordenboek wordt uitgebreid met de begrippen problematiek en resultaat. Omtrent het begrip cultuur heeft het CIJ-overleg besloten dat uitbreiding van de bestaande registratiegegevens niet nodig is, behalve voor de jeugd-ggz. Aan de implementatie van problematiek en resultaat wordt gewerkt.

Invoering van een unieke cliëntcode (ISIS-code)

Tenslotte wordt de implementatie voorbereid van een binnen de jeugdzorg unieke cliëntcode (de ISIS-code) zodat, onder waarborging van de privacy van individuen, gegevens beschikbaar komen over de afstemming van vraag en aanbod binnen en tussen sectoren in de jeugdzorg en de kans op dubbelstellingen voortaan verwaarloosbaar klein is.

1.6 Kwaliteitszorg

1.6.1 Het Programma Kwaliteitszorg in de Jeugdzorg

Het Programma Kwaliteitszorg in de jeugdzorg dat door de rijksoverheid wordt gefaciliteerd heeft tot doel de instellingen in de jeugdzorg te stimuleren en te ondersteunen bij de ontwikkeling en invoering van kwaliteitszorg. In de notitie «Uitwerking Regeerakkoord Jeugdzorg» is het voornemen verwoord meer samenhang in deze ontwikkeling aan te brengen. Het lopende Programma krijgt in het jaar 2000 een vervolg. De gezamenlijke werkgeversorganisaties ontwikkelen hiertoe een Plan van aanpak. Het advies van de Coördinatiecommissie Kwaliteitsbeleid Jeugdzorg (CKJ) over een wenselijk perspectief voor de (verdere) ontwikkeling van kwaliteitszorg in de jeugdzorg vormt de leidraad voor het nieuwe Programma.

Het Programma zal deels een voortzetting zijn van bestaande programma-onderdelen, zoals de verdere ontwikkeling van het Kwaliteitsinformatiesysteem (KWIS-)project. Voor een deel zal het Programma ook nieuwe accenten leggen om op termijn te komen tot certificering en tot resultaatmeting.

1.6.2 Kwaliteitsjaarverslag

Het advies van de CKJ gaat in op de hoofdlijnen van een samenhangend stelsel van kwaliteitszorg en bevat een voorstel voor de stapsgewijze invoering daarvan. In het GOJ is het geschetste toekomstperspectief op inhoud positief ontvangen. De uitwerking van in het advies van de CKJ genoemde thema's wordt momenteel ter hand genomen. Eén van de thema's betreft de introductie van een Kwaliteitsjaarverslag (KJV) in de jeugdzorg. In het KJV maken de instellingen het kwaliteitsbeleid dat zij voeren transparant en geven ze aan welke activiteiten ze ondernemen om tot kwaliteitsverbetering te komen. Door het expliciteren van het kwaliteitsbeleid en het motiveren van keuzen ter verbetering van de kwaliteit, kan de informatie in het KJV gebruikt worden in het overleg met cliënten en financiers. Bij de uitwerking van het voorstel voor de introductie van het KJV zal een relatie worden gelegd met de documenten in het kader van de planning- en control cyclus, het toezicht door de IJHV/JB en met de wettelijk verplichte rapportages over het klachtrecht en medezeggenschap.

1.6.3 De inbreng van cliënten en beroepsgroepen

In vergelijking met de zorgsector is de inbreng van cliënten binnen de jeugdzorg nog onvoldoende ontwikkeld. Ook de inbreng van beroepsgroepen bij kwaliteitszorg is in het algemeen nog beperkt. De inbreng van deze veldpartijen is nodig voor een goed evenwicht in het kwaliteitsbeleid. Daarom beveelt de CKJ in haar advies aan de organisatievorming en toerusting van cliënten en beroepsgroepen te stimuleren.

Hier ligt in de eerste plaats een taak voor de veldpartijen zelf. De rijksoverheid zal goede veldinitiatieven ondersteunen via een gerichte inzet van de landelijke steunfuncties bij de verspreiding van goede voorbeelden uit de praktijk.

Ingevolge het advies van de CKJ voert het NIZW een inventariserend onderzoek uit naar de wijzen waarop cliënten in (georganiseerd) groepsverband een bijdrage leveren aan het kwaliteitsbeleid van instellingen. Het onderzoek zal een overzicht bieden van goede praktijkvoorbeelden van cliëntbetrokkenheid bij het kwaliteitsbeleid in de jeugdzorg op diverse niveaus. De onderzoeksresultaten zullen in april 2000 beschikbaar komen. Wat betreft de inbreng van beroepsgroepen bij kwaliteitszorg is het initiatief genomen om te komen tot de oprichting van de Nederlandse Vereniging van Sociaal Pedagogische Hulpverleners (NVSPH). Hierin zullen de huidige vijf beroepsgroepen samengaan. Door het Ministerie van VWS wordt gedurende de opbouwfase – geschat op drie jaar – een projectsubsidie beschikbaar gesteld ter stimulering van activiteiten in het kader van kwaliteitsverbetering.

1.7 Regiovisies jeugdzorg

Vanuit de behoefte aan het tot stand brengen van een grotere samenhang binnen de jeugdzorg en het verbeteren van de effectiviteit en efficiëntie in de jeugdzorg is in 1997 onder meer het instrument regiovisie jeugdzorg ontwikkeld. De notitie «Uitwerking Regeerakkoord Jeugdzorg» noemt regiovisies het belangrijkste instrument waarmee de provincies en de besturen van de grootstedelijke regio's hun rol als regionaal regisseur vormgeven.

Hiermee wordt een verband gelegd met het in het Regeerakkoord 1998 benadrukte belang van een samenhangende benadering van de problemen van jeugdigen. Het instrument regiovisie stelt de provincies en grote steden in staat om een grotere samenhang en afstemming tot stand te brengen binnen de jeugdzorg op regionaal niveau.

Voor de jaren 1999 tot en met 2002 zijn regiovisies opgesteld die, op een enkele uitzondering na, ook op bestuurlijk niveau door provincies en grootstedelijke regio's zijn vastgesteld. Voor de rijksoverheid zijn de regiovisies van belang als bouwstenen voor het Landelijk Beleidskader Jeugdzorg 2001–2004 dat op de derde dinsdag van september 2000 verschijnt (Regeringsstandpunt «Regiovisie en landelijk beleidskader», Kamerstukken II, 1997–1998, 25 619 nr. 1).

Eind 1999 wordt in opdracht van de Ministeries van VWS en Justitie een werkconferentie georganiseerd over de regiovisies jeugdzorg. Aan de hand van een inhoudelijke analyse van de opgestelde regiovisies worden de belangrijkste overeenkomsten en verschillen besproken.

Eveneens zullen eventueel ervaren knelpunten bij het opstellen van de regiovisies aan de orde komen. Voorts is het doel om inzicht te verkrijgen in de werking van het instrument en in randvoorwaarden ten aanzien van de totstandkoming en de implementatie. De uitkomsten van de conferentie dragen bij aan een nog dit jaar uit te voeren evaluatie. Deze is onder meer van belang voor het wettelijke traject in het kader van de Wet op de jeugdzorg.

Ook de ervaringen met regiovisies op andere terreinen zullen in de evaluatie worden betrokken.

1.8 Verbetering van de aansluiting met lokale voorzieningen voor jeugdigen

Het Regeerakkoord 1998 streeft ten behoeve van een effectievere hulpverlening aan jongeren naar samenhang en integratie tussen de diverse betrokken bestuurlijke niveaus, voorzieningen en beleidsinitiatieven op het terrein van lokaal jeugdbeleid, onderwijs, arbeidstoeleiding en veiligheid. Beoogd wordt om de veelheid aan spelers en gebieden om te smeden tot één samenhangende keten met diverse schakels. Als uitvloeisel hiervan staat voor de jeugdzorg de komende tijd met name de verbetering van de aansluiting met de lokale voorzieningen voor jeugdigen hoog op de agenda.

1.8.1 Jeugdzorg en lokaal jeugdbeleid

Om tot een effectievere jeugdzorg te komen is het van belang om de aansluiting te verbeteren tussen de lokale preventieve en regionale curatieve voorzieningen voor de jeugd.

Deze afstemming krijgt vanuit de jeugdzorg op regionaal niveau invulling via de regiovisies jeugdzorg. Provincies nemen het initiatief om met gemeenten oplossingen te zoeken voor de concrete aansluitpunten tussen de jeugdzorg en het lokaal jeugdbeleid en de afspraken daarover vast te leggen in de regiovisies jeugdzorg. Als voorbeelden kunnen worden genoemd de «Regie op vroegsignalering en hulpverlening, uitwerking plan van aanpak verbetering aansluiting Jeugdzorg-Jeugdbeleid» van de provincie Utrecht en de Pilot Limburg (zie bijlage 2). De ontwikkeling van de BJZ's vormt hierbij een belangrijke voorwaarde. Ook binnen de meerjarenaafspraken vormt dit een speciaal aandachtspunt.

In het kader van het Bestuursakkoord Nieuwe Stijl (BANS) is afgesproken dat IPO en VNG bij provincies en gemeenten aandringen op expliciete afspraken over afstemming tussen gemeentelijk jeugdbeleid en provinciale jeugdzorg. De vraag vanuit gemeenten en het aanbod vanuit de instellingen moeten beter op elkaar afgestemd.

Tevens is in het kader van BANS afgesproken dat een inventarisatie wordt gemaakt van de wijze waarop nu, binnen de bestaande verdeling van bevoegdheden, vorm wordt gegeven aan verbinding tussen lokale jeugdvoorzieningen en regionale jeugdzorg en welke knelpunten bij het realiseren van een samenhangend aanbod aan de orde zijn.

Ter uitvoering van die afspraak heeft het NIZW in 1999 op een aantal locaties een inventarisatie uitgevoerd naar de wijze waarop de aansluiting van lokaal preventief jeugdbeleid en de jeugdzorg wordt gerealiseerd («good practices»). Een eerste versie van het rapport is reeds naar de Adviescommissie Wet op de Jeugdzorg gezonden (zie ook paragraaf 1.1). Verder wordt het rapport onder de aandacht van de betrokken overheden en het GOJ gebracht.

Verder is in 1999 een aantal adviezen en beleidsnota's verschenen op gebieden die (o.a.) betrekking hebben op het lokale jeugdbeleid en die raken aan de jeugdzorg. In dit verband kunnen genoemd worden de Welzijnsnota, de adviezen van de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling over geweld en over integratie, het advies van de commissie Marokkaanse Jeugd, het VNG-project Lokaal Jeugdbeleid en het SCP-rapport Lokaal Jeugdbeleid.

Voorstellen en analyses gaan op hoofdpunten in dezelfde richting. Samenwerking tussen alle betrokken instanties in de jeugdketen om een sluitend aanbod te realiseren voor de jeugd is een centraal thema. Daarbij is ook de samenwerking tussen lokale voorzieningen en de regionale

jeugdzorg een belangrijk aandachtspunt. Groot belang wordt tevens gehecht aan de kwaliteit van basisvoorzieningen op het niveau van de wijk of de buurt in de grote stad, aan opvoedingsondersteuning en ontwikkelingsstimulering en aan het verkrijgen van een startkwalificatie voor de arbeidsmarkt. Verder is een systematische en evenwichtige aanpak van jeugdcriminaliteit ook in deze kabinetsperiode een beleidsprioriteit.

In het VNG-project Lokaal Jeugdbeleid is de aansluiting met de jeugdzorg één van de thema's waarop gemeenten ondersteuning zal worden geboden.

In het kader van BANS wordt door de gezamenlijke overheden gewerkt aan een gemeenschappelijke visie op jeugdbeleid. Het Ministerie van VWS heeft hierbij het voortouw.

Daarnaast zal het kabinet – naar verwachting uiterlijk einde 1999 – stadsconvenanten afsluiten met de G25. De grote steden geven daarin aan welke activiteiten zij onder meer zullen ontwikkelen over het thema «Perspectieven bieden aan de jeugd in de stad». Bij dit thema komen aan de orde: de zorg voor 0–4 jarigen (jeugdgezondheidszorg, kinderopvang, opvoedingsondersteuning en ontwikkelingsstimulering, voorschoolse programma's), de brede school, de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, jeugdzorg en uitkeringen op het gebied van verslavingsbeleid, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang voorzover het de jeugd betreft.

1.8.2 Jeugdzorg en onderwijs

Intensivering van de samenwerking

In juni 1999 hebben de bewindslieden van VWS en van OCenW afgesproken de samenwerking tussen jeugdzorg en onderwijs te intensiveren. Bij deze samenwerking staat de hulpvraag van de individuele jeugdige (de leerling) en zijn opvoeders centraal. Structurele samenwerking tussen jeugdzorg en onderwijs is in het belang van de jeugdigen, van ouders en opvoeders, van scholen en van de jeugdzorg. De nadruk ligt op de signaalfunctie van de school en drempelverlaging van de (ambulante) hulpverlening.

De school neemt in het leven van iedere jeugdige een belangrijke en vanzelfsprekende plaats in. Als er problemen zijn, komen die ook op school naar boven, bijvoorbeeld als terugval in het leerproces, in de vorm van spijbelen of als gedragsproblematiek. Bij het bieden van handvatten voor een laagdrempelige oplossing voor die problemen kan de school daarom een belangrijke intermediair zijn. Gemeentelijk onderwijs-achterstandenbeleid is een lokaal kader waarbinnen samenwerking met de jeugdzorg tot uitdrukking komt.

Uitgangspunt is dat de jeugdzorg voor (licht) sociaal-emotionele en gedragsproblemen van leerlingen toegankelijk en beschikbaar moet zijn. De leerlingen kunnen zo beter gedijen op school en door betere ondersteuning van de school kan die zich beter richten op de kerntaak van het lesgeven. Bovendien biedt het een manier om uitval te voorkomen en komt verwijzing naar het speciaal onderwijs later in beeld.

De intersectorale jeugdzorg intervenueert bij voorkeur zo vroeg mogelijk bij problemen van jeugdigen. Dat kan erger voorkomen en tegengaan dat jeugdigen zijn aangewezen op zware (en dure) vormen van jeugdzorg.

Overigens manifesteren samenwerkingsmogelijkheden zich op verschillende niveaus, in meerdere verbanden en met verschillende partners. Mede daarom is de relatie jeugdbeleid – onderwijsbeleid één van de thema's van het VNG-project Lokaal Jeugdbeleid 1999-2002. Dit project wordt door het Ministerie van VWS gefinancierd.

Jeugdzorg en voorkomen van uitval uit het onderwijs

Samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg is van groot belang voor het vroegtijdig signaleren en het snel en effectief uitvoeren van passende hulp. Voor de samenwerking is uitwisseling van informatie nodig, bijvoorbeeld via aangewezen contactpersonen of in Jeugdzorg Advies-teams (JAT's). Informatie-uitwisseling is nodig voor samenwerking tussen de beide sectoren, bijvoorbeeld via aangewezen contactpersonen of in JAT's. Informatie-uitwisseling betreft ook de leerlingen die een hulpaanbod krijgen in de jeugdzorg. Tenslotte is in geval van uithuisplaatsing de terugkeer naar de school van belang en de nazorg vanuit de residentiële instelling (vertrektraining) of het BJZ (casemanagement). Tegelijkertijd zal verder gewerkt kunnen worden aan de JAT-methodiekontwikkeling en aan een specifiek zorgaanbod «Dagbesteding voor niet-schoolgaande jeugd». In de programmering voor de jaren 2000 en verder zal het NIZW aandacht besteden aan de relatie onderwijs-jeugdzorg.

De jeugdzorg werkt actief mee aan het voorkomen van voortijdig schoolverlaten door deelname aan een JAT of aan het schoolmaatschappelijk werk. Daarnaast wordt in interdisciplinaire teams gewerkt aan het terugleiden van jongeren die reeds uitgevallen zijn.

In de regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC-functie) werken de gemeenten (als regisseur), het onderwijs, de arbeidsvoorziening, de jeugdzorg, politie, justitie en het maatschappelijk werk samen om de voortijdig schoolverlater op te vangen en terug naar school of naar een gecombineerd leerwerktraject te begeleiden. In mei 1999 is het Plan van Aanpak voortijdig schoolverlaten verschenen. Hierin is sprake van een drieslag: preventie binnen de school, de versterking van de RMC-functie en inzet op risicojongeren in de grote steden. Van de gemeenten wordt een grote inzet gevraagd om de voortijdig schoolverlaters, en met name de moeilijkste groep onder hen, terug te leiden naar school dan wel naar een leerwerktraject.

Jeugdzorg en onderwijs aan kinderen met leer- of gedragsproblemen

In het kader van «Weer samen naar school» (WSNS) organiseren scholen in een samenwerkingsverband een centraal aanmeldingspunt – de permanente commissie leerlingenzorg – waar kinderen met leer- of gedragsproblemen worden aangemeld die extra zorg nodig hebben. De toegang tot verschillende vormen van jeugdhulpverlening verloopt via het BJZ.

In 1999 is het project Samenwerking Onderwijs Jeugdhulpverlening afgerond. In het laatste projectjaar is het deelproject Jeugdzorgadvies-teams uitgevoerd. Kenmerkend voor de JAT's is dat de jeugdzorg dichtbij de vindplaats «de school» wordt gebracht en dat de samenwerking tussen meerdere scholen (samenwerkingsverbanden WSNS) en de jeugdzorg, met name BJZ, is geformaliseerd. De resultaten zijn gepresenteerd in boekvorm en tijdens een conferentie. De zes pilots van dit project hebben praktijkvoorbeelden opgeleverd en expertise waaraan regio's en gemeenten die willen werken aan de verbetering van de samenwerking tussen scholen en de organisaties voor jeugdzorg (in JAT's) een concreet voorbeeld kunnen hebben. De JAT's zijn nu nog overwegend experimentele samenwerkingsvormen.

Het voornemen bestaat een landelijk expertisecentrum op te richten en nader onderzoek te doen naar de JAT-ontwikkeling.

Een aanzienlijk deel van de cliënten van de jeugdzorg krijgt speciaal onderwijs. In het BJZ vindt de functie indicatiestelling plaats. Toelating tot het speciaal onderwijs is alleen mogelijk voor leerlingen die voldoen aan de vastgelegde toelatingseisen. Gestreefd wordt naar goede afspraken tussen de BJZ's en de landelijke, onafhankelijke indicatiecommissie voor speciaal onderwijs, opdat ouders en kinderen niet onnodig belast worden met dubbele procedures van indicatiestelling.

Scholen voor speciaal onderwijs worden in clusters ingedeeld, te weten

voor visueel, auditief of geestelijk gehandicapte leerlingen of leerlingen met ernstige gedragsproblematiek.

In het kader van deze clusters zullen gespreid over Nederland Regionale expertise centra (REC's) gevormd worden. In een REC werken scholen en schoolsoorten van de clusters samen en bouwen hun expertise gezamenlijk verder uit. Daarbij kunnen ook nieuwe vormen van samenwerking met jeugdzorg en gezondheidszorg nodig zijn.

Samenwerking tussen speciaal onderwijs, gezondheidszorginstellingen en/of jeugdzorg is opnieuw aan de orde wanneer een leerling uit het speciaal onderwijs naar het regulier onderwijs gaat en daar een gecoördineerd hulpaanbod nodig heeft. Aan het eind van de schoolloopbaan kan bemiddeling naar de arbeidsmarkt, een sociale werkplaatsvoorziening, begeleid wonen of een gezinsvervangend tehuis nodig zijn. Begin en einde van de schoolperiode en tussentijdse wisselingen van schooltype zijn vaak momenten waarop een nieuwe vraag naar zorg en/of jeugdhulpverlening ontstaat.

In het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (VMBO) wordt de zorgstructuur ingevoerd om leerlingen tijdelijk extra orthodidactische of orthopedagogische hulp te geven om een diploma te halen dan wel om praktijkonderwijs aan te bieden, een onderwijsvorm om leerlingen die geen diploma kunnen halen, voor te bereiden op een plaats op de (regionale) arbeidsmarkt. Het leerwegondersteunend en het praktijkonderwijs komen in de plaats van het vso-lom, vso-mlk en het ivbo. Deze onderwijszorgstructuur VMBO wordt geleidelijk ingevoerd tussen 1998 en 2002. Leerlingen hebben voor deze onderwijsvormen in het VMBO een toelaatbaarheidsverklaring nodig van een regionale verwijzingscommissie (RVC). De school vraagt deze verklaring aan.

1.8.3 Jeugdzorg en arbeidstoeleiding

Vanuit haar verantwoordelijkheid voor jongeren met problemen – en daarmee met een grote afstand tot de arbeidsmarkt – kent de jeugdzorg raakvlakken met het overheidsbeleid op het gebied van arbeidstoeleiding. De Wet inschakeling werkzoekenden (Wiw) schrijft voor de toeleiding naar de arbeidsmarkt voor alle jongeren onder de 23 jaar die werkloos zijn of een uitkering aanvragen een sluitende aanpak voor. Dit moet normaliter binnen één jaar leiden tot een dienstbetrekking. De gemeente is de eerstverantwoordelijke instantie voor de uitvoering van de Wiw.

In 1998 is een door het Ministerie van SZW gefinancierd onderzoek verricht naar jongeren tot 23 jaar met langer dan één jaar bijstand. Onder meer is hieruit gebleken dat veel gemeenten nog zochten naar de beste manier om de sluitende benadering van de Wiw uit te voeren. In de praktijk blijkt het op elkaar afstemmen van de verschillende culturen en werkprocessen, met name met de zorg- en hulpverlening, veel inspanning te vergen. De onderzochte gemeenten hebben behoefte aan meer ondersteuning bij de arbeidstoeleiding van met name de moeilijkste groep jongeren.

De Ministeries van SZW, VWS en OCenW voeren overleg om een sluitende benadering te realiseren óók voor moeilijke jongeren inclusief jongeren met psychosociale problemen. In dit verband is het project Efficiënte trajectbemiddeling in 1999 door Radar/NIZW gestart met subsidie van de genoemde ministeries. Het project heeft tot doel om in een vijftal gemeenten (regio's) te bewerkstelligen dat de verschillende organisaties die zich met jongeren bezighouden op het terrein van werk, inkomen, educatie, scholing, zorg en welzijn gezamenlijk een sluitende aanpak realiseren. De gemeente voert de regie. Beoogd wordt om de opgedane ervaringen algemeen toepasbaar te maken voor alle gemeenten.

1.8.4 Jeugdzorg en veiligheid

De ervaringen die in de afgelopen periode zijn opgedaan met het Programma Jeugdcriminaliteit, op basis van het advies van de commissie Van Montfrans, hebben tot een aantal nieuwe accenten geleid. Deze zijn onder andere in het Integraal Veiligheidsprogramma 1999 vastgelegd.

Verbetering van de samenwerking tussen de betrokken partijen, zowel Rijk, provincie en gemeenten als vele (particuliere) organisaties in de justitiële en jeugdketen, verdient nadere aandacht. De aanpak van lokale jeugd- en veiligheidsproblemen vormt dan ook in de doorstartconvenanten in het kader van het grotestedenbeleid een belangrijk onderdeel van de verbetering van de sociale infrastructuur. In de stadsconvenanten zal dit onderwerp nader worden uitgewerkt, waarbij de samenwerking tussen lokaal bestuur, justitiële en zorginstellingen niet vrijblijvend wordt vormgegeven. Ook in het kader van BANS wordt aan betere onderlinge afstemming aandacht besteed.

In dit verband is goede registratie en rapportage van belang zodat de inspanningen en de effecten duidelijker toetsbaar zijn. Bijzonder aandachtspunt daarbij is de uitwisseling van gegevens tussen verschillende ketenpartners.

Een voorbeeld hiervan is het Cliëntvolgsysteem jeugdcriminaliteit (CVS-JC), waardoor de politie, de Raad voor de Kinderbescherming en het Openbaar Ministerie (OM) in staat worden gesteld informatie uit te wisselen over jongeren (tot 21 jaar) met strafrechtelijke contacten (misdrijven en Halt-waardige feiten tot hun 18e jaar begaan).

Gebleden is dat veel mensen met langdurige criminele carrières, reeds op jonge leeftijd duidelijke signalen van problematiek vertonen. Hier ligt een duidelijk raakvlak met het lokaal jeugdbeleid, de jeugdzorg en justitie. De Ministeries van VWS en Justitie hebben wijkprogramma's Opvoedingsondersteuning en ontwikkelingsstimulering opgezet, gericht op een wijkaanpak om sociale uitval en psychosociale problemen, onderwijsachterstanden en jeugdcriminaliteit te voorkomen. Communities that Care (CtC) is een preventieprogramma met het doel het voorkomen van probleem- en/of crimineel gedrag onder jongeren. In de periode 1999–2002 wordt met deze programma's in een aantal grote gemeenten geëxperimenteerd.

De tendens dat van jeugdcriminaliteit op steeds lagere leeftijd sprake is, heeft er ook toe geleid dat meer aandacht aan delict gedrag van kinderen onder de strafrechtelijke leeftijd van 12 jaar wordt besteed. Daarbij gaat het om consequentere melding door de politie van jeugdigen, waarvan zij vermoeden dat er sprake is van achterliggende problematiek, bij de jeugdzorg/Raad voor de Kinderbescherming. Verder wordt gedurende een jaar een proef genomen met een zogenoemde STOP-reactie, als ondersteuningsaanbod aan ouders van jongeren onder de 12 jaar die een delict hebben gepleegd, waarbij een Halt-aanpak aangewezen is. Hier ligt een aanknopingspunt om ouders op de mogelijkheden van opvoedingsondersteuning te attenderen.

Naast aandacht voor vroegtijdige opsporing en interventie is de aanpak van plegers van ernstige delicten (de harde kern) een belangrijk aandachtspunt. Op basis van ervaringen met experimentele projecten in de afgelopen periode is nu een structurele inbedding van de individuele trajectbegeleiding (itb) aan de orde. Essentieel hierbij is een integrale benadering van de achtergrondproblemen van deze jongeren en jongvolwassenen op alle relevante leefgebieden (opleiding, huisvesting, sociale vaardigheden, werk en inkomen). Strafrechtelijke en zorgelementen worden hierbij op elkaar afgestemd.

Onder de jongeren die delicten plegen zijn jongeren uit etnische minderheidsgroepen oververtegenwoordigd. Dat vraagt om een speciale aanpak. De problematiek onder deze jongeren wordt onder meer aangepakt conform de beleidssporen in de CRIEM-nota (Kamerstukken II, 1997–1998, 25 726, nr. 1). Het Ministerie van Justitie richt zich met name op de aanpak van etnische jongeren die in aanraking met het strafrecht zijn of dreigen te komen. De aanpak van deze groep jongeren zou moeten voorzien in een landelijke aanpak gericht op een sluitende, individuele en gestructureerde benadering van alle jongeren uit etnische minderheden (itb). De etnische achtergrond van de jongere kan van invloed zijn op de inzet van bepaalde deskundigen of allochtone medewerkers bij de uitvoering van de begeleiding.

In nauw overleg met de Raad voor de Kinderbescherming, de Stichting Reclassering Nederland en de Stichting Vedivo wordt momenteel bekeken hoe invulling gegeven kan worden aan deze benadering voor de licht criminele etnische jongeren. Jongeren die in aanraking dreigen te komen met criminaliteit komen niet in aanmerking voor begeleiding in een strafrechtelijk kader. Voor hen staat de weg naar de vrijwillige hulpverlening open.

Hiertoe dienen lokale en regionale hulpverleningsinstanties, organisaties van etnische minderheden en de lokale overheid samenwerkingsverbanden aan te gaan.

In reactie op het advies van de commissie Marokkaanse jeugd is een kabinetsstandpunt opgesteld dat in juli 1999 naar de Tweede Kamer is gezonden. De commissie, samengesteld uit vertegenwoordigers van de Marokkaanse gemeenschap in Nederland, constateerde onder meer dat de expertise van (justitiële) instellingen niet toereikend is om Marokkaanse jongeren effectief te helpen en dat het potentieel van Marokkaanse individuen en organisaties onvoldoende wordt benut bij het zoeken naar oplossingen voor de gesignaleerde problemen. Om in deze situatie verbetering te brengen wordt samen met het Ministerie van BZK een werkconferentie georganiseerd met het onderliggende thema «participatie van Marokkaanse burgers».

HOOFDSTUK 2. DE SECTOREN IN DE JEUGDZORG

Naast de gezamenlijke trajecten van de sectoren in het kader van de implementatie van Regie in de jeugdzorg, vindt binnen de afzonderlijke sectoren beleidsontwikkeling plaats. Het beleid hiervoor wordt enerzijds afgestemd op de algemene beleidsontwikkeling voor de gehele jeugdzorg en anderzijds bepaald door de algemene beleidsontwikkelingen voor de specifieke sector.

In hoofdstuk 2 volgt op hoofdlijnen een beschrijving van de activiteiten en voornemens die de afzonderlijke sectoren in dit kader ontwikkelen. Het betreft: jeugdhulpverlening (2.1), jeugdbescherming en justitiële jeugd-inrichtingen (2.2), jeugd-ggz (2.3) en de sector voor de licht verstandelijk gehandicapte jeugdigen (2.4).

2.1 Jeugdhulpverlening

De voornemens op rijksniveau voor de jeugdhulpverlening zijn direct gerelateerd aan de beleidslijnen voor de jeugdzorg in den brede. Krachtens de Wjvh heeft de rijksoverheid immers een specifieke verantwoordelijkheid voor de jeugdhulpverlening. Het streven naar een goede afstemming van vraag en aanbod binnen de jeugdhulpverlening, zowel kwantitatief als kwalitatief, staat hierin centraal.

Het rijk heeft verantwoordelijkheid voor de volgende aspecten:

- Financiering van de provincies en grootstedelijke regio's ten behoeve van de subsidiëring van de regionale voorzieningen (doeluitkering).
- Rechtstreekse financiering van de landelijke voorzieningen.
- Vernieuwing van de jeugdhulpverlening.

2.1.1 Regionaal Beleid

De speerpunten in het beleid van provincies en grootstedelijke regio's komen overeen met de landelijke speerpunten, zo blijkt uit de provinciale en grootstedelijke plannen 2000-2003².

Veel provincies plegen extra inzet en investeringen in de vernieuwings-trajecten, zoals de toegang, zorgprogrammering, regiovisies en beleidsinformatie. Regelmatig wordt externe ondersteuning of expertise ingehuurd voor concrete advies-, begeleidings- of uitvoeringswerkzaamheden. In de meeste gevallen gaat het daarbij om het nader operationaliseren van landelijke kaders voor de eigen regio.

Een belangrijk speerpunt is de implementatie van de meerjarenafspraken 1999 voor de BJZ's en AMK's.

In elke provincie zijn er initiatieven in uitvoering op het vlak van de zorgprogrammering.

Hieraan wordt veel belang gehecht vanuit de behoefte om te komen tot een vraaggericht en dus meer effectief stelstel van jeugdzorg.

Een aantal provincies is al redelijk vergevorderd met de vernieuwing in de pleegzorg.

Cliëntenbeleid in instellingen en het verkrijgen van inzicht in de resultaten van verleende hulp door instellingen staan in de aandacht van provincies en grootstedelijke regio's. De IJHV/JB heeft in 1998 op verzoek van bestuurders vier regionale rapporten uitgebracht. Met betrokken partijen zijn afspraken gemaakt over verbetering en verdere ontwikkeling. De aandacht voor nazorg, in de ketenbenadering het sluitstuk in het hulpaanbod, neemt in het beleid toe. Provincies en grootstedelijke regio's voeren verder een actief beleid ten aanzien van versterking van de samenhang met het lokale (jeugd)beleid. De samenwerking tussen de jeugdzorg en onderwijs staat hoog op de agenda.

Provincies en grootstedelijke regio's hechten aan een versterking van de ambulante jeugdhulpverlening, overeenkomstig het uitgangspunt in de Wjvh dat hulp zo licht en zo kort mogelijk moet zijn en zo dicht mogelijk bij huis geboden moet worden. Versterking van ambulante hulp gaat veelal gepaard met afbouw van (semi-)residentiële capaciteit. Daar staat tegenover dat de populatie in residentiële instellingen problematischer wordt, zo wordt gesignaleerd. Ook wordt het belang van hulp in de buurt c.q. de eigen omgeving steeds belangrijker geacht.

Met ingang van 1999 is de laatste tranche van de intensiveringsmiddelen ten behoeve van capaciteitsuitbreiding van circa f 12 miljoen beschikbaar gesteld. Hiervan is een bedrag van circa f 3,8 miljoen bestemd voor Valkenheide en St. Joseph³. Voor de resterende f 8 miljoen zijn dezelfde speerpunten gehanteerd als in 1996, te weten: het vergroten van de capaciteit van intensief ambulante hulp, zwaardere vormen van residentiële hulp en pleegzorg. De provincies Drenthe, Zuid-Holland, Zeeland, Noord-Brabant alsmede Haaglanden hebben hun plannen aan het Ministerie van VWS voorgelegd. Het Ministerie van VWS heeft met deze plannen ingestemd. In totaal is hiermee een uitbreiding gemoeid van circa 80 capaciteitsplaatsen, waaronder ongeveer 45 residentiële plaatsen. De

intensief ambulante hulp wordt uitgebreid met een aanbod voor een kleine 400 jeugdigen.

Provincies maken in hun beleid vaker gebruik van een flexibel budget, in te zetten in specifieke (nood)gevallen waarvoor op korte termijn een oplossing gevonden moet worden.

Deze ontwikkeling sluit aan bij de aanbeveling in het plan van aanpak van de wachtlijstproblematiek (VWS brief 12 juni 1998) om op regionaal niveau noodverbanden in te richten voor moeilijk plaatsbare jeugdigen.

De normharmonisatie in de (semi-)residentiële hulp en de pleegzorg zal per 1 januari 2000 in alle provincies en grootstedelijke regio's zijn ingevoerd, met uitzondering van Drenthe.

Enkele provincies en grootstedelijke regio's zijn bezig om op provinciaal niveau normen te ontwikkelen voor de huisvesting.

Sommige provincies streven in hun beleid naar reductie van de instroom van jeugdigen uit andere provincies in voorzieningen in hun eigen provincie en naar vermindering van de uitstroom van jeugdigen uit de eigen provincie naar andere provincies. In het verlengde van dit streven wil een aantal provincies komen tot een heldere verantwoordelijkheidsverdeling ten aanzien van instellingen waarvan het werkgebied zich uitstrekt over meerdere provincies (in overleg met de instelling). Dit leidt soms tot opsplitsing van de instelling.

In het kader van de regiovisies jeugdzorg ontwikkelt een aantal provincies en grootstedelijke regio's initiatieven om te komen tot eenduidigheid in de registratie van vraag en aanbod op regionaal niveau.

Bijna alle provincies en grootstedelijke regio's signaleren dat de financiële middelen nog ontoereikend zijn. De verwachting van veel provincies en grootstedelijke regio's is dat de vraag naar jeugdhulpverlening blijft toenemen. Tegelijkertijd wordt geconstateerd dat de personeels- en huisvestingslasten jaarlijks stijgen (mede tengevolge van de CAO Jeugdhulpverlening).

Een aantal provincies vult de doeluitkering (tijdelijk) aan met (extra) autonome middelen om beleidsintensiveringen (bijv. de toegang) voor te financieren of om te investeren in ver- respectievelijk nieuwbouw.

2.1.2 Beleid landelijke voorzieningen

Toegang tot de landelijke voorzieningen

De identiteitsgebonden voorzieningen, de sociaal pedagogische diensten (SPD's) en de William Schrikker Stichting met een landelijke functie in de jeugdzorg hebben gesignaleerd dat de afspraken over de regionale toegang problemen met zich meebrengen voor de toegang tot en uitvoering van het hulpaanbod van deze instellingen. Het betreft met name de diagnostiek, indicatiestelling en zorgtoewijzing op regionaal niveau in relatie tot deze landelijke instellingen. De voorgenomen standpuntbepaling door de Ministeries van VWS en Justitie op dit punt zal worden gekoppeld aan de standpuntbepaling naar aanleiding van het Eindadvies van de Projectgroep Toegang. Het vinden van een werkbare oplossing is voor deze voorzieningen mede urgent, omdat sommige provincies de erkenning voor het verrichten van plaatsingen hebben ingetrokken.

Landelijke pleegzorgvoorzieningen

De landelijke pleegzorgvoorzieningen zijn met name voorzieningen voor pleegzorg die aan gehandicapte kinderen een pleegzorgaanbod doen. De William Schrikker Stichting kent een toenemende vraag. Tegelijkertijd

blijkt bij de Sociaal Pedagogische Diensten (SPD'en) bescheiden gebruik te worden gemaakt van de pleegzorgplaatsen, die vooral worden ingezet om de kinderen een beperkte periode van de week bij pleegouders onder te brengen (weekend/vakantie). In dit verband wordt door het Ministerie van VWS nader bezien welke maatregelen wenselijk c.q. nodig zijn om de bezetting te verbeteren. Dit is vorig jaar aan de landelijke pleegzorginstellingen meegedeeld.

Landelijk Werkende Residentiële Voorzieningen

Aan de Landelijk Werkende Residentiële Voorzieningen (LWRV'en) is opgedragen een aanbod te ontwikkelen voor jongeren die gezien de zwaarte of complexiteit van de problematiek niet in de regio kunnen worden geholpen. Het betreft een viertal voorzieningen met een capaciteit van in totaal 440 structurele plaatsen. De LWRV'en worden per 1 januari 1996 bekostigd op basis van de normprijs voor intensieve residentiële jeugdhulpverlening.

In oktober 1996 is tussen het Ministerie van VWS en de LWRV'en een aantal gezamenlijke uitgangspunten voor de ontwikkeling van de achtervangfunctie overeengekomen. Deze betreffen de intensivering van de functie qua inhoud, onderlinge samenwerking en kwaliteit en functieontwikkeling in relatie tot externe ontwikkelingen: de regionale toegang en ontwikkelingen in het aanbod van andere landelijke voorzieningen zoals de justitiële jeugdinrichtingen (JJl's). Met provincies/grootstedelijke regio's is afgesproken dat zij de behoefte aan landelijke achtervangcapaciteit in hun regiovisies zullen aangeven, waardoor de omvang van de behoefte in beeld komt.

Sinds deze afspraken is een aantal vorderingen gemaakt bij functieintensivering, samenwerking bij de intakeprocedure en bij de registratie van het hulpaanbod, kwaliteitszorg en oriëntatie op de regio's (contactlegging met de regionale zorgtoewijzingsorganen).

Daarnaast is evenwel sprake van een aantal knelpunten. Dit staat de verdere ontwikkeling van een achtervangfunctie voor jeugdhulpverlening in de weg. De normprijs die de LWRV'en ontvangen is in een aantal gevallen niet toereikend voor het ontwikkelen van een specifiek aanbod voor doelgroepen met een zeer ernstige of specifieke hulpvraag, waaraan op landelijk niveau moet worden voldaan. Ook is geconstateerd dat de LWRV'en de achtervangfunctie verschillend invullen, wat een goede afstemming van het hulpaanbod belemmert.

Tevens zijn er ontwikkelingen bij het regionale hulpaanbod die ertoe bijdragen dat de ontwikkeling van de achtervangfunctie zich nog wat los van de ontwikkeling op regionaal niveau voltrekt.

In het Algemeen Overleg van 15 april 1999 is de Vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport geïnformeerd over deze ontwikkelingen.

Met het oog op de Wet op de jeugdzorg is het belangrijk dat er helderheid komt over de behoefte aan een landelijke achtervangfunctie, en daarmee over de functie en positie van de LWRV'en, naast bijvoorbeeld de functie van de JJl's.

Om deze redenen wordt momenteel door het Ministerie van VWS een traject doorlopen waarbij via overleg met het Ministerie van Justitie, de provincies/ grootstedelijke regio's en de voorzieningen naar die helderheid wordt toegewerkt.

Decentralisatie en wellicht in een enkel geval functieverandering van de LWRV'en zijn een mogelijke uitkomst van het traject. In dat geval zullen garanties dienen te worden geboden voor de continuering van het bestaande aanbod naar capaciteit en kwaliteit. In het traject wordt ook naar afstemming gezocht met het te verschijnen advies van de Adviescommissie Wet op de Jeugdzorg.

Op instellingsniveau zijn er enige belangrijke ontwikkelingen. De Leo Stichting (Klein Borculo en Nieuw Veldzicht) en de Stichting Bredervoort hebben het plan te komen tot een fusie. De Leo Stichting, waarin naast genoemde landelijke voorzieningen ook een aantal regionale instellingen participeert, wil komen tot een uitruil van residentieel aanbod in de provincies Gelderland, Overijssel, Utrecht en Flevoland teneinde tot een op de provinciale behoefte afgestemd aanbod te komen. Het plan van De Leo Stichting beoogt mede een nieuwe voorziening met een capaciteit van 100 plaatsen in de provincie Flevoland te realiseren. Decentralisatie van de landelijke capaciteit wordt door De Leo Stichting als voorwaarde genoemd om tot de beoogde uitruil te komen.

De Stichting Bredervoort, capaciteit 156 plaatsen, zal ingevolge een uitspraak van de rechter, die een eerder besluit tot decentralisatie nietig heeft verklaard, bij het traject met de Leo Stichting worden betrokken.

De Stichting Gereformeerd Jeugdwelzijn (SGJ) heeft in de afgelopen periode een ingrijpend proces van reorganisatie en deconcentratie van het hulpaanbod doorgemaakt. Het doel van deze veranderingsoperatie «Operatie Kantelen» is te komen tot een geïntegreerd aanbod in de drie regio's, waarin de SGJ het residentiële aanbod concentreert. Met het Ministerie van VWS heeft regelmatig overleg plaatsgevonden over de voortgang van het proces en over oplossingen voor knelpunten tijdens de uitvoering.

Het Glen Mills School-project van De Hoenderloo Groep is op 7 juni 1999 officieel van start gegaan. Het project richt zich op een doelgroep jongeren van 14/15 jaar die meerdere (kleine) delicten hebben gepleegd, veelal in groepsverband. Voor praktisch alle cliënten geldt dat er een maatregel van ondertoezichtstelling (OTS) is uitgesproken. Een aantal cliënten komt uit justitiële opvanginrichtingen na een crisisplaatsing of als tweede fase van de behandeling.

Doel van het project is jongeren die in een negatieve spiraal terecht zijn gekomen positief gedrag aan te leren via het ontwikkelen en in praktijk brengen van positieve normen en waarden en door hen verantwoordelijkheid te leren dragen voor zichzelf en voor anderen.

Het project loopt door tot en met 2002. Gedurende de looptijd wordt een procesbeschrijving en een effectenonderzoek uitgevoerd door het Centrum Onderzoek Jeugdhulpverlening te Leiden. Halfjaarlijks vindt bespreking van de resultaten en de voortgang plaats met de Ministeries van VWS, Justitie, OCenW en BZK.

Het Ministerie van VWS stelt voor dit project middelen beschikbaar voor capaciteitsuitbreiding (50 plaatsen ad f 70 000,- p.p.) en voor huisvestingskosten (f 5000,- huisvestingskosten p.p.). Daarnaast heeft het Ministerie van OCenW vanaf 1 januari 1999 een budget van f 1,4 miljoen beschikbaar gesteld voor inrichtings- en intensiveringskosten ten behoeve van het onderwijs.

Het project De Empirie is een gezamenlijk project van de LWRV'en met een achtervangfunctie.

De Hoenderloo Groep, waarbij het project is aangehaakt, ontvangt voor de duur van het project een aanvullend subsidie van f 1 035 000,- op jaarbasis. Het project is op 1 maart 1999 van start gegaan en heeft een looptijd van drie jaar. Het project beoogt een behandeling te bieden aan jongeren tussen de 14 en 18 jaar voor wie het reguliere aanbod in de residentiële hulpverlening onvoldoende aansluit bij de hulpvraag. De behandeling dient te resulteren in herstel van de motivatie en het hebben van of verder kunnen werken aan een realistisch toekomstperspectief. De verwachting is dat jaarlijks circa 30 jongeren uit het project zullen uitstromen.

2.1.3 Vernieuwing van de jeugdhulpverlening

Op het terrein van de jeugdhulpverlening vormt vernieuwing en modernisering van de zorg voor jongeren een continu aandachtspunt. Vernieuwing wordt soms ingegeven door positieve ervaringen in het buitenland, signalen uit het veld of signalen uit de maatschappij met betrekking tot het ontbreken van een adequaat aanbod voor de problemen die een bepaalde groep heeft of geeft. Bij vernieuwing gaat het echter niet alleen om bijstellingen in het aanbod maar ook om de wijze van organisatorische aansturing en het rekruteren van goed personeel voor de sector of vernieuwingen op het terrein van toerusting van en voorlichting aan (jeugdige) cliënten.

Voor de rijksoverheid is het belangrijk dat projecten die vanuit deze verantwoordelijkheid worden gefinancierd, invloed hebben op het totaal van de jeugdhulpverlening.

De invulling en uitvoering van projecten, die rechtstreeks verbonden zijn met speerpunten van beleid, wordt meestal overgedragen aan organisaties die daartoe een structurele subsidie ontvangen, te weten het NIZW en Collegio. Het NIZW wordt binnen de basissubsidie vaak betrokken bij projecten waarbij ontwikkeling centraal staat, Collegio voor de implementatie van ontwikkelde producten/diensten in de jeugdhulpverlening. Daarnaast heeft het Rijk de mogelijkheid via projectsubsidies organisaties projecten te laten uitvoeren.

Vanuit bovenstaande algemene visie zullen in het jaar 2000 diverse projecten worden gefinancierd ter verbetering van de samenstelling van het zorgaanbod, de positie van cliënten (waaronder klachtrecht en medezeggenschap) en de situatie op de arbeidsmarkt (waaronder de instroom van allochtoon personeel). Een aantal projecten heeft mede betrekking op de jeugdbescherming.

Voor een bespreking van de projecten wordt verwezen naar bijlage 2, waar de volgende onderwerpen inhoudelijk worden toegelicht:

- 1 Innovatietraject pleegzorg
- 2 Thuisloze jongeren
- 3 Youth at Risk
- 4 Pilot Limburg
- 5 Jongerenparticipatie in de jeugdhulpverlening en de jeugdbescherming
- 6 Versterking van de positie van cliënten in de jeugdhulpverlening en de jeugdbescherming
- 7 Arbeidsmarktbeleid

2.2 Justitiële jeugdbescherming en justitiële jeugdinrichtingen

De jeugdbescherming heeft binnen het geheel van de jeugdzorg een specifieke functie.

Karakteristiek voor de bemoeienis van de civiele jeugdbescherming is het onvrijwillig kunnen ingrijpen in gezinssituaties. De uitvoeringsorganisaties van de jeugdbescherming hebben tot taak belangen van minderjarigen te beschermen, van wie het fundamentele recht op een gezonde en evenwichtige ontwikkeling en uitgroei naar zelfstandigheid wordt geschaad. Daarnaast hebben deze organisaties een taak in het kader van het jeugdstrafrecht. De JJl's hebben primair een taak in het kader van het jeugdstraf(proces)recht. Daarnaast vervullen ze een achtervangfunctie voor civielrechtelijke jongeren vanaf 12 jaar die wegens de ernst van hun (gedrags)problematiek niet thuis te handhaven zijn maar ook niet (meer) terecht kunnen in een niet-justitiële voorziening van jeugdzorg. De JJl's hebben een tweeledige opdracht: enerzijds beveiliging van de maatschappij (m.n. de strafrechtelijk geplaatsten), anderzijds (voor alle

categorieën, met het oog op hun resocialisatie) werken aan gedrags- en houdingsverandering en competentievergroting, waardoor de kans op toekomstige justitiële contacten effectief wordt vermindert.

In de afgelopen periode is door alle uitvoeringsorganisaties gewerkt aan het tot stand brengen en optimaliseren van afstemming en samenhang met andere organisaties binnen de jeugdzorg, alsmede met partners in de strafrechtketen. In de komende periode zal de positionering van enerzijds de jeugdbescherming, anderzijds de JJI's, bijzondere aandacht vragen in verband met de implementatie van Regie in de jeugdzorg.

In juni 1999 is een onderzoek gestart naar de mate waarin de uitvoeringsorganisaties (Raad voor de Kinderscherming, (gezins)voogdij-instellingen, Haltbureaus, bureaus slachtofferhulp, schadefonds geweldsmisdrijven en de reclassering) intercultureel beleid in het algemeen voeren en personeelsbeleid in het bijzonder. Naar verwachting zullen de resultaten van dit onderzoek begin 2000 bekend zijn. Op basis daarvan kan vervolgens worden aangegeven welke activiteiten (de)centraal nodig zijn om de interculturalisatie van deze organisaties verder te stimuleren.

Hieronder volgt een overzicht van het beleid ten aanzien van achtereenvolgens: de Raad voor de Kinderbescherming, de GVI's en de JJI's.

2.2.1 Raad voor de Kinderbescherming

In het kader van het Regeerakkoord 1998 zijn extra middelen ter beschikking gesteld voor het terugdringen van de doorlooptijden en zogeheten «wachtstapels» in civiele zaken (oplopend van f 1,1 miljoen in 1999 tot f 5 miljoen in 2002), de opvang van de verhoogde werklust als gevolg van de specifieke benadering van allochtone gezinnen (oplopend van f 1,1 miljoen in 1999 tot 5 miljoen in 2002), voor forensische diagnostiek (waaronder de ontwikkeling van een screeningsinstrument) en rapportage (oplopend van f 0,7 miljoen in 1999 tot f 3 miljoen in 2002) alsmede voor de opvang van de groei van het aantal strafzaken (f 1,8 miljoen in 1999 tot f 8 miljoen in 2002). Als gevolg hiervan is de capaciteit voor zowel de civiele taken als de strafzaken (inclusief taakstraffen) in belangrijke mate verhoogd. Maar dat is niet in die mate gebeurd dat daarmee aan de verwachte vraag, zoals in 1997 was voorzien naar aanleiding van de aantallen processen-verbaal die staan vermeld in het Jaarverslag 1996 van het Openbaar Ministerie, zou kunnen worden voldaan.

Gelet op de huidige ontwikkelingen rond de instroom van zowel civiele zaken als strafzaken zal worden bezien of door herschikking van middelen binnen het beschikbare budget vraag en aanbod over het geheel genomen in evenwicht kunnen worden gebracht.

Daarnaast heeft de toekenning van de zogeheten Kalsbeek-gelden de raad in 1998 een impuls gegeven voor de ontwikkeling van zijn preventietaak.

In 1998 heeft de raad veel energie gestoken in het streven naar afstemming en samenwerking met andere organisaties van justitie, politie en jeugdzorg, zowel op nationaal, regionaal en lokaal niveau. De aandacht is daarbij met name gericht op de ontwikkeling van de BJZ's en zorgprogrammering, de afstemming over de basisdiagnostiek van de raad en GVI's, de ontwikkeling van AMK's, de ontwikkeling van een samenhangende aanpak binnen de strafrechtketen met betrekking tot jeugdigen en de ontwikkeling van preventieve activiteiten, zowel civielrechtelijk als strafrechtelijk.

Ten behoeve van de opbouw van de BJZ's en AMK's wordt door de raad projectformatie ingezet. Het gaat daarbij zowel om deskundigheidsbevordering van BJZ-medewerkers door overdracht van specifieke kennis over de taak en werkwijze van de raad, als om de ontwikkeling van een

kader voor een goede afstemming tussen BJZ's, AMK's en de raad. In de overgangsfase zijn/worden respectievelijk 10,25 en 13 fte van de raad gedetacheerd bij de AMK's en BJZ's. Op 1 januari 2000 vindt de structurele overdracht van middelen (14,75 fte) van de raad naar de AMK's via de ophoging van de doeluitkeringen plaats. Aan de BJZ's zal 18,75 fte structureel worden overgedragen. Deze structurele overdracht van middelen zal pas plaatsvinden als de raad daadwerkelijk zijn intake-werkzaamheden overdraagt.

De raad is in 1997, naar aanleiding van zowel endogene als exogene ontwikkelingen, gestart met een aantal visiebijeenkomsten over de positie en ontwikkeling van de raad in de komende tien jaar.

Deze ontwikkelingen betreffen in de eerste plaats de veranderende verhouding tussen de civiele taken en de sterk toenemende straftaken van de raad. In de tweede plaats gaat het om de positie van de raad in het kader van Regie in de jeugdzorg, mede in relatie tot de veranderende positie van de GVI's ten opzichte van de BJZ's. Tot slot betreft het de verdere ontwikkeling van de preventietaak als afgeleide van de civiele en straftaken van de raad. Resultaten hiervan zijn bediscussieerd met de ketenpartners. De Minister van Justitie zal een definitief standpunt bepalen, mede met inachtneming van de discussie over het rapport van de Adviescommissie Wet op de Jeugdzorg.

In 1997 hebben alle hofressortsdirecties van de raad en het Landelijk Bureau van de Raad voor de Kinderbescherming voor het eerst zelfevaluatie verricht volgens het model van het Instituut Nederlandse Kwaliteit (INK). Deze werden ter toetsing afgesloten met externe audits. De auditrapporten hebben een groot aantal voorstellen tot verbetering opgeleverd.

Mede aan de hand daarvan hebben de hofressortsdirecties en het Landelijk Bureau verbeterplannen opgesteld en zijn landelijke verbeterpunten afgesproken, zoals het terugdringen van de wachtstapels, het verbeteren van de interne communicatie en het beschrijven van de werkprocessen. Zowel door middel van informatie-uitwisseling als door deskundigheidsbevordering wordt aan deze verbeterpunten gewerkt. In de tweede helft van 1999 zal de raad voor de tweede keer een zelfevaluatie volgens het INK-model uitvoeren, waarbij de bevindingen van de evaluatie van de eerste cyclus worden meegenomen.

Er is een werkgroep cliëntenbeleid ingesteld, die voorstellen ontwikkelt om te komen tot een samenhangend cliëntenbeleid, als onderdeel van kwaliteitsbeleid. Daarbij wordt met name gezien op welke wijze bij de raad vorm kan worden gegeven aan medezeggenschap. Het Ministerie van Justitie zal hierover in december 1999 een standpunt formuleren en de Kamer informeren.

In 1998 zijn bij de raad twee pilots gestart waarin de werkbaarheid van de reeds ontwikkelde methodiek voor het werken met allochtone cliënten wordt getoetst.

Daarnaast wordt aandacht besteed aan de verdere ontwikkeling van allochtonen personeelsbeleid, met name aan loopbaanoriëntatie en -beleid voor allochtone werkers en deskundigheidsbevordering, culturele houdingsaspecten, normen en waarden en competenties van alle raadsmedewerkers in een multiculturele raadsorganisatie.

Op 29 maart 1999 is door de Ministers van Justitie van Nederland en van de Nederlandse Antillen een protocol ondertekend, waarin afspraken zijn neergelegd over minderjarigen die alleen en onbegeleid naar Nederland willen vertrekken. Aan het protocol zijn bovendien richtlijnen toegevoegd

voor de instanties die op de Nederlandse Antillen met de voogdijregeling te maken hebben. Essentie daarin is dat een minderjarige geen toegang heeft tot vaartuigen en luchtvaartuigen zonder een verklaring van geen bezwaar van de voogdijraad.

Om een verklaring van geen bezwaar af te geven zal de voogdijraad zonodig de Raad voor de Kinderbescherming in Nederland verzoeken een onderzoek te doen naar de geschiktheid van de beoogde voogd.

In het protocol is tevens voorzien in een jaarlijkse evaluatie van de werking van de voogdijregeling. De voogdijregeling gaat in per 1 augustus 1999. De eerste evaluatie zal na 6 maanden na inwerkingtreding van de voogdijregeling plaatsvinden.

De voogdijregeling als zodanig is nog geen garantie dat Antilliaanse jongeren in Nederland niet marginaliseren. Voor de begeleiding van deze groep jongeren zullen mogelijkheden moeten worden onderzocht, waarbij de inzet van het mentoraat een reële optie is.

2.2.2 Instellingen voor voogdij en gezinsvoogdij

Via een kwaliteitszorgsysteem wordt door middel van periodieke evaluatie van de primaire processen en landelijke uitwisseling van de uitkomsten daarvan materiaal verkregen voor verbeteringsactiviteiten. De primaire processen worden daartoe eerst in kaart gebracht. Via landelijke scholing van in de instellingen voor voogdij en gezinsvoogdij (GVI's) aanwezige kwaliteitsfunctionarissen wordt binnen de instellingen kwaliteitsverbetering op gang gebracht.

Cliëntenfeedback wordt verkregen door het ontwikkelen van een klanttevredenheidsinstrument. Dit project wordt onder meer met de Raad voor de Kinderbescherming op een aantal proeflocaties uitgevoerd. Beoogd wordt begin 2000 een instrument beschikbaar te hebben dat landelijk kan worden gehanteerd.

Onderdeel van de kwaliteitszorg is de harmonisering van de uitvoering van de taken van de GVI's via landelijke protocollering. De (gezins)voogden zijn getraind via een landelijke functiescholing. Het onderdeel voogdij zal daarbij intensievere aandacht krijgen. Aandacht is er voorts voor het beschrijven van de methodiek die door (gezins)voogden gehanteerd wordt.

In een tweejarig project wordt de gezagspositie van de (gezins)voogd en diens handelen in de verschillende fasen van de uitvoering van de OTS in kaart gebracht en neergelegd in een handboek methodiekbeschrijving voogdij- en gezinsvoogdijwerk. Dit project wordt uitgevoerd door de Hogeschool van Amsterdam. Het handboek zal eind 2000 geïmplementeerd worden.

De ontwikkeling van een nieuwe financieringssystematiek voor de GVI's heeft geleid tot het onderzoek naar normering van producten en kostprijzen. De voorlopige resultaten van dit onderzoek worden nog in 1999 getoetst in drie pilotinstellingen, waarna met ingang van 2000 overgegaan kan worden tot landelijke invoering van de systematiek.

Er zijn voorbereidingen in gang gezet om de op 1 november 1995 ingevoerde wetwijziging Ondertoezichtstelling (OTS) te evalueren. Hoofdvraag is of de huidige uitvoeringspraktijk van de OTS voldoet aan de bedoelingen van de wetgever. Resultaten van de evaluatie komen eind 2000 beschikbaar. Het evaluatieonderzoek wordt begeleid door een commissie waarin betrokken partijen zijn vertegenwoordigd.

In vervolg op de eerste fase van het thematische onderzoek in het kader van de kwaliteitstoetsing door de IJHV/JB, waarin het primaire proces

centraal stond, wordt in 1999 gestart met de tweede fase, waarin de uitvoering van de uithuisplaatsing in het kader van een OTS aan de orde komt.

In 1998 is het aantal voogdijpupillen ten opzichte van het voorgaande jaar wederom sterk gestegen, te weten van 9 687 naar 11 495 (18,7%). Ook dit jaar heeft deze sterke toename te maken met de voortdurende toestroom van het aantal alleenstaande minderjarige asielzoekers (AMA's). Naar aanleiding van berichten in de pers is besloten het voor medio 1999 geplande onderzoek van de LJHV/JB naar het beleid inzake de opvang en de voogdij over AMA's te vervroegen en te verbreden om ook de vraag te kunnen beantwoorden of de Stichting De Opbouw in staat en toegerust is om de voogdij over en de vervolgoopvang van een toenemende stroom AMA's adequaat uit te oefenen. Naar verwachting is het onderzoek op korte termijn afgerond. In verband met dit onderzoek is de rapportage naar aanleiding van de vorig jaar aangekondigde evaluatie van het (concept) Beleidskader Toelating, Voogdij en Opvang AMA's aangehouden.

Jeugdreclassering

In het kader van de jeugdreclassering hebben de GVI's tot taak om toezicht op en begeleiding bij de uitvoering van jeugdreclassering te bieden.

Er is echter nog geen eenduidige visie op en identiteit van jeugdreclassering, ook al zijn er protocollen ontwikkeld voor de uitvoering van jeugdreclasseringzaken.

De komende tijd zal binnen het Ministerie van Justitie met name de discussie aan de orde zijn hoe de toezichthoudende taak zich verhoudt tot de begeleidende taak. Deze discussie raakt rechtstreeks aan de besluitvorming, die voorbereid moet worden over de positionering van de jeugdreclassering ten opzichte van de BJZ's.

De toezichthoudende taak komt concreet aan de orde bij het experiment elektronisch huisarrest dat in najaar 1999 gaat starten in Rotterdam. Ook de invoering van de Scholings- en Trainings Programma's conform de nieuwe Beginselenwet Justitiële Inrichtingen zal een aanscherping van taken van de jeugdreclassering tot gevolg hebben.

Inmiddels is het afstemmingsprotocol tussen de Raad voor de Kinderbescherming, de GVI's en de Stichting Reclassering Nederland geëvalueerd.

De conclusies en aanbevelingen zullen in de zomer van 1999 in het platform, waarin deze instellingen verenigd zijn, besproken worden.

In voorbereiding is een aanvullend afstemmingsprotocol tussen de Raad voor de Kinderbescherming, de GVI's/jeugdreclassering, de Stichting Reclassering Nederland en de Dienst Justitiële Inrichtingen, waarin de nazorg na detentie en de maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ) geregeld wordt.

Door de jeugdreclasseringafdelingen van een aantal GVI's zijn – op uitnodiging van het Ministerie van Justitie en met extra subsidie – zogenaamde «harde kern projecten» opgezet.

Inmiddels is een conceptrapportage van een landelijke werkgroep verschenen, waarin de voorwaarden worden omschreven waaronder de methodiek van intensieve trajectbegeleiding voor «harde kern jongeren» kan worden toegepast. Thans wordt dit concept voor nadere consultatie en een uitvoeringstoets voorgelegd aan de direct betrokken partijen.

De preventieve aspecten van de jeugdreclassering, in de sfeer van doelgroepenbeleid en toeleiden van jongeren naar de juiste hulp in een vroeg stadium, zullen de komende jaren verder ontwikkeld worden door middel van het toeleiden naar bestaande of nog te creëren aanbod op het terrein van opvoedingsondersteuning en gezinsbegeleiding. Vanuit de Stichting Vedivo wordt dit via een tijdelijk aan te stellen medewerker

criminaliteitspreventie/jeugdreclassering extra begeleid voor de duur van twee jaren.

2.2.3 Kinder- en Jongerenrechtswinkels

In 1999 is een subsidie verstrekt aan de elf bij de Landelijke Vereniging van Kinder- en Jongerenrechtswinkels aangesloten winkels, voor de aanstelling van 0,5 fte coördinator per winkel. Het doel hiervan is gericht op het waarborgen van de stabiliteit en continuïteit van de winkels en aldus een bijdrage te leveren aan de versterking van de positie van minderjarigen.

De winkels richten zich in hoofdzaak op de volgende vier taken:

- het geven van juridische informatie en advies aan minderjarigen;
- het verstrekken van informatie over de juridische positie van minderjarigen aan burgers en instanties;
- het signaleren van lacunes in de rechtspositie van minderjarigen;
- de collectieve belangenbehartiging van minderjarigen.

Voor de jaren 2000 en verder is continuering van de subsidie toegezegd. Aandachtspunten daarbij zijn, dat de winkels een uniform takenpakket en een geprotocolleerde werkwijze bevorderen, de output in meetbare termen van producten ontwikkelen, de vorming van een landelijk dekkend netwerk bevorderen en kaders voor de schaalgrootte ontwikkelen.

2.2.4 Justitiële jeugdinstellingen

Sinds oktober 1998 moeten OM, rechtbanken en GVI's al hun aanvragen voor een JJI-plaats centraal indienen bij het Bureau Individuele jeugdzaken (IJZ) van het Ministerie van Justitie in Den Haag. Voor hen heeft dit als voordeel dat zij terecht kunnen bij één loket dat voortdurend op de hoogte is van het geschikte en beschikbare aanbod. Voor het Ministerie van Justitie kan IJZ waardevolle gegevens opleveren over de kwantitatieve en kwalitatieve capaciteitsbehoefte. Om de invoering van het nieuwe systeem te begeleiden en aanloopproblemen bij de overgang daar naartoe zo veel mogelijk het hoofd te bieden, is een aantal zaken nader geregeld: de besluitvormingsprocessen van het Bureau IJZ, de samenstelling en werkwijze van de Selectieadviescommissie (die moet adviseren over moeilijk plaatsbaar gebleken jongeren), de samenwerking met partners, de standaardisatie van wachtlijsten, en tenslotte de toetsing van voorrangregelingen en de implementatie verlofbeleid. Een projectgroep is belast met de verdere uitwerking en procedurele afhandeling.

Voor jongeren met een civielrechtelijke maatregel die echt niet elders geplaatst kunnen worden of te handhaven zijn, fungeren de JJI's als vangnet («achtervang»). Mede daarom blijft de voortvarende ontwikkeling van de BIZ's ook voor deze sector van groot belang.

Begin 1999 is, vooruitlopend op de AMvB inzake Verlofbeleid justitiële jeugdinstellingen, een beleidskader Verlofbeleid van kracht geworden waarin de soorten verlof, aard en duur, wijze van uitvoering, alsmede bevoegdheid tot het verlenen van en stellen van algemene en bijzondere voorwaarden ten aanzien van het verlof zijn geregeld. In de regeling wordt het belang van het verlof voor de (resocialisatie van de) jeugdige afgewogen tegen de risico's voor de continuïteit van de tenuitvoerlegging van de straf of maatregel en voor de maatschappelijke veiligheid.

Het beleid staat in het teken van aanbodverbreding om, met het oog op de resocialisatie, tijdens de tenuitvoerlegging zo veel mogelijk recht te doen aan het belang van de instandhouding van relevante sociale relaties. Zo wordt eind 1999 gestart met een experiment nachtdetentie: een executie-modaliteit van de voorlopige hechtenis, waarbij de jongeren alleen

's avonds, 's nachts en in het weekend in de opvanginrichting verblijven, terwijl ze overdag in staat worden gesteld – al dan niet begeleid – naar school of werk te blijven gaan. Het experiment zal worden geëvalueerd. Voor veroordeelden tot een langdurige jeugddetentie en voor jeugdigen in een behandelinrichting geldt als standaardbeleid dat zij – behoudens contra-indicatie – geleidelijk in aanmerking komen voor een meer open regime, met een dagprogramma (school of werk) buiten de inrichting en een ruimere verlofmogelijkheid.

Nog ingrijpender is de mogelijkheid die voorzien is in de voorgestelde Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen, dat jongeren gedurende de eindfase van hun straf of maatregel niet meer in de inrichting maar elders verblijven. Ze verblijven meestal thuis, op voorwaarde dat zij zich verplichten tot deelname aan een vastgesteld scholings- en trainingsprogramma.

Een beleidskader is in voorbereiding waarin de voorwaarden om ervoor in aanmerking te komen, de minimumeisen met betrekking tot het programma, de begeleiding en het toezicht, alsmede de besluitvorming (bevoegdheid en procedure) nader worden uitgewerkt.

Tenslotte wordt gewerkt aan een goede regeling van nazorg na vertrek uit de inrichting, waarvan het belang is gebleken uit het onderzoek betreffende de justitiële behandelinrichtingen «Eind goed, al goed» van Boendermaker (WODC).

In veel van deze modaliteiten is voor de (jeugd)reclassering, in verband met toezicht en begeleiding, een belangrijke taak weggelegd. Ter regeling daarvan is een samenwerkingsprotocol in voorbereiding tussen de JJI's enerzijds en de Raad voor de Kinderbescherming en de (jeugd)reclassering anderzijds.

De capaciteit van de JJI's zal ultimo 1999 conform de taakstelling in de ontwerpbegroting 2000 stijgen tot 1 749 plaatsen. Daarin is inbegrepen een aantal plaatsen ingevolge tijdelijke maatregelen (zoals het voorlopig handhaven van tijdelijke capaciteit en het inkopen van plaatsen bij het gevangeniswezen), om het dreigende tekort aan plaatsen in 2000 af te wenden. Bij volledige realisatie van de bij het Regeerakkoord 1998 overeengekomen taakstelling van 276 plaatsen zal de capaciteit per ultimo 2002 sluiten op 2 125 plaatsen.

Hiervan zullen 120 plaatsen worden gerealiseerd. De besluitvorming over de concrete invulling van 156 (van de 276) plaatsen vindt plaats op basis van nieuwe prognoses die in de tweede helft van dit jaar beschikbaar komen.

Vanaf 1999 geldt een systeem van normprijzen voor een vijftal productdifferentiaties: gesloten opvang, forensische observatie en begeleiding, gesloten behandeling, open behandeling en bijzondere zorg. De normprijssystematiek zal voor 2000 worden uitgebreid met (een normprijs voor) een zesde differentiatie: eindfaseplaatsen. Overigens is de nadere beschrijving van de programmatische inhoud van de onderscheiden producten nog niet zo ver gevorderd dat die voor 2000 al kan leiden tot een bijstelling van het systeem van geldende normprijzen.

Op het gebied van kwaliteitsbeleid is met de JJI's overeenstemming bereikt over de invoering van een uniform format voor de wettelijk voorgeschreven verblijfs- en behandelplannen.

Gebruik hiervan zorgt voor de noodzakelijke continuïteit van de behandeltrajecten, óók ingeval van overplaatsing naar een andere inrichting.

Eveneens is overeenstemming bereikt over een omvattende lijst van kwaliteitseisen (basiscriteria kwaliteitssysteem) waaraan elke inrichting zou moeten voldoen. De directeuren is gevraagd zorg te dragen voor invoering ervan per uiterlijk 1 januari 2000.

Een projectgroep is gestart met als opdracht een beleidskader te formuleren dat een minimum kwaliteitsniveau van de psychomedische zorg in de JJI-sector moet garanderen.

Uit een vorig jaar uitgevoerde inventarisatie bleek dat die garantie, als gevolg van het ontbreken van een eenduidig beleidskader, thans niet geboden kan worden. Daarnaast is een projectgroep ingesteld die moet adviseren over een meer «vraaggeoriënteerde» organisatie en uitvoering van de persoonlijkheidsonderzoeken en rapportage pro justitia (in opdracht van de onderzoeksrechter ter onderbouwing van een adequaat rechterlijk vonnis). Door de directeurs van de rijksinrichtingen (verantwoordelijk voor hun eigen onderwijsafdeling) en de directeurs van de scholen verbonden aan de particuliere inrichtingen werd overeenstemming bereikt over een tweetal onderwijsinstrumenten: onderwijsintake en onderwijstrajectkaart. Gebruik hiervan zorgt voor de noodzakelijke continuïteit van de onderwijstrajecten, óók ingeval van overplaatsing naar een andere inrichting. De instrumenten worden thans gebruikt in ongeveer de helft van alle inrichtingen c.q. scholen. Een begeleidingsgroep is ingesteld om de verdere verbreiding te stimuleren en te ondersteunen.

De beoogde output van de JJI's is (mede) het effectief verkleinen van de kans op toekomstige justitiële contacten. Tot dusver ontbreekt het zowel aan algemeen toe te passen indicatoren als aan een gestandaardiseerd meetinstrument om de effectiviteit van de interventies vast te stellen. Zoals vorig jaar al aangegeven is een project gestart om structureel meer zicht te krijgen op de resultaten (= output) van de JJI's.

Inmiddels is aan twee onderzoekers opdracht verstrekt om een outputmeetinstrument te ontwikkelen, het ene op basis van «gangbare gedrags- en reactiepatronen», het andere op basis van «competentie op relevante ontwikkelingstaken» als veronderstelde «succesvoorspellende indicatoren» voor de output. Gezien hun fundamentele karakter zal met deze onderzoeken een aantal jaren zijn gemoeid.

2.2.5 Inning ouderbijdrage

De inning van ouderbijdragen bij plaatsingen van kinderen in het kader van de vrijwillige jeugdhulpverlening en plaatsingen op grond van een maatregel van kindbescherming wordt uitgevoerd door het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO). Op grond van wettelijke normen stelt het LBIO de hoogte van de bijdragen vast en zorgt voor de inning.

Bij brief van 15 juni 1999 is de Tweede Kamer geïnformeerd over de voor- en nadelen van de eventuele invoering van de hardheidsclausule alsmede over de ontwikkelde oplossing. In het kort komt het erop neer dat voor die gevallen waarin betaling van de ouderbijdragen problemen geeft, uiteindelijk aansluiting wordt gezocht bij de Wet schuldsanering natuurlijke personen.

Begin 1999 is er bij het LBIO een kostprijsonderzoek verricht. Met de uitkomsten hiervan zal in het jaar 2000 ervaring worden opgedaan. De definitief vast te stellen kostprijzen zullen vervolgens vanaf 2001 worden gehanteerd.

2.3 Geestelijke Gezondheidszorg voor jeugdigen (jeugd-ggz)

In het voorjaar 1999 is het advies van de Raad voor het Gezondheidsonderzoek (RGO) inzake onderzoek op het terrein van de geestelijke gezondheidszorg ontvangen. In dit advies wordt de kinder- en jeugdpsychiatrie een hoge prioriteit toegekend. Naar het zich thans laat aanzien wordt het standpunt over dit advies voor het einde van dit jaar aan de Tweede Kamer gezonden.

In het najaar van 1999 wordt het standpunt van de minister van VWS over de logeerfunctie voor kinderen en jeugdigen met chronische psychiatrische problematiek, mede op basis van het advies van de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) en een uitvoeringstoets van het College voor ziekenhuisvoorzieningen, naar de Tweede Kamer gezonden. Het experiment met de logeervoorziening dat thans in Rijnmond loopt zal worden geëvalueerd door het Trimbosinstituut. De resultaten daarvan worden in december 1999 verwacht. De ouders van de kinderen en jeugdigen worden bij het evaluatieonderzoek betrokken.

Het experiment «Beschermd wonen voor jeugdigen vanaf 12 jaar» is in 1999 gestart bij de regionale instelling voor begeleid wonen Den Haag en wordt eveneens door middel van onderzoek geëvalueerd. De resultaten van dit onderzoek worden op zijn vroegst in 2001 verwacht.

Over de zorg aan licht verstandelijk gehandicapte (LVG) jeugdigen die psychiatrische zorg behoeven is geadviseerd door een gezamenlijke werkgroep van de gehandicapten- en jeugd-GGZ sectoren. De werkgroep adviseerde te komen tot multifunctionele centra waar beide sectoren in participeren. Mede op basis van adviezen van de IGZ en IJHV/JB en een uitvoeringstoets van het College voor ziekenhuisvoorzieningen is in april 1999 het standpunt hierop aan de Tweede Kamer gezonden (Kamerstukken II, 1998–1999, 25 424, nr. 8). In het standpunt is gemeld dat f 1,2 miljoen beschikbaar is om met het uitvoeren van het advies van de werkgroep te starten. Dit houdt in: daadwerkelijke intensivering van de (met name ambulante) zorg op het snijvlak van LVG-zorg en kinder- en jeugdpsychiatrie. Daarnaast wordt een Platform opgericht door de betrokken koepels en gefinancierd door het Ministerie van VWS. Dit Platform draagt de komende 4 jaar zorg voor de implementatie van het beleid alsmede voor een onderbouwing voor toekomstig beleid. Tenslotte wordt een onderzoek gefinancierd met als doel het actualiseren van de behoefte aan onderhavige zorg (af te ronden in april 2000).

In de vorige voortgangsrapportage beleidskader jeugdzorg is geschreven over de uitbreiding in de kinder- en jeugdpsychiatrie. De voortgang hiervan is onder andere afhankelijk van de tijd die gemoeid is met de bouwprocedures in het kader van de Wet ziekenhuisvoorzieningen.

Bij de verdeling van de gelden voor het wegwerken van knelpunten in de wachtlijsten in de ambulante geestelijke gezondheidszorg is de kinder- en jeugdpsychiatrie (RIAGG'en) een speerpunt. Op dit moment wordt door het NZi nader in kaart gebracht waar de wachtlijstgelden aan zijn besteed. Het rapport wordt in het najaar van 1999 verwacht.

2.4 Licht verstandelijk gehandicapte jeugdigen (LVG)

In de zorg voor LVG-jeugdigen, bij wie veelal sprake is van ernstige gedragsproblemen, treedt al enige jaren een aantal forse knelpunten op. Deze hebben ertoe geleid dat in 1997, 1998 en 1999 in totaal f 13,5 miljoen beschikbaar is gekomen. Hiermee zijn 68 plaatsen bij de orthopedagogische centra gerealiseerd. Daarnaast is dit geld bedoeld voor 38 nieuwe plaatsen voor zware problematiek (achtervangplaatsen) en voor een toeslag op 34 bestaande plaatsen (waardoor deze eveneens achtervangplaatsen worden). Met deze capaciteitsuitbreiding is een deel van de problematiek opgelost.

Daarnaast is f 1 miljoen ingezet voor een betere toeleiding van moeilijk plaatsbare LVG-jeugdigen naar een geschikte behandelplaats door multidisciplinaire teams (meldpunten). Dit is als aparte taak opgedragen aan de in de gehandicaptenzorg bestaande consulenteams. Deze meldpunten zijn inmiddels operationeel. Een aantal knelpunten in de

aansluiting tussen vraag en aanbod komt reeds boven tafel. Er ontbreken veelal analyses van mogelijkheden en beperkingen van cliënten, een toekomstperspectief en een daarop gericht in functionele termen geformuleerd zorgplan. Aanmeldingen zijn aanbod- en plaatsgericht.

Wel wordt een verschuiving waargenomen gericht op de vraag en op verandering. De meldpunten worden in 2000 voortgezet.

Tenslotte is f 1 miljoen ingezet voor projecten Families First in de LVG-zorg. Ook dit project verloopt zeer succesvol. In de sector begint men nu bekend te raken met dit alternatief voor uithuisplaatsing in crisissituaties. De projectperiode loopt tot 1 april 2000.

Op basis van de positieve resultaten tot nu toe ligt een structurele inzet van de beschikbare middelen na de projectperiode ten behoeve van Families First in de sector in de rede. Over de wijze waarop deze middelen in de sector voor de lopende en eventuele nieuwe projecten worden ingezet, vindt nog overleg plaats (o.a. met het COTG). Eind 1999 zal het landelijk implementatieplan klaar zijn.

In 2000 en 2001 blijft het oplossen van de knelpunten in capaciteit centraal staan in het beleid. Over de hoogte van extra financiële middelen hiervoor is nog geen besluit genomen.

Gestreefd wordt naar inzet van een deel van de voor gedragsproblematiek gereserveerde gelden alsmede naar een reservering in het kader van de bestuurlijke bouwprioritering, welke in het najaar van 1999 plaatsvindt. Dit streven is neergelegd in de meerjarenafspraken die op 1 juli 1999 met de gehandicaptensector zijn gemaakt (Kamerstukken II, 1998–1999, 24 170, nr. 43).

In dezelfde Meerjarenafspraken is omtrent LVG-jeugdigen afgesproken dat gestreefd wordt naar inpassing in bredere trajecten gericht op de aanpak van gedragsproblematiek in de gehandicaptenzorg.

Daarnaast is afgesproken de zorgregistratie van LVG-jeugdigen te verbeteren.

Voor de uitvoering van het standpunt Raakvlak LVG-jeugdigen met psychische stoornissen wordt verwezen naar paragraaf 2.3.

In de periode van september 1998 tot augustus 1999 hebben zich met betrekking tot de wet- en regelgeving de volgende ontwikkelingen voorgedaan.

1 Totstandgekomen wet- en regelgeving

1.1 Cliëntenvertrouwenspersoon

Besluit van 19 oktober 1998 (Stb. 631) houdende regels met betrekking tot de taak en bevoegdheid van de cliëntenvertrouwenspersoon in de jeugdhulpverlening en de jeugd bescherming.

Bij Wet van 29 mei 1997 (Stb. 273) tot wijziging van de Wet op de jeugdhulpverlening in verband met het klachtrecht is de figuur van de cliëntenvertrouwenspersoon geïntroduceerd.

Ingevolge artikel 1, derde lid, van de Wet op de jeugdhulpverlening moeten bij AMvB regels worden gegeven met betrekking tot de taak en bevoegdheid van de cliëntenvertrouwenspersoon.

Het onderhavige besluit strekt tot uitvoering van deze bepaling. Voor de inhoud van het besluit is aansluiting gezocht bij de regeling van de patiëntenvertrouwenspersoon.

Het besluit is op 20 november 1998 in werking getreden. De artikelen in bovengenoemde wet inzake het klachtrecht die op de cliëntenvertrouwenspersoon betrekking hebben, zijn gelijktijdig met het besluit in werking getreden.

1.2 Aanwijzingen gesloten inrichtingen

Besluit van de Minister van Justitie houdende aanwijzing van inrichtingen als bedoeld in artikel 261, vierde lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (Stcrt. 30 november 1998, 229).

Dit besluit strekt ertoe het Aanwijzingsbesluit van 27 oktober 1995 (Stcrt. 1995, 211) waarin nader is bepaald welke inrichtingen als gesloten in de zin van artikel 261, derde lid, van Boek 1 van het BW moeten worden aangemerkt, te actualiseren.

Het besluit is op 1 december 1998 in werking getreden. Met de inwerking-treding van dit besluit is het besluit van 27 oktober 1995 ingetrokken.

1.3 Reparatiewet I

Wet van 28 januari 1999 (Stb. 30) tot herstel van wettechnische gebreken en leemten in diverse wetten alsmede intrekking van enkele wetten die geen betekenis meer hebben (Reparatiewet I).

Deze wet bevat in artikel XIII een aantal technische wijzigingen van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek. In artikel CXXXI zijn een aantal technische wijzigingen van de Wet op de jeugdhulpverlening neergelegd.

De wet is op 17 februari 1999 in werking getreden.

Inwerkingtredingsbesluit van 4 februari 1999, Stb. 1999, 40.

1.4 Inspectie jeugdhulpverlening en jeugdbescherming

Wet van 24 december 1998 (Stb. 1999, 63) tot wijziging van de Wet op de jeugdhulpverlening (Inspectie jeugdhulpverlening en jeugdbescherming).

Met deze wijziging is deels de Wet op de jeugdhulpverlening aangepast aan de bestaande praktijk. Sinds 1 april 1994 is de Inspectie Jeugdhulpverlening, die bij artikel 54 van de Wet op de jeugdhulpverlening is ingesteld, tevens belast met het toezicht op de kwaliteit van de voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen en van de justitiële jeugdinrichtingen.

Daarnaast voorziet de onderhavige wijzigingswet in de mogelijkheid dat

provincies de Inspectie verzoeken een onderzoek te doen voor een specifieke regionale voorziening.

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Een Besluit houdende aanpassing van een aantal besluiten in verband met bovengenoemde wet is thans in voorbereiding.

1.5 Klachtbehandeling bestuursorganen

Wet van 12 mei 1999 (Stb. 214), houdende aanvulling van de Algemene wet bestuursrecht met een regeling over de behandeling van klachten door bestuursorganen.

Met deze wet wordt de Algemene wet bestuursrecht aangevuld met een nieuw hoofdstuk 9 inzake de interne behandeling van klachten door bestuursorganen. Alle bestuursorganen worden verplicht tot een interne behandeling van klachten van burgers. In hoofdstuk 9 worden hiervoor een aantal minimumeisen opgenomen, die grotendeels een codificatie zijn van de eisen die voortvloeien uit de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

De wet is op 1 juli 1999 in werking getreden, met uitzondering van artikel I (inzake de klachtbehandeling) voorzover het betreft beleidsterreinen die onder meer worden bestreken door: de Wet klachtrecht cliënten zorgsector, de Wet Bopz, de Wet op de jeugdhulpverlening en het wetsvoorstel Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen. Inwerkingtredingsbesluit van 7 juni 1999, Stb. 1999, 241.

2 Nieuw wetsvoorstel

2.1 Financiële verantwoording

Voorstel van wet tot wijziging van de Wet op de jeugdhulpverlening (financiële verantwoording).

De voorgestelde wijziging van de Wet op de jeugdhulpverlening strekt ertoe de reikwijdte van de ministeriële verantwoordelijkheid voor een rechtmatige besteding van de middelen van jeugdhulpverlening door de provincies te verduidelijken. Hiertoe wordt voorgesteld het huidige derde tot en met zesde lid van artikel 13 van de Wet op de jeugdhulpverlening te vervangen. Met de wijziging van artikel 13 wordt tot uitdrukking gebracht dat het verantwoordings- en controleproces voor de rechtmatige besteding van de jeugdhulpverleningsmiddelen op het provinciaal niveau ligt.

Het wetsvoorstel is op 11 december 1998 bij de Tweede Kamer ingediend. Het verslag over het wetsvoorstel is vastgesteld op 4 februari 1999. In de nota naar aanleiding van het verslag wordt door de Staatssecretaris van VWS en de Minister van Justitie op de gestelde vragen gereageerd. Naar verwachting vindt de mondelinge behandeling van dit wetsvoorstel in de Tweede Kamer in september 1999 plaats (Kamerstukken II, 26 341, nrs. 1– 5).

3 Aanhangige wetsvoorstellen

3.1 Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen

Voorstel van wet tot vaststelling van een Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen en daarmee verband houdende wijzigingen van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en de Wet op de jeugdhulpverlening alsmede enige andere wetten (Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen).

Dit wetsvoorstel, dat op 27 april 1998 bij de Tweede Kamer is ingediend, strekt ertoe een integrale regeling te treffen voor de materiële en formele rechtspositie van jeugdigen ten aanzien van wie de tenuitvoerlegging van

een vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel plaatsvindt door verblijf in een justitiële jeugdinrichting dan wel door deelname aan een scholings- of trainingsprogramma.

Het verslag over het wetsvoorstel is op 17 november 1998 vastgesteld. In de nota naar aanleiding van het verslag (ontvangen op 30 maart 1999) reageert de minister van Justitie op de in het verslag gestelde vragen. Gelijktijdig worden in de nota van wijziging een aantal wijzigingen voorgesteld. Deze wijzigingen betreffen naast een aantal redactionele verbeteringen onder meer een wijziging van het woord «correctie-plaatsing» door «tijdelijke overplaatsing» waarmee duidelijker wordt aangegeven dat het hier om een ordemaatregel gaat en niet om een disciplinaire straf. Voorts wordt in de nota van wijziging de bestemming van bijzondere beveiligde inrichting of afdeling (artikel 14, eerste lid, onder c) geschrapt, omdat naar het oordeel van de minister bij nader inzien aan deze vorm van beveiliging in de jeugdinrichtingen geen behoefte bestaat. Voorts worden in artikel 1:305 BW een aantal bepalingen uit Titel 14, afdeling 4 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek inzake de uithuisplaatsing bij een OTS van overeenkomstige toepassing verklaard op de plaatsing van een jeugdige door een voogdij-instelling in een justitiële jeugdinrichting. In de tweede nota van wijziging worden nog een aantal – technische – wijzigingen op het wetsvoorstel aangebracht. Naar verwachting wordt het wetsvoorstel in september 1999 mondeling in de Tweede Kamer behandeld (Kamerstukken II, 1998–1999, 26 016, nrs. 4–8).

3.2 Taakstraffen

Voorstel van wet tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering en enige andere wetten omtrent de straf van onbetaalde arbeid ten algemene nutte (taakstraffen).

In de Beleidsnota taakstraffen «Voor straf werken en leren» (Kamerstukken II, 1995–1996, 24 807, nrs. 1–2) werd het voornemen aangekondigd de wettelijke bepalingen ten aanzien van de straf van onbetaalde arbeid ten algemene nutte te herzien. Het onderhavige wetsvoorstel, dat op 27 juli 1998 bij de Tweede Kamer werd ingediend, strekt daartoe.

In Artikel I, onderdelen H tot en met T is het jeugdstrafrecht op een aantal onderdelen aangepast aan de nieuwe regeling van taakstraffen in het volwassenenrecht. Deze wijzigingen hebben vooral betrekking op de aanpassing van terminologie en enige stroomlijning met de regeling van taakstraffen voor volwassenen.

Op één punt wordt in het wetsvoorstel de regeling in het volwassenenrecht niet overgenomen in het jeugdstrafrecht. De mogelijkheid in het jeugdstrafrecht van het opleggen van een taakstraf bij overtredingen waarop alleen een geldboete staat, blijft gehandhaafd.

Het verslag over het wetsvoorstel werd vastgesteld op 17 november 1998. De nota naar aanleiding van het verslag en de nota van wijziging zijn op 10 juni 1999 ontvangen (Kamerstukken II, 1998–1999, 26 114, nrs. 1–6).

4 In voorbereiding

4.1 Raad voor de strafrechtstoepassing en jeugdbescherming

Voorstel van wet tot instelling van de Raad voor de strafrechtstoepassing en jeugdbescherming en tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht, de Wet op de jeugdhulpverlening, de Wet opneming buitenlandse kinderen ter adoptie, de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden en de Penitentiaire beginselenwet (Instellingswet Raad voor strafrechtsrechts-toepassing en jeugdbescherming).

In het kader van de herziening van het adviesstelsel van het Rijk is de conclusie getrokken dat het wenselijk is de Centrale Raad voor

Strafrechtstoepassing en het College van advies voor de justitiële kinderscherming samen te voegen. Hiertoe wordt momenteel een wetsvoorstel voorbereid, dat strekt tot instelling van de Raad voor strafrechtstoepassing en jeugdbescherming. Met de instelling van deze Raad zullen de Centrale Raad en het College van advies ophouden te bestaan.

Het wetsvoorstel is op 27 maart 1999 voor advies aan de Raad van State gezonden. Dit advies is op 18 juni 1999 verschenen.

4.2 Advies- en meldpunten kindermishandeling

Voorstel van wet tot wijziging van de Wet op de jeugdhulpverlening inzake advies- en meldpunt kindermishandeling.

In het standpunt van de Staatssecretarissen van VWS en van Justitie van mei 1998 op het eindrapport van de Werkgroep Meldpunt Kindermishandeling over de totstandkoming van advies- en meldpunten in Nederland (Kamerstuk II, 1997–1998, 25 619, nr. 15) is het voornemen kenbaar gemaakt de taken en bevoegdheden van de advies- en meldpunten kindermishandeling wettelijk te regelen, en in verband daarmee de Wet op de jeugdhulpverlening te wijzigen. Een wetsvoorstel hiertoe is thans in voorbereiding.

4.3 Wijziging van artikel 4 van de Wet op de jeugdhulpverlening

Voorstel van wet tot wijziging van de Wet op de jeugdhulpverlening in verband met de gelijkstelling van stadsregio's met een provincie.

Met de inwerkingtreding van de Kaderwet bestuur in verandering is artikel 4 van de Wet op de jeugdhulpverlening in die zin gewijzigd, dat de gelijkstelling van de grootstedelijke regio's Amsterdam, Rotterdam en 's-Gravenhage met een provincie is komen te vervallen. Hiermee is ook de wettelijke basis voor een rechtstreekse financiering van het Rijk aan deze regio's komen te vervallen. In de praktijk is deze rechtstreekse financiering, ook na de Kaderwet, echter gecontinueerd. Thans is een wetsvoorstel in voorbereiding dat beoogt te komen tot een tijdelijke reparatie van de oorspronkelijke (gelijkstellings)situatie.

4.4 Wet op de jeugdzorg

In het Regeerakkoord 1998 is aangegeven dat er een Wet op de jeugdzorg komt, met een eenduidige aansturing en financiering. Ter voorbereiding van deze wet is door de Staatssecretaris van VWS, de Minister van Justitie en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een Adviescommissie Wet op de Jeugdzorg ingesteld (Besluit van 18 maart 1999, Stb. 1999, 154). Deze adviescommissie heeft tot taak op basis van een door haar op te stellen visie op de rol en de verantwoordelijkheid van de overheid ten aanzien van opvoeding en zorg, alsmede op basis van een door haar te formuleren heldere probleemanalyse van de huidige situatie verschillende alternatieven van een bestuurlijk kader te verkennen om te komen tot een aantal modellen. Tevens zal de commissie op basis van een aantal criteria voorstellen doen voor het meest gewenste model. Deze commissie zal naar verwachting in oktober 1999 adviseren (Kamerstukken II, 1998–1999, 26 211, nrs. 4 en 7).

1 Innovatietraject pleegzorg

Gedurende drie jaar krijgt conform de notitie «Speerpunten verbetering pleegzorg» (Kamerstukken II, 1997–1998, 25 619, nr. 4) de innovatie en kwaliteitsverbetering van de pleegzorg gerichte aandacht en een doeltreffende aanpak. Op 1 maart 1998 is de Landelijke Stuurgroep Pleegzorg ingesteld met de opdracht de beleidsvoornemens op hoofdlijnen uit te voeren. Zij zal daartoe de Projectorganisatie Pleegzorg, die is aangehaakt bij de VOG, inhoudelijk aansturen. De bevindingen en aanbevelingen van de IJHV/JB in het landelijke rapport «Is voorzien in pleegzorg» (april 1998) zijn meegenomen in dit traject.

Op 11 november 1998 is het Plan van aanpak van het project «Trillium» gepresenteerd. Het beoogde eindresultaat van het project is een situatie waarin:

- Er sprake is van een professionele pleegzorg.
- Pleegzorg goed geïntegreerd is in het totale aanbod vanuit de jeugdzorg.
- Alle relevante aspecten van de pleegzorg zijn uitgewerkt en in de praktijk getoetst.
- Dit alles concreet en zichtbaar is gemaakt in een aantal documenten. Het deelproject visie vormt de basis van het project. De visiedebatten, waaraan alle betrokkenen in de pleegzorg deelnemen, moeten leiden tot een eigentijdse kijk op de pleegzorg. Middels een visiedocument is op hoofdlijnen een heldere visie geformuleerd over de pleegzorg. De Stuurgroep organiseert een aantal bijeenkomsten over het voorliggende concept. Dit traject wordt tegen het eind van het jaar afgesloten met een advies aan de bewindslieden.

De expertmeeting naar aanleiding van de discussienota «Arbeid en Pleegzorg in de 21 ste eeuw» van de Nederlandse Gezinsraad (NGR) draagt hieraan bij.

Overige deelprojecten zijn: voorlichting, methoden en differentiaties, zorgprogramma's, kwaliteit, toegang, beleidsinformatie, opleiding en deskundigheid, randvoorwaarden en communicatie. Een belangrijk uitgangspunt is het zorgdragen voor samenhang met de in het kader van Regie in de jeugdzorg opgestarte programma's en aan te sturen op uiteindelijke inbedding hierin.

2 Thuisloze jongeren

Op het terrein van thuisloze jongeren wordt thans gewerkt aan de ontwikkeling van een effectieve aanpak voor deze doelgroep. Verwacht wordt dat deze in de loop van 2000 afgerond is. Hieronder worden de belangrijkste activiteiten op dit terrein beschreven.

De Instap-methodiek zoals ontwikkeld in de afgelopen periode wordt inmiddels aangeboden in het onderwijsprogramma van acht hogescholen. Als aanvulling en tevens afsluiting van dit initiatief zal, met gebruikmaking van het ontwikkelde programma, een trainingsaanbod worden opgesteld ten behoeve van beroepsbeoefenaren in de jeugdzorg.

Over de implementatie van laatstgenoemd aanbod vindt begin 2000 besluitvorming plaats.

Het laatste experimentele T(huisloze jongeren)-team, werkzaam volgens de Instap-methodiek, is in 1998 van start gegaan. Een pilot «leerteam», zoals voorgenomen in de vorige voortgangsrapportage, heeft geen doorgang gevonden, doordat – in de afweging op regionaal niveau – in het beleid andere prioriteiten zijn gesteld.

In 1999 is het, eerder met succes ontwikkelde, programma «Vertrektraining» (VT) geïntroduceerd in enige Bijzonder Jeugdwerkinternaten en

ook in ambulante settings. In 2000 zal samen met het NIZW en Collegio de verdere implementatie van VT gestalte krijgen.

Onlangs is opdracht gegeven tot een onderzoek naar zwerfjongeren. Het onderzoek zal steekproefsgewijs een schatting geven van de omvang van het aantal zwerfjongeren in Nederland. Het onderzoek zal ook inzicht moeten geven in de achtergrond en specifieke problemen bij zwerfjongeren. Gestreefd wordt voor 1 januari 2000 te beschikken over de resultaten van het steekproefonderzoek.

3 Youth at Risk

Het drie jaar durende experiment Youth at Risk (YAR) wordt in de steden Apeldoorn, Maastricht en Oss uitgevoerd. Het experiment is bedoeld voor jongeren tussen de 15 en 21 jaar met een zeer problematisch gedrag, jongeren die door de vele problemen geen kans meer zien op een goede toekomst en waarvoor binnen de bestaande hulpverlening geen oplossingsmogelijkheden meer voorhanden zijn. In het experiment krijgen de jongeren een intensieve groepstraining in residentiële setting en een intensief ambulante begeleiding door getrainde vrijwilligers. De methode is, tot nu toe, in Engeland en in de VS met succes beproefd. Het NIZW zal op basis van deze pilots de YAR-methodiek aanpassen naar Nederlandse maatstaven, zodat deze later ook elders in het land en de sector kan worden toegepast. Naast de meting van de effecten van deze experimentele methode zal bezien worden of ook – op basis van de ervaringen van de pilots – een implementatievoorstel kan worden ontwikkeld. Het experiment wordt mede gefinancierd door de Ministeries van Justitie en VWS.

4 Pilot Limburg

Medio 1999 zijn in het kader van het Innovatieprogramma Jeugdzorg Limburg een drietal modelprojecten van start gegaan. Het inhoudelijk kader hiervoor is de nota «Naar een integrerend en participerend jeugdzorgbeleid in Limburg». De provincie beoogt te komen tot een zogenoemde paradigmaverschuiving in de gebruikte methodieken: van een hulpverlening in een (semi-)residentiële setting naar ondersteuning in en begeleiding van het sociale leefmilieu van de jongere. Het programma kent een looptijd van drie jaar (1999– 2001/2002).

Met de uitvoering van het programma is een bedrag van f 2,8 miljoen gemoeid. De Ministeries van VWS en Justitie dragen bij in de kosten van het begeleidende onderzoek en de projectleiding voor een bedrag van totaal f 900 000,- over drie jaar.

5 Jongerenparticipatie in de jeugdhulpverlening en de jeugdbescherming

Verbetering van een vraaggericht aanbod en toegang vooronderstelt mondige cliënten in de jeugdhulpverlening. Om deze participatie van jongeren in de jeugdhulpverleningvoorzieningen te stimuleren, faciliteren de Ministeries van VWS en Justitie het experiment dat voorziet in regionale platforms van jongeren in cliëntenraden. Het experiment is in 1998 begonnen onder de naam jeugdwelzijnsberaad en is gestart bij een aantal LWRV'en in Gelderland.

Informatie aan jongeren in de hulpverlening is een belangrijke voorwaarde voor mondigere cliënten en een kwalitatief hoogwaardiger aanbod. Om voorlichting aan jongeren in de jeugdhulpverlening te stimuleren is voor twee jaar een opbouwsubsidie verstrekt aan de projecten «De JIJ-krant» en «De House-krant». Omdat voorlichting aan jongeren primair een verantwoordelijkheid is van de instellingen in de

jeugdzorg loopt de financiële steun van de rijksoverheid aan het eind van 1999 af.

6 Versterking van de positie van cliënten in de jeugdhulpverlening en de jeugdbescherming

De versterking van de positie van de cliënten is een essentiële voorwaarde voor een kwalitatief adequate en vraaggerichte aanbod en toegang. Om die reden is de Wet op de Jeugdhulpverlening inzake medezeggenschap en klachtrecht tot stand gekomen. Voor het einde van 1999 zal de tweede tussenmeting gereed zijn naar de stand van zaken rond klachtenregelingen, cliëntenraden, provinciale klachtencommissies en cliëntenvertrouwenspersonen (CVP). Dan zal bekend zijn of de groei van cliëntenbeleid binnen het aanbod en de toegang doorzet of niet. De IJHV/JB zal hierbij worden betrokken.

Naast de zeggenschap van cliënten op het niveau van de voorzieningen, is op landelijk niveau het Platform van Samenwerkende Cliëntenorganisaties in de Jeugdzorg en het Familierecht de representant van de cliënten in de Jeugdzorg. In het najaar van 1999 zal de uitkomst bekend worden van het evaluatie-onderzoek inzake dit Platform. Het ontbreken van vertegenwoordiging van jongeren in het Platform is daarbij een van de aandachtspunten.

In het najaar van 1998 is bij AMvB het «Besluit cliëntenvertrouwenspersoon jeugdhulpverlening en jeugdbescherming» tot stand gekomen. Daarin zijn de taak en bevoegdheden van de CVP-ers opgenomen. Naast de toename van CVP-ers in de residentiële jeugdhulpverlening, zijn onlangs experimenten gestart bij de Raad voor de Kinderbescherming en in de gezinsvoogdij, de pleegzorg en de ambulante hulpverlening. Deze experimenten in Noord-Brabant, Gelderland en in de stadsregio Rotterdam duren tot september 2001. De experimenten zullen inzicht moeten geven in de succesfactoren en valkuilen van de CVP voor de verschillende voorzieningensoorten. Aangezien het tweejarige experiment in meerdere subsectoren en regio's wordt uitgevoerd zal ook onderzocht worden in welke setting de onafhankelijke CVP-ers het beste begeleid en ondersteund kunnen worden: regionaal of, zoals in de gezondheidszorg-sector, landelijk.

Aangezien de cliëntenpopulatie in de jeugdzorg in etnische/culturele zin steeds diverser wordt, wordt in overleg met het NIZW en FORUM bezien op welke wijze aan «diversiteit» en allochtonenbeleid in de programma-activiteiten in 2000 meer en expliciet aandacht besteed kan worden.

7 Arbeidsmarktbeleid

De sector jeugdhulpverlening is evenals de gezondheidszorg buitengewoon arbeidsintensief.

Een vernieuwende en vraaggerichte sector kan niet zonder een adequate personeelsvoorziening en werkomstandigheden en een goed werkende arbeidsmarkt. Bovendien krijgt de sector ook te maken met een groeiende behoefte aan personeel als gevolg van de intensiveringen op het terrein van de jeugdzorg in het Regeerakkoord 1998. Samen met de sociale partners en Arbeidsvoorziening Nederland gaat het Ministerie van VWS het Convenant Arbeidsmarkt Jeugdhulpverlening & Welzijn uitvoeren. Voor het jaar 2000 is daarom een plan opgesteld en zijn extra middelen uitgetrokken om op zeven terreinen arbeidsmarktknelpunten aan te pakken.

Allereerst wordt een meerjarig onderzoeksprogramma uitgevoerd. Dat zal moeten leiden tot meer en betere gegevens over sectorspecifieke zaken. Zo zal jaarlijks een kwantitatieve arbeidsmarktportage en een

geïntegreerd rapport opgesteld worden, waarin een kwalitatief beeld wordt gegeven van ontwikkelingen en trends in de sector. Beide rapportages worden opgesteld naar het voorbeeld van bestaande rapportages in de sector gezondheidszorg.

Ook het doelgroepenbeleid en het versterken van de regionale infrastructuur krijgen een impuls. Zo zal het project JEWEL geïntensiveerd worden. Dit project dat in samenwerking tussen Arbeidsvoorziening Nederland, sociale partners en het Ministerie van VWS wordt uitgevoerd, beoogt de instellingen te ondersteunen bij de instroom en het behoud van allochtoon personeel en bij het veranderingsproces dat nodig is voor een adequate hulpverlening aan allochtone cliënten. Naar aanleiding van de nulmeting van voorjaar 1999, wordt thans een kwalitatief onderzoek uitgevoerd naar de achtergronden van de lichte terugval in allochtoon personeel (in de toegang en het aanbod) zoals die is waargenomen. Aandachtspunt daarbij is de krapte op de arbeidsmarkt. Komend jaar zullen in de helft van de regio's coördinatoren aangesteld worden op het terrein van employability, personeelsplanning en samenwerken en overleg met bestaande regionale netwerken en overheden. Op het terrein van ziekteverzuim wordt geprobeerd met inzet van extra middelen het verzuim in de sectoren te reduceren met 0,3% per jaar. Door de ontwikkeling van verkorte leerroutes en scheppen van extra leerarbeidsplaatsen wordt geprobeerd in 2000 meer beroepskrachten te laten instromen naar de sector jeugdhulpverlening. Voor deze en andere prioriteiten in het plan 2000 worden door partijen extra middelen beschikbaar gesteld. In 2000 stelt het Ministerie van VWS een extra bedrag beschikbaar van f 4,65 miljoen uit de door het kabinet voor de arbeidsmarktverbetering beschikbaar gestelde extra middelen.

Overzicht A Uitgavenraming totale jeugdzorg 2000–2003*Toelichting*

De raming van de uitgaven over meerdere jaren is inclusief intensiveringsbedragen en de extra middelen in verband met de invoering van de Arbeidstijdenwet (ATW). De gepresenteerde bedragen bij de landelijke en regionale voorzieningen zijn voorlopig, omdat onder meer de hoogte afhankelijk is van de vaststelling van de begrotingswetgeving in dat jaar. Dit geldt ook voor de overige bedragen die daarbij meer indicatief van karakter zijn.

Nominale bijstellingen

In verband met de nominale ontwikkelingen 1999 zijn de beschikbare bedragen van VWS en Justitie meerjarig aangepast met een loon- en prijsbijstelling.

Doeluitkering

De bedragen bij de doeluitkering zijn verhoogd in verband met de invoering van de ATW. Het gaat hierbij om een totaal van f 26,3 miljoen in 2000 en een totaal van f 34,6 miljoen in 2001 en latere jaren. Het verloop van deze reeks ontstaat in verband met de afbouw van de zgn. slaapvergoeding in de jaren 1997–2000. De incidentele bijdragen aan provincies en grootstedelijke regio's voor verbetering van de toegang zijn hierin niet meegenomen maar maken onderdeel uit van het overzicht B4, projecten Regie in de jeugdzorg.

Landelijke voorzieningen VWS

Ook de bedragen bij de landelijke voorzieningen zijn aangepast in verband met de invoering ATW. In 2000 is hiervoor in totaal f 2,8 miljoen beschikbaar gesteld en f 2,6 miljoen in 2001 en latere jaren. Het verloop van deze reeks is reeds toegelicht bij het onderdeel doeluitkering.

Experimenten, steunfuncties en overige subsidieposten VWS

De vermelde bedragen onder de post experimenten, steunfuncties en overige subsidieposten hebben deels betrekking op verplichtingen die zijn aangegaan in de jaren voorafgaand aan het planjaar.

Centraal Orgaan Tarieven Gezondheidszorg (COTG)

Het betreft hier de meest recente cijfers over 1999 en deze hebben betrekking op de RIAGG-jeugdafdelingen. Deze bedragen zijn ook opgenomen voor 1999 en latere jaren, omdat jaarlijks met de zorgverzekeraars afspraken worden gemaakt over de besteding van de totale instellingsbudgetten.

Justitiële jeugdinrichtingen (JJI's)

De geraamde bedragen 2000 zijn gebaseerd op normprijzen voor een vijftal onderscheiden producten, te weten opvang-gesloten, bijzondere opvang (FOBA), behandel-gesloten, behandel-open en bijzondere behandeling (VIC), te onderscheiden voor rijks- en particuliere instellingen.

De bedragen bij de JJI's zijn aangepast in verband met de invoering van de ATW. In 2000 is hiervoor f 1,4 miljoen beschikbaar en vanaf 2001 f 1,3 miljoen. Het verloop van de reeks wordt op dezelfde wijze verklaard als die bij de doeluitkering.

Licht verstandelijk gehandicapte jeugdigen

De cijfers zijn gebaseerd op de cijfers over 1999 en hebben betrekking op de instellingen voor licht verstandelijk gehandicapte jeugdigen. Deze raming bedraagt – volgens opgave van het COTG – f 262,3 miljoen (kostprijsgegevens op jaarbasis 1999). Voor deze categorie is geen uitsplitsing beschikbaar per provincie, noch op afzonderlijk instellingsniveau.

Overzicht A1. Totaaloverzicht raming 2000–2003 (afgerond in mln. gulden)

Type	Bedrag per jaar			
	2000	2001	2002	2003
Regionale jeugdhulpverlening				
VWS-doeluitkering	1076,3	1074,4	1074,4	1074,4
Justitie-doeluitkering	78,2	78,2	78,2	78,2
COTG	103,0	103,0	103,0	103,0
Totaal regionale jeugdhulpverlening	1257,5	1255,6	1255,6	1255,6
Justitie-instellingen en overige				
(Gezins)voogdij-instellingen landelijk	31,9	31,9	31,9	31,9
(Gezins)voogdij-instellingen regionaal	173,4	173,4	173,4	173,4
Opvanginrichtingen	111,4	111,4	111,4	111,4
Behandelinrichtingen	160,2	160,2	160,2	160,2
FOBA/VIC	11,9	11,9	11,9	11,9
Minderjarige asielzoekers	235,2	235,2	235,2	235,2
Overige instellingen en projecten	48,7	49,5	54,4	54,4
Bijkomende kosten/diversen	36,9	36,8	36,7	36,7
Totaal Justitie (exclusief doeluitkering)	809,6	810,3	815,1	815,1
Landelijke voorzieningen				
VWS				
Ambulant	0,3	0,3	0,3	0,3
Pleegzorg	4,1	4,1	4,1	4,1
Residentieel	50,6	50,4	49,4	45,4
Totaal landelijke voorzieningen VWS	55,0	54,8	53,8	49,8
Experimenten, steunfuncties en overige uitgaven VWS (op onderdelen ook gefinancierd door Justitie)				
Experimenten, steunfuncties en overig	19,6	19,6	23,0	26,8
Bijzonder Jeugdwerk	6,4	6,4	6,4	6,4
Totaal experimenten, steunfuncties en overige uitgaven VWS	26,0	26,0	29,4	33,2
Totaal VWS (incl. doeluitkering Justitie)	1235,5	1233,4	1235,8	1235,6
Totaal Justitie (excl. doeluitkering Justitie)	809,6	810,3	815,1	815,1
Totaal COTG (inclusief landelijke voorziening)	103,0	103,0	103,0	103,0

Type	Bedrag per jaar			
	2000	2001	2002	2003
Totaal LVG-instellingen	262,3	262,3	262,3	262,3
Intensiveringsmiddelen				
jeugdzorg	94,1	110,8	130,0	130,0
Totaal curatieve jeugdzorg	2504,5	2519,8	2546,2	2546,0

Overzicht A2. Totaaloverzicht intensiveringsmiddelen 1999–2003 (x f 1 miljoen)

	1999	2000	2001	2002	2003
Regeerakkoord 1998					
– BJZ	12,5	25,0	37,5	50,0	
– AMK	1,1	2,3	3,3	5,0	
– Wachtlijsten	3,3	6,8	10,0	15,0	
Fiscalisering omroepbijdragen					
– BJZ/AMK	–	35,0	30,0	30,0	
– Wachtlijsten/ Capaciteitsuitbreiding	–	5,0	10,0	10,0	
– Justitie – jeugd	–	15,0	15,0	15,0	
– Justitie in de buurt	–	5,0	5,0	5,0	
Totaal	16,9	94,1	110,8	130,0	130,0

Overzichten B. Jeugdhulpverlening

Financieel overzicht VWS 2000–2003 (inclusief doeluitkering Justitie)
Voor de toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij overzicht A1.

Overzicht B1. Doeluitkering van VWS en Justitie aan provincies en grootstedelijke regio's 2000–2003 (x f 1000)

	Raming 2000			Raming 2001 e.v.j.		
	VWS	Justitie	Totaal	VWS	Justitie	Totaal
Groningen	33 812	3 555	37 367	33 743	3 555	37 298
Friesland	39 490	3 778	43 268	39 433	3 778	43 211
Drenthe	28 683	1 885	30 568	28 631	1 885	30 516
Overijssel	70 293	2 671	72 964	70 181	2 671	72 852
Gelderland	118 402	8 932	127 334	118 176	8 932	127 108
Flevoland	19 870	764	20 634	19 840	764	20 604
Utrecht	68 042	4 942	72 984	67 913	4 942	72 855
Noord-Holland	75 038	4 274	79 312	74 894	4 274	79 168
Zuid-Holland	83 201	5 245	88 446	83 086	5 245	88 331
Zeeland	21 448	1 878	23 326	21 422	1 878	23 300
Noord-Brabant	142 477	9 908	152 385	142 240	9 908	152 148
Limburg	99 818	5 528	105 346	99 643	5 528	105 171
Amsterdam	106 136	9 965	116 101	105 963	9 965	115 928
Rotterdam	81 437	8 356	89 793	81 248	8 356	89 604
Haaglanden	54 244	4 234	58 478	54 124	4 234	58 358
Raming loon- ontwikkeling Justitie	–	2 322		–	2 322	
Overheidsbijdrage arbeidskosten ontwikkeling VWS	33 875	–		33 816	–	
Subtotaal			36 197			36 138
Totaal	1 076 266	78 237	1 154 503	1 074 353	78 237	1 152 590

Bron: Ontwerp Begrotingen VWS en Justitie 2000

Toelichting

De bedragen zijn inclusief de ATW-middelen.

Overzicht B2a. Geplande besteding doeluitering Jeugdhulpverlening 2000 (inclusief eigen middelen provincies) (x f 1 000)

	preventief/ ambulant	pleegzorg		dagbehandeling		residentieel	
	bedrag	bedrag	cap.	bedrag	cap.	bedrag	cap.
Groningen	8 204	5 210	348	8 191	166	13 628	203
Friesland	4 837	5 555	310	7 770	137	23 438	250
Drenthe	3 199	3 445	215	8 020	191	12 144	181
Overijssel	9 478	6 104	394	19 374	368	36 987	439
Gelderland	23 200	14 524	866	25 633	553	62 348	882
Flevoland	4 948	2 232	178	4 280	84	9 073	113
Utrecht	9 810	7 604	493	14 286	319	35 943	485
Noord-Holland	12 377	7 214	546	19 747	389	35 794	497
Zuid-Holland	14 846	10 821	598	18 257	360	31 782	420
Zeeland	5 728	4 242	283	6 097	114	6 260	89
Noord-Brabant	24 848	18 347	1 246	31 171	601	74 995	960
Limburg	13 036	7 163	510	24 029	544	52 019	688
Amsterdam	30 939	14 871	889	24 117	535	38 319	696
Rotterdam	8 218	11 823	701	18 811	392	45 016	625
Haaglanden	7 431	7 452	477	13 959	295	26 183	342
Totaal	181 099	126 606	8 054	243 742	5 048	503 929	6 870

	accum. kosten genorm. varianten	bestuurlijke kosten	projecten/ experimenten	overig	totaal
	bedrag	bedrag	bedrag	bedrag	bedrag
Groningen	1 390	273	1 675	-	38 571
Friesland	-	232	1 200	-	43 031
Drenthe	1 717	157	1 794	-	30 477
Overijssel	1 112	996	215	109	74 375
Gelderland	8 010	631	pm	-841	133 504
Flevoland	1 122	pm	pm	-	21 655
Utrecht	4 520	938	830	-	73 932
Noord-Holland	5 755	681	580	480	82 628
Zuid-Holland	3 653	1 038	9 770	7 249	97 416
Zeeland	913	126	355	-	23 721
Noord-Brabant	6 422	913	4 333	-	161 028
Limburg	6 788	517	750	1 359	105 662
Amsterdam	5 401	2 854	1 177	-	117 676
Rotterdam	5 692	386	966	-	90 913
Haaglanden	3 021	510	pm	351	58 907
Totaal	55 516	10 252	23 645	8 707	1 153 496

Bron: provinciaal jaarplan 2000 jeugdhulpverlening

Toelichting

- Deze tabellen geven een overzicht van de geplande besteding van de doeluitering jeugdhulpverlening door provincies en grootstedelijke regio's, inclusief de inzet van eigen middelen en gebruik van reserves.
- Het totale budget aan autonome middelen (exclusief het gebruik van reserves) dat door provincies en grootstedelijke regio's wordt ingezet voor de jeugdhulpverlening bedraagt circa f 20,5 miljoen.
- De genoemde bedragen zijn inclusief de ATW-middelen.
- De genoemde bedragen in dit overzicht zijn exclusief OVA-bijstelling 1999, deze wordt toegevoegd aan de doeluitering (zie overzicht B1).

- Als gevolg van de normharmonisatie is de opbouw van het overzicht gewijzigd. Steeds vaker worden de accommodatiekosten afzonderlijk zichtbaar gemaakt en niet meer toegeedeeld aan specifieke voorzieningssoorten.
- In de kolom «overig» zijn bedragen opgenomen die niet toe te delen zijn (bijv. vereveningscorrecties). Bij de provincie Zuid-Holland is o.a. het budget ten behoeve van de zorgprogrammering hierin opgenomen (f 5,2 miljoen).
- De uitbreidingsplannen in relatie tot de intensiveringsmiddelen die in de loop van 1999 beschikbaar zijn gekomen zijn hierin nog niet altijd verwerkt.

Overzicht B2b. Geplande intensiteit genormeerde jeugdhulpverlening 2000

Raming 2000

Provincie/regio	Pleegzorg	Plusvariant	Dagbehandeling	Plusvariant
	Basisvariant		Basisvariant	
	Cap.	Cap.	Cap.	Cap.
Groningen	327	21	64	94
Friesland	pm	pm	pm	pm
Drenthe	-	-	-	-
Overijssel	pm	pm	pm	pm
Gelderland	862	pm	153	325
Flevoland	178	pm	16	68
Utrecht	453	40	102	155
Noord-Holland	507	pm	176	213
Zuid-Holland	504	74	111	175
Zeeland	269	14	31	83
Noord-Brabant	1 155	50	249	352
Limburg	510	pm	235	309
Amsterdam	742	pm	223	230
Rotterdam	650	pm	180	192
Haaglanden	477	pm	155	140
Totaal	6 634	199	1 695	2 336

Residentieel

Raming 2000

Provincie/regio	Min 1	Min 2	Min 3	Basis	Plus 1	Plus 2
	Cap.	Cap.	Cap.	Cap.	Cap.	Cap.
Groningen	18	-	35	58	46	30
Friesland	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Drenthe	-	-	-	-	-	-
Overijssel	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Gelderland	71	43	91	215	336	126
Flevoland	-	-	-	31	41	41
Utrecht	34	20	32	130	126	143
Noord-Holland	-	48	58	160	69	162
Zuid-Holland	13	-	64	31	188	109
Zeeland	-	8	20	8	45	8
Noord-Brabant	38	6	38	182	355	326
Limburg	6	-	27	168	276	152
Amsterdam	125	44	27	97	155	150
Rotterdam	3	26	92	147	262	95
Haaglanden	13	8	60	32	189	40
Totaal	321	203	603	1 295	2 088	1 382

Toelichting

- In het kader van de normharmonisatie stellen provincies en grootste stedelijke regio's vast uit welke hulpvarianten het zorgaanbod wordt opgebouwd, met de hierop van toepassing zijnde prijsafspraken (zoals overeengekomen tussen IPO en VOG). Hierbij wordt een marge gehanteerd van -3%/+3%.
- De pleegzorg en de dagbehandeling kennen elk een basis- en een plusvariant. In de residentiële hulpverlening worden zes hulpvarianten onderscheiden: min 1, min 2, min 3, basis, plus 1 en plus 2. De variant is bepalend voor de intensiteit van de hulpverlening. Voor ambulante hulpverlening zijn nog geen normen vastgesteld.
- De provincies Friesland en Overijssel zullen in de loop van 1999 de normharmonisatie doorvoeren. In de tweede helft van 1999 vindt hier besluitvorming over plaats. Drenthe heeft aangegeven de normharmonisatie niet te willen invoeren.
- De normprijs voor de intensieve pleegzorg is vanaf 1-1-1999 tussen werkgevers en IPO overeengekomen. In de meeste provincies en grootste stedelijke regio's wordt deze variant nog bekostigd op historische grondslag.
- Uit de overzichten blijkt dat in de dagbehandeling en residentiële hulpverlening circa drievijfde van de totale capaciteit in de plusvarianten is ondergebracht.

Overzicht B3. Geplande capaciteit en budget landelijke voorzieningen VWS 2000-2003 (x f 1000)

Type voorziening	Capaciteit	Bedrag 2000 e.v.j.
Ambulant landelijk		
Joods Maatschappelijk Werk te A'dam	nvt	84
SGJ Adviesburo De Brug te Utrecht	nvt	190
Totaal ambulant landelijk		274
Pleegzorg landelijk		
Joods Maatschappelijk Werk te A'dam	4	56
SPD Groningen	6	83
SPD Zeeland te Middelburg	3	42
SPD Friesland te Leeuwarden	4	56
SPD Drenthe te Assen	4	56
St Jan Baptist te Maastricht	17	236
SPD Lelystad	12	167
SPD Noord te Alkmaar	14	194
SPD Noordelijk Z-H te Leiden	12	167
Stichting De Opbouw te Utrecht	22	306
SGJ Zwolle/Utrecht	51	708
William Schrikkerstichting te A'dam	77	1 070
Leger de Heils te A'dam	6	83
SPD Regio Tilburg	16	223
Pr. Chr. SPD Overijssel te Ommen	15	209
SPD Rotterdam	12	167
Centrale Voorziening Pleegzorg Utrecht	6	83
SPD Gelderse Poort te Arnhem	15	209
Totaal pleegzorg landelijk	296	4 115

Residentieel landelijk	Cap.	2000	2001	2002	2003
Harreveld Lichtenvoorde	67	6 174	6 156	6 156	6 156
Klein Borculo, Leo Stichting	151	13 916	13 873	13 873	13 873
De Hoenderloo Groep/Twello	198	18 248	18 191	18 191	18 191
Glen Mills Project					
Hoenderloo	50	3 977	3 977	3 977	0

Residentieel landelijk	Cap.	2000	2001	2002	2003
Project Empirie Nieuw Veldzicht, Leo	–	1 035	1 035	0	0
Stichting SGJ Zwolle/Utrecht e.a.	24 60	2 212 4 727	2 206 4 709	2 206 4 709	2 206 4 709
GZH Donaudreef Utrecht, SGJ	4	110	109	109	109
GZH Breughelstraat A'dam, JMW	2	53	53	53	53
GZH Koninginneweg A'dam, JMW	4	119	118	118	118
Stichting Bredervoort	156	pm	pm	pm	pm
Totaal residentieel landelijk	716	50 571	50 427	49 392	45 415

Toelichting

- De bedragen voor de landelijke pleegzorg zijn inclusief de middelen voor werving en selectie van pleegouders.
- De overheveling naar de AWBZ van de 15 plaatsen MKT De Kubus is in 1999 doorgevoerd.
- De capaciteit van De Hoenderloo Groep is met ingang van 1 januari 1999 tijdelijk uitgebreid met 50 plaatsen t.b.v. het Glen Mills Project.
- De cijfers zijn inclusief de ATW-middelen en OVA-bijstelling 1999.

Overzicht B4. Raming experimenten, steunfuncties en overige uitgaven 2000–2003 (x f 1 miljoen) (op onderdelen gefinancierd door Justitie)

	2000	2001	2002	2003
Experimenten, steunfuncties en overige uitgaven VWS				
steunfuncties	7,4	7,4	7,4	7,2
projecten Regie in de jeugdzorg	8,0	9,4	12,8	16,8
specifieke aandachtsvelden:				
– thuisloze jongeren	1,0	0	0	0
– kindermishandeling	1,7	1,6	1,6	1,6
– innovatie pleegzorg	1,5	1,2	1,2	1,2
bijzonder jeugdwerk	6,4	6,4	6,4	6,4
Totaal experimenten, steunfuncties en overige uitgaven VWS	26,0	26,0	29,4	33,2

Bron: Ontwerp Begroting VWS 2000

Toelichting

- De genoemde bedragen zijn inclusief OVA-bijstelling 1999.

Overzicht B5. Totaaloverzicht raming Jeugdhulpverlening 2000–2003 (x f 1 miljoen)

	2000	2001	2002	2003
Regionale jeugdhulpverlening				
VWS-doeluitkeringen	1 076,3	1 074,4	1 074,4	1 074,4
Justitiedoeluitkeringen	78,2	78,2	78,2	78,2
Totaal regionale jeugdhulpverlening	1 154,5	1 152,6	1 152,6	1 152,6
Landelijke voorzieningen VWS				
Ambulant	0,3	0,3	0,3	0,3

	2000	2001	2002	2003
Pleegzorg	4,1	4,1	4,1	4,1
Residentieel	50,6	50,4	49,4	45,4
Totaal landelijke voorzieningen VWS	55,0	54,8	53,8	49,8
Experimenten, steunfuncties en overige uitgaven VWS (op onderdelen ook gefinancierd door Justitie)				
Experimenten, steunfuncties en overige uitgaven	19,6	19,6	23,0	26,8
Bijzonder Jeugdwerk	6,4	6,4	6,4	6,4
Totaal experimenten, steunfuncties en overige uitgaven VWS	26,0	26,0	29,4	33,2
Totaal VWS (inclusief doeluitkeringen Justitie)	1 235,5	1 233,4	1 235,8	1 235,6

Financiële overzichten Jeugdhulpverlening 1998

Overzicht B6. Toegekende doeluitkering Jeugdhulpverlening van VWS en Justitie aan provincies en grootstedelijke regio's 1998 (x f 1 000)

Bedrag 1998	VWS	Justitie	Totaal
Groningen	33 876	3 555	37 431
Friesland	39 471	3 778	43 249
Drenthe	27 542	1 885	29 427
Overijssel	70 419	2 671	73 090
Gelderland	118 664	8 932	127 596
Flevoland	18 288	764	19 052
Utrecht	67 872	4 942	72 814
Noord-Holland	75 220	4 274	79 494
Zuid-Holland	77 360	5 245	82 605
Zeeland	19 746	1 878	21 624
Noord-Brabant	140 494	9 908	150 402
Limburg	100 039	5 528	105 567
Amsterdam	105 982	9 965	115 947
Rotterdam	81 756	8 356	90 112
Haaglanden	54 283	4 234	58 517
Totaal	1 042 391	75 915	1 118 306

Bron: Financieel Verslag VWS en Justitie 1998

Overzicht B7. Besteding doeluitkering Jeugdhulpverlening 1998 (inclusief eigen middelen provincies)

	preventief/ ambulant	pleegzorg	dagbehandeling		residentieel		
	bedrag	bedrag	cap.	bedrag	cap.	bedrag	cap.
Groningen	5 063	5 286	345	7 610	158	13 751	231
Friesland	5 888	5 792	310	7 781	137	24 159	258
Drenthe	3 079	3 045	199	5 965	138	14 255	189
Overijssel	7 470	5 980	394	19 496	369	38 802	452
Gelderland	19 580	14 885	904	25 115	488	61 213	884
Flevoland	3 667	1 809	118	4 313	44	9 789	105
Utrecht	10 069	7 674	493	16 329	319	38 822	485
Noord-Holland	9 099	6 992	529	16 970	377	36 772	507
Zuid-Holland	13 542	10 473	469	16 329	286	34 511	426
Zeeland	3 486	4 247	283	6 408	114	6 630	88
Noord-Brabant	17 258	18 355	1 174	30 780	604	79 717	961
Limburg	2 000	7 290	573	28 921	541	55 631	723

	preventief/ ambulant	pleegzorg	dagbehandeling		residentieel		
	bedrag	bedrag	cap.	bedrag	cap.	bedrag	cap.
Amsterdam	25 188	14 693	898	28 785	522	41 300	627
Rotterdam	5 919	13 115	859	18 811	392	45 332	625
Haaglanden	5 587	7 233	479	14 300	311	27 926	412
Totaal	146 896	126 867	8 027	247 912	4 800	528 611	6 973

	accum. kosten genom. varianten	bestuurlijke kosten	projecten/ experimenten	overig	totaal
	bedrag	bedrag	bedrag	bedrag	bedrag
Groningen	1 981	2 604	896	-	37 190
Friesland	-	126	200	-	43 946
Drenthe	1 596	168	1 732	-	29 840
Overijssel	681	518	-	947	73 894
Gelderland	6 894	425	-	736	128 848
Flevoland	-	-	-	1 130	20 707
Utrecht	-	409	-	569	73 872
Noord-Holland	5 964	254	-	1 695	74 660
Zuid-Holland	4 630	418	5 645	-	85 548
Zeeland	319	126	1 602	-	22 816
Noord-Brabant	5 829	536	106	-	152 581
Limburg	-	375	606	-	104 823
Amsterdam	6 444	907	708	-	118 025
Rotterdam	5 692	386	1 205	450	90 910
Haaglanden	-	294	-	3 470	58 810
Totaal	40 030	7 544	12 699	8 997	1 116 470

Bron: provinciaal jaarverslag 1998 jeugdhulpverlening of kostenoverzicht 1998 jeugdhulpverlening

Toelichting

- Dit overzicht geeft inzicht in de werkelijke bestedingen in 1998.
- De genoemde bedragen zijn inclusief de ATW-middelen 1998 en OVA-bijstelling 1998.
- Als gevolg van de normharmonisatie is de opbouw van het overzicht gewijzigd. Steeds vaker worden de accommodatiekosten afzonderlijk zichtbaar gemaakt en niet meer toegedeeld aan specifieke voorzieningensoorten.

Overzicht B8. Toegestane capaciteit en budget landelijke voorzieningen VWS 1998 (x f 1000)

Type voorziening	Capaciteit	Bedrag	Bezettings%
Ambulant landelijk			
Joods Maatschappelijk Werk te A'dam	n.v.t.	79	n.v.t.
SGJ Adviesburo De Brug te Utrecht	n.v.t.	180	n.v.t.
Totaal ambulant landelijk	259		
Pleegzorg landelijk			
Joods Maatschappelijk Werk te A'dam	4	55	
SPD Groningen	6	82	100,0
SPD Zeeland te Middelburg	3	32	74,0
SPD Friesland te Leeuwarden	4	50	76,6
SPD Drenthe te Assen	4	55	102,0
St. Jan Baptist te Maastricht	17	233	96,8
SPD Lelystad	12	137	63,2

Type voorziening	Capaciteit	Bedrag	Bezettings%
SPD Noord te Alkmaar	14	113	57,8
SPD Noordelijk Z-H. te Leiden	12	140	64,0
Stichting De Opbouw te Utrecht	22	302	
SGJ Zwolle/Utrecht	46	632	93,0
William Schrikkerstichting te A'dam	77	1 057	93,0
Leger de Heils te A'dam	6	82	88,3
SPD Regio Tilburg	16	220	100,7
Pr. Chr. SPD Overijssel te Ommen	15	206	93,0
SPD Rotterdam	12	132	67,2
Centrale Voorziening Pleegzorg Utrecht	6	82	
SPD Gelderse Poort te Arnhem	15	202	82,2
Totaal pleegzorg landelijk	291	4 816	
Residentieel landelijk			
Harreveld Lichtenvoorde	67	6 017	92,0
Klein Borculo, Leo Stichting	151	13 493	89,0
De Hoederloo Groep/Twello	198	17 782	83,0
Glen Mills Project Hoenderloo	50	2 155	
Nieuw Veldzicht, Leo Stichting	24	2 027	96,0
SGJ Zwolle/Utrecht e.a.	60	4 554	69,0
GZH Donaudreef Utrecht, SGJ	4	92	31,0
GZH Breughelstraat A'dam, JMW	3	52	58,0
GZH Koninginneweg A'dam, JMW	4	107	101,8
Gelderse Stichting JHV (MKT De Kubus)	15	1 270	88,4
Totaal residentieel landelijk	575	47 444	

Bron: VWS en verslagen landelijke instellingen

Toelichting

- Dit overzicht geeft inzicht in de definitieve subsidiebedragen en bezettingspercentages over 1998. Wanneer de definitieve vaststelling nog moet plaatsvinden, is het verstrekte voorschot opgenomen.
- Het Glen Mills Project van de Hoenderloo Groep is feitelijk pas met ingang van 1 januari 1999 van start gegaan.

Overzicht B9. Experimenten, steunfuncties en overige uitgaven Jeugdhulpverlening 1998 (x f 1 miljoen) (op onderdelen gefinancierd door Justitie)

	Bedrag
Uitvoeringskosten Ouderbijdrage	2,5
Stichting Registratie Jeugdvoorzieningen	1,5
Steunfuncties Jeugdhulpverlening	2,2
Projecten Regie in de jeugdzorg	15,1
Thuisloze jongeren	1,6
Bestrijding kindermishandeling	2,1
Bijzonder Jeugdwerk	6,4
Samenhangende dienstverlening	0,1
Totaal experimenten, steunfuncties en overige uitgaven VWS	31,5

Overzicht B10. Totaal financieel verslag Jeugdhulpverlening 1998, gespecificeerd naar werksoort (x f 1 miljoen)

	Bedrag 1998
Ambulant regionaal	146,9
Pleegzorg regionaal	126,9
Dagbehandeling regionaal	247,9
Residentieel regionaal	528,6

Accommodatiekosten, samenwerkingsverbanden en overig regionaal	69,3
Ambulant landelijk	0,3
Pleegzorg landelijk	4,0
Residentieel landelijk	49,3
Experimenten, steunfuncties en overige uitgaven	31,5
Totaal financieel verslag Jeugdhulpverlening	1 204,7

Overzicht B11. Gemiddelde bezetting in de Jeugdhulpverlening in 1996–1998

Bezetting (gemiddeld %)	1996	1997	1998
Dagbehandeling	98%	100%	85%
Regionale pleegzorg	89%	90%	89%
Regionale residentiële hulp	89%	89%	81%
Landelijke pleegzorg	140%	101%	74%
Landelijke residentiële hulp	91%	101%	86%

Bron: Algemeen Jaaroverzicht Rapportage Jeugdhulpverlening 1998 van de SRJV

Toelichting

- Deze bezettingspercentages zijn berekend door de SRJV op basis van de ontvangen cliëntregistratiegegevens aan de hand van de items «datum start hulp», «datum einde hulp» en «capaciteit» (gecorrigeerd voor voorzieningen waarvan geen of onverwerkbaar gegevens door de SRJV zijn ontvangen). De bezettingspercentages in de jaarverantwoordingen van instellingen (gedekt door een accountantsverklaring) kunnen van deze bezettingspercentages afwijken.
- De bezetting kan per soort voorziening (m.n. bij de regionale residentiële voorzieningen) onderling sterk uiteenlopen. Bv. de specialistische residentiële voorzieningen hebben volgens de SRJV-registratie een gemiddelde bezetting van 90% terwijl in de gewone residentiële voorzieningen de bezetting gemiddeld 80% is.

Capaciteitsontwikkeling en overige kengetallen

Overzicht B12. Regionale capaciteits- en budgetontwikkeling naar voorzieningensoort 1996–2000 (inclusief eigen middelen provincies)

	preventief/ ambulant	pleegzorg	dagbehandeling	residentieel
Aantal plaatsen				
cap. 1996	n.v.t.	7 920	4 809	6 891
cap. 1997	n.v.t.	8 227	4 998	7 038
cap. 1998	n.v.t.	8 027	4 800	6 973
cap. 1999	n.v.t.	8 199	4 907	6 906
cap. 2000	n.v.t.	8 054	5 048	6 870
stijgingspercentage				
2000 t.o.v. 1996		1	5	0
2000 t.o.v. 1997		-2	1	-2
2000 t.o.v. 1998		0	5	1
2000 t.o.v. 1999		-2	3	0
Totaal budget (in mln.)				
1996	109,2	117,1	245,5	471,4
1997	134,6	121,2	249,7	512,7
1998	146,9	126,9	247,9	528,6

	preventief/ ambulant	pleegzorg	dagbehandeling	residentieel
1999	160,1	126,5	235,1	506,0
2000	180,1	126,6	243,5	503,9
stijgingspercentage				
2000 t.o.v. 1996	65	8	- 1	7
2000 t.o.v. 1997	34	4	- 2	- 2
2000 t.o.v. 1998	23	0	- 2	- 4
2000 t.o.v. 1999	13	0	4	0
Bedrag per plaats (x f 1)				
1996	n.v.t.	14 788	51 046	68 405
1997	n.v.t.	14 735	50 019	72 936
1998	n.v.t.	15 805	51 648	75 808
1999	n.v.t.	15 423	49 911	73 265
2000	n.v.t.	15 720	48 231	73 352

Toelichting

- Met ingang van 1996 zijn er intensiveringsmiddelen beschikbaar gesteld, f 38 miljoen in 1996 oplopend naar f 60 miljoen in 1999.
- De terugloop in capaciteit in 1998, 1999 en 2000 is het gevolg van de invoering van de normharmonisatie, respectievelijk de ombouw ten gunste van ambulante hulpverlening en de toegang.
- Met ingang van 1999 is het hulpaanbod educatie meegeteld in de voorzieningensoort dagbehandeling (het betreft 165 plaatsen en een totaalbudget ad f 4,8 miljoen).
- Per 1 januari 1997 is door de decentralisatie van zes landelijke VWS-voorzieningen de regionale capaciteit met 377 plaatsen toegenomen (circa f 10 miljoen).
- Als gevolg van de invoering van de normharmonisatie worden steeds vaker de accommodatiekosten niet toegedeeld naar de onderscheiden voorzieningensoorten maar afzonderlijk zichtbaar gemaakt. In 2000 gaat het om een bedrag ad circa f 55 miljoen.
- Met ingang van 1997 zijn er extra middelen beschikbaar gekomen voor de extra kosten verbonden aan de inwerkingtreding van de ATW. Deze bedragen maken onderdeel uit van dit overzicht.
- De extra middelen die in het kader van het Regeerakkoord 1998 en de fiscalisering omroepbijdragen beschikbaar zijn gekomen zijn in dit overzicht nog niet verwerkt (zie overzicht A2).

Overzicht B13. Kengetallen omtrent gebruik jeugdhulpverleningsvoorzieningen 1998

De onderstaande overzichten B13 tot en met B14 zijn gebaseerd op de cliëntregistratiegegevens over 1998 van de SRJV. In het algemeen kan worden vastgesteld dat in vergelijking met voorgaande jaren het beeld constant is.

Echter, soms wijken de gegevens af van de gegevens in voorgaande jaren (m.n. bij de regionale en de landelijke ambulante hulpverlening). De reden hiervoor is dat de gegevens van de (gezins)voogdij-instellingen en de jeugdreclassering met ingang van 1998 niet meer in de JHV-registratie van de SRJV zijn opgenomen. De diverse sectorale registraties leveren de gegevens door aan het Inter-sectorale registratiesysteem ISIS waarvan de eerste informatieproducten in principe in het najaar van 1999 beschikbaar zullen komen (zie toelichting paragraaf 1.5.2).

Leeftijdverdeling (in percentages)

	Prev.	Amb. Reg.	Plgz. Reg.	Dagb.	Resid. Reg.	Amb. Land.	Plgz. Land.	Resid. Land.
Tot 2 jaar	1	5	14	4	2	2	20	0
Van 2 tot 6 jaar	4	16	24	41	6	3	28	1
Van 6 tot 12 jaar	33	26	33	24	18	22	33	16
Van 12 tot 15 jaar	35	19	16	13	22	23	11	43
Van 15 tot 18 jaar	19	24	13	16	43	40	6	37
Van 18 tot 21 jaar	7	10	0	2	9	9	1	3
Vanaf 21 jaar	1	1	0	0	1	0	0	0
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100
Totaal absoluut	160 239	45 270	10 042	8 033	15 165	486	1 004	757

Toelichting

- De gemiddelde leeftijd is het hoogst van de gebruikers van de landelijke residentiële voorzieningen.
- De gemiddelde leeftijd is het laagst van de gebruikers van de voorzieningen voor dagbehandeling en de landelijke pleegzorg (bijna de helft is jonger dan twee jaar).

Sexeverdeling (in percentages)

	Prev.	Amb. Reg.	Plgz. Reg.	Dagb.	Resid. Reg.	Amb. Land.	Plgz. Land.	Resid. Land.
Man	33	51	49	71	52	52	57	84
Vrouw	67	49	51	29	48	48	43	16
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100
Totaal absoluut	163 076	46 161	9 757	7 764	14 996	490	1 006	742

Toelichting

- Net als in voorgaande jaren bevinden zich onder de gebruikers minder meisjes dan jongens, met uitzondering van de preventieve voorzieningen en de regionale voorzieningen voor pleegzorg. Terwijl in Nederland er verhoudingsgewijs ongeveer evenveel meisjes als jongens zijn (CBS).
- Naar verhouding maken aanzienlijk minder meisjes gebruik van voorzieningen voor dagbehandeling en van de landelijke residentiële voorzieningen. Daar staat tegenover dat meisjes relatief aanzienlijk meer gebruik maken van het preventieve aanbod.

Etnische herkomst (in percentages)

	Amb. Reg.	Plgz. Reg.	Dagb.	Resid. Reg.	Amb. Land.	Plgz. Land.	Resid. Land.
Nederland	80	86	84	78	96	84	83
Buitenland- doelgroep	18	12	14	19	4	14	15
Buitenland-geen doelgroep	2	2	2	3	0	2	3
Totaal	100	100	100	100	100	100	100
Totaal absoluut	31 162	7 530	7 769	14 444	489	955	746

Toelichting

- Ten opzichte van voorgaande jaren is de wijze van classificeren aangescherpt waardoor jeugdigen minder vaak worden aangemerkt als niet van Nederlandse herkomst.
- Bij de classificatie is een onderscheid gemaakt in Nederland, Buitenland-doelgroep en Buitenland-geen doelgroep. De herkomstlanden in de tweede categorie zijn onder andere: Suriname, Marokko, Turkije en Nederlandse Antillen (eerste of tweede generatie etnische minderheden).
- Het aandeel jeugdigen van etnische herkomst ligt in de voorzieningen (m.u.v. de landelijke ambulante voorzieningen) tussen de 12 en 19% terwijl het landelijk beeld rond de 12% ligt (CBS).
- In combinatie met de leeftijdsgegevens blijkt dat jeugdigen met een etnische herkomst gemiddeld ouder zijn dan Nederlandse jeugdigen op het moment dat ze in de jeugdhulpverlening terechtkomen.

Wachttijd naar voorzieningensoort (in weken)

	Aantal	Min.	Max.	Gem.	25%	50%	75%	95%
Regionaal ambulant	45 518	0	104	2	0	0	0	12
Regionale pleegzorg	9 163	0	104	3	0	0	0	22
Dagbehandeling	7 811	0	103	17	4	12	24	49
Regionaal resident.	13 119	0	104	9	0	1	11	42
Landelijk ambulant	489	0	9	0	0	0	0	0
Landelijke pleegzorg	999	0	102	4	0	0	5	15
Landelijk resident.	730	0	104	15	0	10	21	57
Totaal	77 829	0	104	5	0	0	3	27

Toelichting

- De wachttijd is uitgedrukt in weken. Als voorbeeld de wachttijd voor dagbehandeling: een kwart van de cliëntenpopulatie is met een wachttijd van 4 weken geholpen, terwijl 95% van de aangemelde jeugdigen binnen 49 weken is geholpen.
- De wachttijden zijn sterk afhankelijk van de specifieke voorziening binnen één voorzieningensoort.
Bijvoorbeeld: de gemiddelde wachttijd is bij een observatiehuis 7 weken maar voor een kamertrainingsaanbod 16 weken; beide zijn residentiële voorzieningen. In dit overzicht komen deze verschillen niet in beeld.
- De gemiddelde wachttijd ligt het hoogst bij de voorzieningen voor dagbehandeling (17 weken) gevolgd door de landelijke residentiële voorzieningen (15 weken).

Duur van de hulpverlening naar voorzieningensoort (in maanden)

	Aantal	Min.	Max.	Gem.	25%	50%	75%	95%
Regionaal ambulant	24 099	0	168	8	2	5	10	26
Regionale pleegzorg	3 036	0	215	20	2	6	24	80
Dagbehandeling	3 533	0	74	14	6	12	20	31
Regionaal resident.	9 142	0	151	7	1	3	10	27

	Aantal	Min.	Max.	Gem.	25%	50%	75%	95%
Landelijk ambulant	152	0	77	14	7	11	18	39
Landelijke pleegzorg	98	0	214	32	6	16	38	180
Landelijk resident.	302	0	106	19	6	15	25	50
Totaal	40 362	0	215	9	2	5	12	31

Toelichting

- De duur van de hulp is uitgedrukt in maanden. Als voorbeeld de duur van de hulp van dagbehandeling: een kwart van de cliëntenpopulatie is binnen 6 maanden vertrokken, terwijl driekwart binnen 20 maanden weg is.
- Ook de duur van de hulpverlening is sterk afhankelijk van de specifieke voorziening binnen één voorzieningensoort. Bijvoorbeeld: de gemiddelde duur van de hulpverlening is bij crisisopvang 1 maand maar bij een medisch kindertehuis 16 maanden; beide zijn residentiële voorzieningen. In dit overzicht komen deze verschillen niet in beeld.
- Opvallend is de hoge gemiddelde duur van de hulp bij de landelijke pleegzorgvoorzieningen (32 maanden).
- In de regionale voorzieningen voor pleegzorg is driekwart van de jeugdigen na twee jaar weg. Het verblijf in een pleeggezin van de overblijvende 25% van de cliëntenpopulatie kan tot vele jaren doorlopen.
- Bij de regionale residentiële voorzieningen is de behandeling voor 95% binnen twee en driekwart jaar voltooid, bij de landelijke residentiële voorzieningen is dat ruim vier jaar.

Overzicht B14. Verhouding justitiële en vrijwillige jeugdhulpverlening 1996-1998 (in percentages)

	1996		1997		1998	
	justitieel	vrijwillig	justitieel	vrijwillig	justitieel	vrijwillig
Regionaal ambulant	42	58	44	56	13	87
Regionale pleegzorg	68	32	73	27	70	30
Dagbehandeling	13	87	25	75	13	87
Regionaal residentieel	43	57	50	50	46	54
Landelijk ambulant	76	24	79	21	8	92
Landelijke pleegzorg	69	31	73	27	78	22
Landelijk residentieel	76	24	42	58	55	45

Toelichting

- In de Wet op de jeugdhulpverlening is bepaald dat jeugdigen over wie een kinderbeschermingsmaatregel is uitgesproken, voorrang hebben voor wat betreft plaatsing in een jeugdhulpverleningsvoorziening (de zgn. voorrangregel).

Overzicht B15. Kengetallen landelijke residentiële jeugdhulpverlening 1998

Aanmelding en plaatsing cliënten

Soort Plaatsers	Aantal jeugdigen	%
Voogdij (bijv. ontheffing/ontzetting)	29	4
Gezinsvoogdij (OTS)	423	60

Soort Plaatsers	Aantal jeugdigen	%
Adviesbureau/JAC	59	8
RIAGG	155	22
Raad v.d. Kinderbescherming	10	1
Poliklinische Kinderpsychiatr. afdeling	10	1
Overig	23	3
Totaal	709	99

Regionale herkomst cliënten

Provincie/regio	Aantal jeugdigen	%
Groningen	20	3
Friesland	27	4
Drenthe	15	2
Overijssel	65	9
Gelderland	122	17
Flevoland	14	2
Utrecht	57	8
Noord-Holland	72	10
Zuid-Holland	41	6
Zeeland	4	1
Noord-Brabant	55	8
Limburg	14	2
Amsterdam	76	11
Rotterdam	81	11
Haaglanden	52	7
Totaal	715	101

Toelichting

- Relatief veel cliënten zijn afkomstig uit de provincies Gelderland, Overijssel en Noord-Holland en de grootstedelijke regio's Rotterdam en Amsterdam.
- De cliënten worden door plaatsers uit het hele land geplaatst.
- In beide overzichten zijn afrondingsverschillen opgetreden waardoor het totaal niet op 100% uitkomt.

Wachttijd (in weken)

	Aantal Jeugdigen	Mini-maal	Maxi-maal	Gemiddeld	25%	50%	75%	95%
Nieuw Veldzicht	44	0	104	4	0	0	0	26
Harreveld	129	0	101	29	9	23	45	89
Klein Borculo	207	0	58	5	0	0	7	23
Hoenderloo	266	0	97	18	10	15	23	48
SGJ	69	0	87	4	0	0	0	41
Totaal	715	0	104	14	0	9	20	54

Toelichting

- De gemiddelde wachttijden bij met name Harreveld en Hoenderloo zijn lang, respectievelijk 29 en 18 weken.

Duur van de hulp (in maanden)

	Aantal Jeugdigen	Mini- maal	Maxi- maal	Gemid- deld	25%	50%	75%	95%
Nieuw Veldzicht	22	2	38	16	11	14	21	37
Harreveld	77	0	53	11	3	8	18	31
Klein Borculo	58	1	61	29	18	29	40	52
Hoenderloo	103	0	79	19	6	15	26	57
SGJ	37	2	38	14	9	13	19	32
Totaal	297	0	79	18	6	15	25	49

Toelichting

- De gemiddelde duur van de hulp is met name bij Klein Borculo vrij lang.
- Opvallend is dat de helft van de cliëntenpopulatie voor de jeugdhulpverlening in Harreveld binnen driekwart jaar is geholpen en de instelling verlaat.

Overzichten C. Jeugdbescherming en justitiële jeugdinrichtingen**Financieel overzicht Justitie 2000–2003 (exclusief de doeluitkering Justitie)**

Voor de toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij overzicht A1.

Overzicht C1. Voorzieningen voor (gezins)voogdij Justitie 2000–2003 (x f 1000)

Type voorziening	Bedrag 2000 e.v.j.
(Gezins)voogdij landelijk	
William Schrikker Stichting te A'dam	17 300
St. Joods Maatschappelijk Werk te A'dam	100
Stichting Leger de Heils te Baarn	9 500
SGJ te Utrecht	1 700
Stichting De Opbouw Utrecht (excl. AMA's)	2 500
Raming loonontwikkeling 1999	800
Totaal (Gezins)voogdij landelijk	31 900
(Gezins)voogdij regionaal	
Werkstichting Jeugdbescherming Drenthe te Assen	3 500
Stichting Jeugd en Gezin Noord-Holland te Haarlem	13 800
Werkstichting Jeugdbescherming Bureau Jeugdzorg A'dam	19 000
Stichting Jeugdbescherming en -hulpverlening Gelderland te Arnhem	17 200
Stichting Jeugdzorg Noord-Brabant te Eindhoven	24 500
Stichting Jeugdbescherming Dordrecht te Dordrecht	4 300
Werkstichting Jeugdbescherming te Groningen	5 100
Stichting Jeugdbescherming Friesland te Leeuwarden	5 300
Stichting Jeugdzorg Den Haag/Z-Holland-Noord te Voorburg	16 400
Stichting Jeugd en Gezin Flevoland te Lelystad	4 500
Stichting Jeugdbescherming in Zeeland te Middelburg	3 300
Stichting voor Jeugdbescherming in Limburg te Roermond	15 000
Stichting Jeugdbescherming Rotterdam te Rotterdam	17 000
Stichting Jeugdhulpverlening Midden Nederland te Utrecht	10 000
Stichting Jeugd en Gezin te Overijssel te Zwolle	10 000
Raming loonontwikkeling 1999	4 500
Totaal (Gezins)voogdij regionaal	173 400

Overzicht C2. Overige uitgaven Justitie 2000–2003 (x f 1 000)

	2000	2001	2002 e.v.j.
Overige uitgaven			
Alleenstaande minderjarige asielzoekers (incl. opvang)	235 200	235 200	233 200
Overige instellingen en projecten (o.a. Haltbureaus, Halt Nederland, projecten jeugdcriminaliteit/jeugdreclassering, buitenlandse pleegkinderen en bijdragen aan instellingen waar het ministerie van VWS penvoerend is)	48 700	49 500	54 400
Bijkomende kosten en diversen			
Landelijke pleegzorg	15 000	15 000	15 000
Ziektekosten	19 000	19 000	19 000
Nabetalingen voorgaande jaren en diversen	2 873	2 799	2 727
Totaal	36 873	36 799	36 727

Overzicht C3. Capaciteit en budget justitiële jeugdinrichtingen Justitie 2000–2003 (x f 1 000)

Type inrichting	Capaciteit eind 2000				Bedrag 2000 e.v.j. o.b.v. gemid. cap.
	J	M	J/M	Totaal	
Opvang-gesloten					
JOC Amsterdam	79			79	9 954
't Nieuwe Lloyd Amsterdam	66			66	11 326
Den Hey Acker Breda	129			129	22 137
Het Keerpunt Cadier en Keer	24			24	3 024
Het Poortje Groningen	61	11		72	9 072
Teylingereind Sassenheim	68			68	8 568
De Hartelborgt Spijkenisse	86			86	14 758
PTK Zeeland	10			10	1 716
Ingekocht bij Gevangeniswezen	48			48	8 237
Eikenstein/De Lindenhorst Zeist	66	48		114	19 563
De Kolkemate Zutphen	24			24	3 024
Elektronisch Huisarrest	8			8	n.n.b.
Totaal opvang-gesloten	669	59		728	111 380
Behandel-gesloten					
Het Poortje Groningen	20			20	–
Den Helder i o.			120	120	–
Overberg Amerongen	30			30	5 736
Jongerenhuis Harreveld	80	80		160	22 688
Het Keerpunt Cadier en Keer	16			16	2 269
Den Engh Den Dolder	71			71	13 575
De Hunnerberg Nijmegen	54			54	10 325
Eikenstein/De Lindenhorst Zeist		54		54	10 325
O.G. Heldring Zetten		10		10	1 418
Teylingereind Sassenheim	24			24	3 403
De Kolkemate Zutphen	64			64	9 075
Totaal behandel-gesloten	359	144	120	623	78 815
Behandel-open					
Overberg Amerongen	40			40	7 289
Het Keerpunt Cadier en Keer	30			30	3 988
Renray Eefde			175	175	23 263
Jongerenhuis Harreveld	24			24	3 190
De Hunnerberg Nijmegen	36			36	6 560
Den Engh Ossendrecht	36			36	6 560
De Dreef Wapenveld	60			60	7 976
O.G. Heldring Zetten			107	107	14 224
Eikenstein/De Lindenhorst Zeist		6		6	1 093
De Hartelborgt Spijkenisse	4			4	729
De Kolkemate Zutphen	6			6	798
Inkoop elders	44			44	5 667
Totaal behandel-open	280	6	282	568	81 336

Type inrichting	Capaciteit eind 2000				Bedrag 2000 e.v.j. o.b.v. gemid. cap.
	J	M	J/M	Totaal	
FOBA/(V)IC					
De Hartelborgt Spijkenisse	40			40	11 903
Totaal Justitie-inrichtingen	1 348	209	402	1 959	283 434

* De bedragen zijn gebaseerd op de normprijzen per 1 augustus 1999 (incl. loon- en prijsbijstellingen 1999); op deze bedragen kunnen toeslagen worden gegeven.

Financiële overzichten Justitie 1998

Overzicht C4. Voorzieningen voor (gezins)voogdij Justitie 1998 (x f 1000)

Type voorziening	Bedrag 1998
(Gezins)voogdij landelijk	
William Schrikker Stichting te A'dam	14 202
St. Joods Maatschappelijk Werk te A'dam	55
Stichting Leger de Heils te Baarn	6 939
SGJ te Utrecht	1 384
Stichting De Opbouw Utrecht (excl. AMA's)	2 515
Totaal (Gezins)voogdij landelijk	25 095
(Gezins)voogdij regionaal	
Werkstichting Jeugdbescherming Drenthe te Assen	3 032
Stichting Jeugd en Gezin Noord-Holland te Haarlem	11 999
Werkstichting Jeugdbescherming Bureau Jeugdzorg A'dam	16 300
Stichting Welzijn Jongeren te Zutphen	4 333
Stichting Jeugd en gezin te Arnhem	7 690
Stichting Jeugdzorg Noord-Brabant te Eindhoven	21 423
Stichting Jeugdbescherming Dordrecht te Dordrecht	3 963
Werkstichting Jeugdbescherming te Groningen	4 648
Stichting Jeugdbescherming Friesland te Leeuwarden	5 072
Stichting Jeugdzorg Den Haag/Z-Holland-Noord te Voorburg	14 045
Stichting Jeugd en Gezin Flevoland te Lelystad	2 883
Stichting Jeugdbescherming in Zeeland te Middelburg	3 053
Werkstichting Voogdij en Gezinsvoogdij te Nijmegen	4 238
Stichting voor Jeugdbescherming in Limburg te Roermond	12 683
Stichting Jeugdbescherming Rotterdam te Rotterdam	15 348
Stichting Jeugdhulpverlening Midden Nederland te Utrecht	8 724
Stichting Jeugd en Gezin te Overijssel te Zwolle	8 307
Totaal (Gezins)voogdij regionaal	147 741

Overzicht C5. Overige uitgaven Justitie 1998

Overige uitgaven	
Alleenstaande minderjarige asielzoekers (incl. opvang)	156 260
Overige instellingen en projecten (o.a. Haltbureaus, Halt Nederland, projecten jeugdcriminaliteit/ jeugdreclassering, buitenlandse pleegkinderen en bijdragen aan instellingen waar het ministerie van VWS penvoerend is)	40 385
Bijkomende kosten en diversen	
Landelijke pleegzorg	13 205
Leefgeldten zelfstandige kamerbewoners	5 692
Ziektekosten	18 000
Nabetalingen voorgaande jaren en diversen	3 383
Totaal	40 280

Overzicht C6. Capaciteit en budget justitiële jeugdinrichtingen Justitie 1998 (x f 1000)

Type inrichting	Capaciteit eind 1998				Bedrag 1998 o.b.v. gemid.cap. incl. toeslagen en bijz.subsidies
	J	M	J/M	Totaal	
Opvang-gesloten					
JOC Amsterdam	55			55	7 922
't Nieuwe Lloyd Amsterdam	60			60	10 698
Den Hey Acker Breda	129			129	20 315
Het Keerpunt Cadier en Keer	24			24	2 930
Het Poortje Groningen	48	24		72	9 054
Teylingereind Sassenheim	72			72	11 908
De Hartelborgt Spijkenisse	86			86	13 518
Eikenstein/De Lindenhorst Zeist	66	36		102	16 102
De Kolkemate Zuthphen	24			24	4 238
Totaal opvang-gesloten	564	60		624	96 685
Behandel-gesloten					
Overberg Amerongen	30			30	5 317
Jongerenhuis Harreveld	100	80		180	23 715
't Nieuwe Lloyd Amsterdam	-	-		-	0
Het Keerpunt Cadier en Keer	16			16	1 953
Den Engh Den Dolder	67			67	12 271
De Hunnerberg Nijmegen	54			54	9 030
Eikenstein/De Lindenhorst Zeist		18		18	2 842
O.G. Heldring Zetten		10		10	10 440
De Kolkemate Zutphen	44			44	7 769
Totaal behandel-gesloten	311	108		419	64 337
Behandel-open					
Overberg Amerongen	50			50	8 862
Het Keerpunt Cadier en Keer	30			30	3 662
Jongerenhuis Harreveld	14			14	1 845
De Hunnerberg Nijmegen	30			30	5 016
Rentray Eefde/Rekken			160	160	20 729
De Dreef Wapenveld	51			51	6 607
Eikenstein/De Lindenhorst Zeist		6		6	425
O.G. Heldring Zetten		10	85	95	13 677
Den Engh Den Dolder	16			16	2 930
De Hartelborgt Spijkenisse	4			4	240
Inkoopplaatsen	12	30		42	4 590
Totaal behandel-open	207	16	275	498	68 583
FOBA/(V)IC					
De Hartelborgt Spijkenisse	40			40	11 736
Totaal Justitie-inrichtingen	1 122	184	275	1 581	241 836

Capaciteitsontwikkeling en overige kengetallen

Overzicht C7. Kengetallen OTS 1998

Percentage OTS-pupillen naar verblijfplaats – peildatum 31 december

jaar	thuis	pleegge- zin	tehuis	op kamers	totaal	totaal absoluut	stijging tov. vorig jaar
1993	50,6	18,6	29,3	1,5	100	15 002	
1994	51,9	17,4	28,7	2,0	100	16 069	7,1
1995	52,4	17,3	28,2	2,0	100	16 865	5,0
1996	52,1	17,9	27,9	2,1	100	17 715	5,0
1997	53,6	17,9	26,4	2,1	100	18 690	5,5
1998	54,6	17,7	25,6	2,1	100	19 444	4,0

Duur van de OTS (in percentages)	Beëindigd	Nog lopend
korter dan één jaar	19	27
tussen één en twee jaar	24	21
tussen twee en drie jaar	17	15
tussen drie en vier jaar	13	10
tussen vier en vijf jaar	9	8
tussen vijf en tien jaar	15	16
langer dan tien jaar	3	3

Leeftijdscategorie bij ondertoezichtstelling	In percentages	Absoluut
0 t/m 5 jarigen	23	1 250
6 t/m 11 jarigen	27	1 467
12 t/m 15 jarigen	35	1 902
16 t/m 17 jarigen	15	815
Totaal	100	5 434

Overzicht C8. Kengetallen Voogdij 1998 (inclusief AMA's)

Percentage Voogdijpupillen naar verblijfplaats – peildatum 31 december

jaar	thuis	pleegge- zin	tehuis	op kamers	totaal	absoluut totaal	stijging tov. vorig jaar
1993	4,9	57,7	34,4	3,0	100	6 189	
1994	5,0	50,5	40,7	3,7	100	7 744	25,1
1995	6,6	49,9	39,0	4,5	100	8 381	8,2
1996	5,6	50,1	40,1	4,3	100	8 573	2,3
1997	4,6	45,4	44,5	5,5	100	9 687	13,0
1998	4,1	39,5	47,7	8,8	100	11 495	18,7

Duur van de voogdij (in percentages) AMA's – Voorlopig en overig

	Beëindigd	Nog lopend	Beëindigd	Nog lopend
korter dan één jaar	26	52	17	12
tussen één en twee jaar	43	26	8	10
tussen twee en drie jaar	18	8	7	8
tussen drie en vier jaar	7	6	7	9
tussen vier en vijf jaar	3	4	4	10
tussen vijf en tien jaar	3	4	25	32
langer dan tien jaar	0	0	32	19

Leeftijdscategorie bij (voorlopige) voogdijvoorziening (in percentages)

leeftijd	AMA's	voorl. vgd	vgd	totaal
0 t/m 5 jarigen	4,5	51,6	35,8	8,8
6 t/m 11 jarigen	4,9	23,4	19,1	6,7
12 t/m 15 jarigen	34,8	13,8	24,8	33,2
16 t/m 17 jarigen	55,8	11,2	20,2	51,3
Totaal	100	100	100	100
Totaal absoluut	3 610	188	282	4 080

Overzicht C9. Uithuisplaatsing van jeugdigen in 1998

(waarbij de datum uithuisplaatsing gelijk is aan ingangsdatum maatregel)

Overzicht naar soort maatregel

maatregel	totaal	jongens	meisjes	% totaal	% jongens	% meisjes
OTS	1 115	563	552	22,1	50,5	49,5
Voorlopige voogdij	145	66	79	2,9	45,5	54,5
Voogdij	184	96	88	3,7	52,2	47,8
AMA	3 597	2 609	988	71,4	72,5	27,5
Totaal	5 041	3 334	1 707	100	66,1	33,9

Leeftijdscategorie bij directe uithuisplaatsing (in percentages)

leeftijd	OTS	voorl.vgd	voogdij	vgd. AMA	totaal
0 t/m 5 jarigen	24	50	27	4	11
6 t/m 11 jarigen	21	24	18	5	9
12 t/m 15 jarigen	37	16	29	35	34
16 t/m 17 jarigen	18	10	26	56	45
Totaal	100	100	100	100	100
Totaal absoluut	1 115	145	184	3 597	5 041

Overzicht C10. Capaciteit justitiële jeugdinrichtingen

Type inrichting	Eind	Feitelijk		Bestedingenplan DJI 1999 regeerakkoordgelden				
		1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Opvangplaatsen (gesloten)								
't Nieuwe Lloyd-opv. (jongens)		40	40	60	66	66	66	90
Den Hey Acker (jongens)		88	124	129	129	129	129	129
De Hartelborgt-opv. (jongens)		70	96	96	96	96	96	96
Eikenstein (jongens)		60	60	60	66	114	114	114
De Lindenhorst-opv. (meisjes)		54	36	36	36	0	0	0
Elders ingekocht (jongens)		–	–	–	48	48	48	0
PTK Zeeland (jongens, zelfmelders)		–	–	–	10	10	10	10
Het Poortje (jongens en meisjes)		44	44	72	72	72	72	72
Het Keerpunt-opv. (jongens)		22	24	24	24	24	24	24
JOC (jongens)		55	55	55	79	79	79	79
Teylingereind (jongens)		–	72	72	66	68	68	68
De Kolkemate-opv. (jongens)		24	24	24	24	24	24	24
Subtotaal opvanginrichtingen		457	575	634	716	730	730	706
Elektronisch huisarrest					8	8	8	8
Behandelaars (gesloten en open)								
Den Engh (jongens)		71	71	83	107	107	144	144
Overberg (jongens)		80	80	80	70	70	70	70
't Nieuwe Lloyd-beh. (jongens)		20	20	–	0	0	0	20
De Hunnerberg (jongens)		60	60	84	90	90	90	90
De Hartelborgt-beh. (jongens)		30	30	34	34	34	34	34
De Hartelborgt-beh. (meisjes)		–	24	24	24	60	60	60
Den Helder (i.o.)		–	–	–	–	120	120	120
Het Keerpunt-beh. (jongens)		26	37	46	46	46	46	46
Het Poortje (meisjes)		–	–	–	–	20	20	20
Harreveld/Alexandra (meisjes)		52	52	80	80	80	80	80
Harreveld/'t Anker (jongens)		83	93	114	114	104	104	104
De Dreef (jongens)		51	51	51	60	60	60	60
Rentray (jongens en meisjes)		124	140	160	170	165	165	165
O.G. Heldring (jongens en meisjes)		105	105	105	125	117	117	117
Teylingereind (jongens)		–	–	–	24	24	24	24
De Kolkemate-beh. (jongens)		44	44	44	50	68	68	68
Inkoopplaatsen VWS		12	28	42	54	48	48	48
Subtotaal behandelinrichtingen		757	835	947	1 048	1 213	1 250	1 270

Type inrichting	Eind	Feitelijk				Bestedingenplan DJI 1999 regeerakkoordgeld		
		1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Nog in portefeuille (deel van Regeerakkoord uitbreiding)					- 23	8	38	141
Totaal Justitie-inrichtingen		1 214	1 410	1 581	1 749	1 959	2 026	2 125

Overzicht C11. Ontwikkelingen in de justitiële inrichtingen (in percentages)

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Totaal								
Capaciteit ultimo (absoluut)	802	832	846	888	1 045	1 214	1 410	1 581
Bezettingspercentage gemiddeld	94	97	96	97	97	96	97	95
Opvangplaatsen								
Capaciteit ultimo (absoluut)	340	360	350	366	401	457	575	634
Bezetting naar leeftijd								
t/m 13 jaar	4	4	4	4	6	5	4	5
14 en 15 jaar	26	27	26	26	26	28	26	26
16 en 17 jaar	65	64	63	61	63	60	58	55
18 jaar en ouder	5	5	7	9	6	8	12	14
Bezetting naar geslacht								
Jongens	92	92	92	92	92	88	89	91
Meisjes	8	8	8	8	8	12	11	9
Bezetting naar verblijfstitel								
Strafrechtelijk	83	83	85	87	89	90	88	89
w.v. voorlopige hechtenis	71	73	66	63	74	70	66	62
w.v. veroordeeld tot vrijheidsstraf	10	11	13	16	9	12	12	15
w.v. veroordeeld tot strafr.maatregel	2	2	5	8	6	8	10	12
Civilrechtelijk (OTS, voorgedij) en voortgezette hulpverlening	17	17	15	13	11	10	12	11
Behandelplaatsen								
Capaciteit ultimo (absoluut)	462	472	496	522	644	757	835	947
Bezetting naar leeftijd								
t/m 13 jaar		6	6	6	5	5	5	4
14 en 15 jaar		31	31	28	29	30	29	27
16 en 17 jaar		51	51	51	48	49	48	48
18 jaar en ouder		13	11	15	18	16	18	21
Bezetting naar geslacht								
Jongens	72	70	71	73	74	74	76	72
Meisjes	28	30	29	27	26	26	24	28
Bezetting naar verblijfstitel								
Strafrechtelijk: veroordeeld tot strafr. maatregel	11	12	14	19	26	29	36	37
Civilrechtelijk (OTS, voorgedij) en voortgezette hulpverlening	89	88	86	81	74	71	64	63

Overzicht C12. Capaciteit justitiële jeugdinstellingen: prognose en planning volgens begroting

	Prognose opvang	Prognose behandeling	Prognose totaal	Geplande cap. volg. rijksbegrot.
1998	678	1 078	1 756	-
1999	729	1 195	1 924	1 749
2000	788	1 317	2 105	1 959
2001	853	1 409	2 262	2 026
2002	924	1 521	2 445	2 125

Bron: actualisering prognose sanctiecapaciteit 1998-2002

Toelichting

Bron voor de capaciteitsprognose is het rapport «Prognose sanctie-capaciteit; actualisering 1998–2002». Voor de prognose van de behoefte aan opvangcapaciteit is de ernst en omvang van de jeugdcriminaliteit op verschillende wijze geoperationaliseerd, namelijk door:

- de door politie gehoorde minderjarige verdachten;
- de gehoorde minderjarige verdachten van ernstige gewelds-criminaliteit en diefstal met braak;
- de bevelen tot bewaring minderjarigen;
- de opgelegde jeugdstraffen en -maatregelen;
- de gemiddelde duur van de opgelegde straffen;
- de gemiddelde verblijfsduur in de opvanginrichtingen.

De capaciteitsbehoefte voor civielrechtelijke plaatsingen in de opvang wordt gerelateerd aan het aantal lopende ondertoezichtstellingen.

Voor de toekomstige behoefte aan behandelplaatsen is gekeken naar:

- het aantal opgelegde en lopende strafrechtelijke behandelmaatregelen en de gemiddelde duur en spreiding hierin;
- het aantal lopende OTS-maatregelen.

In de capaciteitsplanning volgens de Rijksbegroting is de in het Regeerakkoord toegestane uitbreiding met 276 plaatsen verdisconteerd.

In de tweede helft van 1999 zal een geactualiseerde prognose voor de capaciteit van de justitiële inrichtingen (Gevangeniswezen, TBS en Jeugd) aan de Tweede Kamer bekend worden gemaakt.

Overzicht C13. Capaciteitsontwikkeling Raad voor de Kinderbescherming

Civiele taken

Jaar	soort zaken					
	beschermingzaken		scheiding en omgangzaken		overig	
	cap.	vraag	cap.	vraag	cap.	vraag
1998	9 000	8 406	4 175	3 576	2 275 ¹	2 710
1999	9 250	9 250	4 275	4 275	2 275 ¹	2 600
2000	9 600	9 600	4 275	4 275	2 275 ¹	2 400
2001	9 900	9 900	4 275	4 275	2 000	2 000
2002 e.v.j.	10 400	10 400	4 275	4 275	2 000	2 000

¹ Voor de jaren 1998 t/m 2000 is de capaciteit tijdelijk verhoogd tot 2 275. Het doel hiervan is het inlopen van de wachtstapel BPK-onderzoeken (beginseltoestemming tot opneming van een buitenlands pleegkind ter adoptie) en het structureel bekorten van de onderzoekstermijn naar – in beginsel – maximaal 12 weken.

Toelichting

- De vraag (zie ook strafzaken) is hier gedefinieerd als de uitstroom van de na de intakefase in behandeling genomen, c.q. in behandeling te nemen zaken. Onzeker is het effect van de overdracht van de intakefunctie aan de bureaus jeugdzorg. Door de eenduidige toegang zou dit een aanzuigende werking kunnen hebben. Het ligt dan aan de aard van de bij de bureaus jeugdzorg te stellen diagnose of dit als dan niet leidt tot een stabilisering, een toename of juist een afname van het aantal zaken dat voor doorverwijzing naar en behandeling door de Raad voor de Kinderbescherming in aanmerking komt.
- In 1998 bedroeg de capaciteit van de raad met betrekking tot civiele taken 15.450 zaken. Daadwerkelijk zijn door de raad 8.406 onderzoeken

- verricht in beschermingszaken, 3.576 in scheiding en omgangszaken en 2.710 in overige civiele zaken (onder andere het onderzoek en advies inzake het verlenen van beginseltoestemming tot opnemning van buitenlandse pleegkinderen ter adoptie en naamswijziging).
- Voor 1999 is voorzien in een capaciteitsbehoefte van 9.250 beschermingszaken, 4.275 scheiding en omgangszaken en 2.275 overige civiele zaken.
 - Voor 2000 is de capaciteit geraamd op 15.850.

Straftaken

Jaar	soort zaken					
	basisonderzoek		vervolgonderzoek		taakstraffen	
	cap.	vraag	cap.	vraag	cap.	vraag
1998	16 000	15 976	2 000	2 142	9 000	9 808
1999	22 240	24 000	2 375	3 000	10 500	10 500
2000	25 700	32 000	3 200	4 000	12 000	12 000
2001	27 700	32 000	3 500	4 000	12 000	12 000
2002 e.v.j.	29 800	32 000	3 800	4 000	12 000	12 000

Toelichting

- Als gevolg van de aanbevelingen van de commissie Van Montfrans zet de stijgende tendens in het aantal strafzaken, inclusief taakstraffen, bij de Raad voor de Kinderbescherming zich voort.
- In 1998 bedroeg de capaciteit in totaal 27.000 zaken. Daadwerkelijk zijn in 1998 ruim 25.000 processen-verbaal inzake een strafbaar feit van minderjarigen aangemeld bij de raad, hetgeen leidde tot de afdoening van bijna 16.000 basisonderzoeken en ruim 2.100 vervolgonderzoeken. Het aantal aangemelde taakstraffen in 1998 bedroeg 11.493.
- Voor 1998 betreft dit het aantal afgedane zaken dat in behandeling is genomen. Voor 1999 e.v.j. is dit een prognose op basis van het aantal processen-verbaal tegen jongeren, dat in aanmerking komt voor aanmelding en behandeling bij de Raad voor de Kinderbescherming.
- Voor 1999 is de capaciteit geraamd op 35.115 zaken en voor 2000 op 40.900 zaken. Voorzien wordt dat de raad in het jaar 2000 in 25.700 zaken de casusregie zal uitvoeren.

Overzichten D. Jeugd-ggz

Financieel overzicht Jeugd-ggz 2000-2003

Overzicht D1. COTG middelen Riagg'en (x f 1000) (exclusief indexen 1999)

Riagg'en

Naam	Plaats	Provincie	Bedrag 2000 evj.
Riagg Groningen	Groningen	Groningen	4 147
Riagg Drenthe	Assen	Drenthe	2 352
Riagg Friesland	Leeuwarden	Friesland	4 370
Riagg Zwolle	Zwolle	Overijssel	2 039
Riagg Almelo	Almelo	Overijssel	1 708
Riagg Midden-Twente	Hengelo	Overijssel	1 803
Riagg Ijsselland	Deventer	Overijssel	1 733
Riagg Oost-Veluwe	Apeldoorn	Gelderland	1 719
Riagg Veluwe Vallei	Ede	Gelderland	1 657
Riagg Arnhem	Arnhem	Gelderland	3 598
Riagg Oost-Gelderland	Doetinchem	Gelderland	2 299
Riagg Nijmegen	Nijmegen	Gelderland	1 826

Naam	Plaats	Provincie	Bedrag 2000 evj.
Riagg Noord-Veluwe	Harderwijk	Gelderland	862
Riagg Amersfoort e.o.	Amersfoort	Utrecht	1 553
Riagg Stad Utrecht	Utrecht	Utrecht	1 500
Riagg Westelijk Utrecht	Utrecht	Utrecht	2 123
Riagg Gooi en Vechtstreek	Hilversum	Noord-Holland	2 147
Riagg Flevoland	Lelystad	Flevoland	2 493
Riagg Noord-Holland Noord	Den Helder	Noord-Holland	2 422
Riagg West Friesland	Hoorn	Noord-Holland	1 135
Riagg Zaanstreek-Waterland	Zaandam	Noord-Holland	1 917
Riagg Amsterlland en de Meer-landen	Hoofddorp	Noord-Holland	813
Riagg De Meren	Amsterdam	Noord-Holland	998
Riagg Amsterdam-Oost	Amsterdam	Noord-Holland	992
Riagg Centrum Oud West/Noord	Amsterdam	Noord-Holland	2 753
Riagg Zuid/Nieuw West	Amsterdam	Noord-Holland	1 794
Riagg Sinai-Ambulant	Amsterdam	Noord-Holland	223
Riagg Midden Kennemerland	Beverwijk	Noord-Holland	787
Riagg Zuid-Holland Noord	Leiden	Zuid-Holland	2 859
Riagg Zuid-Kennemerland	Haarlem	Noord-Holland	1 254
Riagg Delft/Westland/Oostland	Delft	Zuid-Holland	1 542
Riagg Haagrand	Voorburg	Zuid-Holland	823
Riagg Parnassia	Den Haag	Zuid-Holland	3 036
Riagg Midden-Holland	Gouda	Zuid-Holland	1 453
Riagg Rotterdam Zuid/ZHE	Hellevoetsluis	Zuid-Holland	7 414
Riagg Rijnmond Noord-Oost	Rotterdam	Zuid-Holland	1 949
Riagg Rijnmond Noord-West	Rotterdam	Zuid-Holland	3 599
Riagg Dordrecht e.o.	Dordrecht	Zuid-Holland	2 109
Riagg Zeeland	Middelburg	Zeeland	2 582
Riagg Westelijk Noord-Brabant	Bergen op Zoom	Noord-Brabant	896
Riagg Breda	Breda	Noord-Brabant	1 507
Riagg Midden-Brabant	Tilburg	Noord-Brabant	2 090
Riagg 's-Hertogenbosch	's-Hertogenbosch	Noord-Brabant	1 550
Riagg Noord-Oost Noord-Brabant	Oss	Noord-Brabant	2 693
Riagg Eindhoven en De Kempen	Eindhoven	Noord-Brabant	2 035
Riagg Helmond e.o.	Helmond	Noord-Brabant	1 731
Riagg Noord-Limburg	Venlo	Limburg	1 596
Riagg Midden Limburg	Roermond	Limburg	1 329
Riagg Westelijke Mijnstreek	Sittard	Limburg	988
Riagg Oostelijk Zuid Limburg	Maastricht	Limburg	1 831
Stichting Riagg Maastricht	Maastricht	Limburg	1 007
Gliagg De Poort	Dordrecht	Zuid-Holland	1 402
Totaal			103 041

Toelichting

- De financiële gegevens zijn gebaseerd op de meest recente cijfers over 1999 en hebben betrekking op de jeugdafdelingen. Jaarlijks worden met de zorgverzekeraars afspraken gemaakt over de besteding van de totale instellingsbudgetten. Aangetekend wordt dat door substitutievrijheid in de budgetteringssystematiek de ramingen niet per definitie gelijk zijn aan de kosten.

Financieel overzicht Jeugd-ggz 1997

Overzicht D2. COTG middelen RIAGG'en

Riagg'en

Naam	Plaats	Provincie	Bedrag 2000 evj.
Riagg Groningen	Groningen	Groningen	3 524
Riagg Drenthe	Assen	Drenthe	3 103
Riagg Friesland	Leeuwarden	Friesland	3 998
Riagg Zwolle	Zwolle	Overijssel	2 268

Naam	Plaats	Provincie	Bedrag 2000 evj.
Riagg Almelo	Almelo	Overijssel	1 567
Riagg Midden-Twente	Hengelo	Overijssel	443
Riagg Enschede	Enschede	Overijssel	1 209
Riagg Ijsselland	Deventer	Overijssel	1 715
Riagg Oost-Veluwe	Apeldoorn	Gelderland	1 731
Riagg Veluwe	Vallei	Ede Gelderland	1 990
Riagg Arnhem	Arnhem	Gelderland	2 542
Riagg Oost-Gelderland	Doetinchem	Gelderland	2 205
Riagg Nijmegen	Nijmegen	Gelderland	1 928
Riagg Noord-Veluwe	Harderwijk	Gelderland	659
Riagg Amersfoort e.o.	Amersfoort	Utrecht	1 420
Riagg Rivierenland	Tiel	Gelderland	1 044
Riagg Stad Utrecht	Utrecht	Utrecht	1 378
Riagg Westelijk Utrecht	Utrecht	Utrecht	2 637
Riagg Gooi en Vechtstreek	Hilversum	Noord-Holland	2 852
Riagg Flevoland	Lelystad	Flevoland	3 280
Riagg Kop van Noord-Holland	Den Helder	Noord-Holland	668
Riagg Noord-Kennemerland	Alkmaar	Noord-Holland	1 329
Riagg West Friesland	Hoorn	Noord-Holland	1 053
Riagg Zaanstreek-Waterland	Zaandam	Noord-Holland	1 621
Riagg Amsterlland en de Meer- landen	Hoofddorp	Noord-Holland	738
Riagg Amsterdam-Noord/C.O.West	Amsterdam	Noord-Holland	2 805
Riagg Zuid Oost	Amsterdam	Noord-Holland	1 021
Riagg Amsterdam-Oost	Amsterdam	Noord-Holland	933
Riagg Zuid/Nieuw-West	Amsterdam	Noord-Holland	2 118
Riagg Sinai-Ambulant	Amsterdam	Noord-Holland	185
Riagg Midden Kennemerland	Beverwijk	Noord-Holland	725
Riagg Zuid-Holland Noord	Leiden	Zuid-Holland	2 466
Riagg Zuid-Kennemerland	Haarlem	Noord-Holland	1 121
Riagg Delft/Westland/Oostland	Delft	Zuid-Holland	1 553
Riagg Haagrand	Voorburg	Zuid-Holland	930
Riagg Westhage	Den Haag	Zuid-Holland	1 059
Riagg Zuidhage	Den Haag	Zuid-Holland	717
Riagg Noordhage	Den Haag	Zuid-Holland	761
Riagg Midden-Holland	Gouda	Zuid-Holland	1 236
Riagg Zuid-Hollandse eilanden	Hellevoetsluis	Zuid-Holland	2.170
Riagg Zuid e.o.	Rotterdam	Zuid-Holland	3 139
Riagg Rijnmond Noord-Oost	Rotterdam	Zuid-Holland	1 809
Riagg Centrum-West Rotterdam	Rotterdam	Zuid-Holland	2 962
Riagg Dordrecht e.o.	Dordrecht	Zuid-Holland	2 295
Riagg Zeeland	Middelburg	Zeeland	2 363
Riagg Westelijk Noord-Brabant	Bergen op Zoom	Noord-Brabant	727
Riagg Breda	Breda	Noord-Brabant	1 258
Riagg Midden-Brabant	Tilburg	Noord-Brabant	1 549
Riagg 's-Hertogenbosch	's-Hertogenbosch	Noord-Brabant	1 665
Riagg Noord-Oost Noord-Brabant	Oss	Noord-Brabant	2 141
Stichting GgzE	Eindhoven	Noord-Brabant	2 304
Geestelijke Gezondheidszorg	Helmond	Noord-Brabant	1 533
Geestelijke Gezondheidszorg	Venlo	Limburg	1 432
Riagg Midden Limburg	Roermond	Limburg	1 138
Riagg Westelijke Mijnstreek	Sittard	Limburg	1 251
Riagg Oostelijk Zuid-Limburg	Heerlen	Limburg	1 672
Riagg Maastricht	Maastricht	Limburg	917
Gliagg De Poort	Dordrecht	Zuid-Holland	1 239
Totaal			98 097

Overzicht D3. Erkenningen en productieafspraken kinder- en jeugdpsychiatrie

Capaciteit kinder- en jeugdpsychiatrie (inclusief de als zodanig toegelaten afdelingen van APZ-en) per 1 januari 1999

Instelling	Plaats	Bedden	Mutatie tov. 1-1-98	Deeltijdplaatsen	Mutatie tov. 1-1-98
St. Universitair Centrum KJP Gr.	Groningen	24		4	
Stichting GGZ Friesland	Leeuwarden	36		6	
't Ruige Veld	Rolde	48			
De Ruyterstee	Smilde	80			
KJP Oost-Nederland	Ede	137	2	58	
Leo Kannerhuis	Oosterbeek	77	15	12	12
Veldwijk	Ermelo			6	
Zon en Schild	Amersfoort	45		12	12
Veldheim	Zeist	56		8	
Paedologisch Instituut	Duivendrecht	92		30	
Triversum	Alkmaar	80		40	-16
De Argonaut	Amsterdam	29	29	32	32
Stichting De Jutter	Den Haag	73		12	
De Grote Rivieren	Dordrecht	12		12	
Curium	Oegstgeest	73		24	
RMPI	Rotterdam	97	5	60	
Stichting Emergis	Kloetinge	16		6	
GGZ 's-Hertogenbosch	Vught	55		14	2
De Mark	Breda	36		36	
De Viersprong	Halsteren	40			
Welterhof	Heerlen	30		30	
Zorgcircuits (De Drie Vennen)	Venlo	32	2	18	2
Totaal		1 168	53	420	44

Toelichting

- De capaciteit van het Paedologisch Instituut te Duivendrecht bevat 40 bedden op de afdeling voor klinisch-psychiatrische gezinsbehandeling.
- De capaciteit van RMPI te Rotterdam bevat 14 bedden op de afdeling voor klinisch-psychiatrische gezinsbehandeling.

Erkenningen en productieafspraken kinder- en jeugdpsychiatrie

	1994	1995	1996	1997	1998
erkende bedden	922	970	1 008	994	1 001
deeltijdbehandelings- plaatsen	184	238	283	314	363
bezettingsgraad erkende bedden (%)		97			
bezettingsgraad deeltijdbehandelingspl. (%)		87			
Verpleegdagen					
Kinder/jeugd (grp. < 8 jaar)	301 526	341 049	355 376	350 087	351 032
Kinder/jeugd (grp. > 8 jaar)	31 685	9 559	9 559	9 855	6 570
waarvan op een erkende ZIZ-afdeling	4 099	4 223	4 318	4 380	4 380
Eerste opnamen kinderen en jeugd	863	1 067	1 133	1 287	1 354
Deeltijdbehandelingen					
Jeugd (van 4-6 uur)	21 400	28 745	36 882	-	-
Jeugd (van 6-8 uur)	33 079	41 355	47 171	77 140	98 181

	1994	1995	1996	1997	1998
Poliklinische verrichtingen kinderen en jeugd					
intake	5 518	6 424			
psychiatrisch onderzoek	3 732	5 300			
gezinsonderzoek	3 369	4 665			
psychodiagnostisch onderzoek/ poliklinische nabehandeling	3 448	3 457			
orthodidactisch onderzoek	1 161	1 450			
observatie thuis c.q. schoolsituatie	4 700	5 807			
individuele psychotherapie	33 836	39 218			
groepstherapie	1 131	1 645			
gezinstherapie	8 305	9 336			
ouderbegeleiding	19 986	28 142			
nieuwe inschrijving intakecontact			11 129	11 487	10 559
orthodidactisch/ psychodiagnostisch onderzoek			47 038	38 168	32 032
psychotherapiecontact			7 806	7 595	7 997
groepscontact psychotherapie			48 293	46 714	37 922
behandeling/ begeleidingscontact			21 724	12 077	7 411
groepscontact	56 900	43 305	31 937		
behandeling/begeleiding			5 895	9 564	7 406
Totaal polikliniek kinderen/jeugd	85 186	105 444	198 785	168 910	135 264
Productieafspraken Riagg'en leeftijd 0-22 jaar					
crisiscontact	1 905	1 898			
intakecontact	105 880	110 913			
begeleidingscontact	100 103	102 456			
behandelingscontact	158 729	162 311			
psychotherapiecontact	43 014	43 332			
«extra» groepscontact	36 886	36 656			
productieafspraken Riagg'en leeftijd 0-17 jaar					
crisiscontact binnen kantooruren			4 617	5 098	5 082
intakecontact buiten kantooruren			1 642	1 634	1 499
nieuwe inschrijving intakecontact			42 814	37 946	35 659
orthodidactisch/ psychodiagnostisch onderzoek			95 421	94 084	86 122
psychotherapiecontact			14 314	14 605	14 339
groepscontact psychotherapie			41 652	35 740	31 028
behandeling/ begeleidingscontact			6 914	11 655	9 199
groepscontact			204 783	187 308	163 246
behandeling/begeleiding contact buiten de Riagg			42 522	60 935	62 677
			58 354	50 533	47 083

Bron: COTG

Overzicht D4. Kengetallen omtrent gebruik

Kinder- en jeugdpsychiatrische klinieken

Gebruik van voorzieningen naar leeftijdsklasse en sekse (in 1997)

Leeftijdverdeling	Aantal jeugdigen	%
Jonger dan 10 jaar	124	19,9
10 – 14 jaar	271	43,6
15 – 18 jaar	220	35,4
19 jaar en ouder	7	1,1
Totaal	622	100

De gemiddelde leeftijd is 13 jaar.

Sekse	Aantal jeugdigen	%
Jongens	374	60,1
Meisjes	248	39,9
Totaal	622	100

Gemiddelde verblijfsduur voor aanwezigen en ontslagen bewoners

Gemiddelde verblijfsduur: 2 jaar
Gemiddelde verblijfsduur ontslagen bewoners 9,4 maand

Bron: PiGGz 1997: de cijfers hebben betrekking op de instellingen voor kinder- en jeugdpsychiatrie (KJP), afdelingen van Algemeen Psychiatrische Ziekenhuizen vallen hierbuiten.

RIAGG'en

Leeftijdverdeling	Aantal jeugdigen	%
0 – 5 jaar	2 928	6
6 – 12 jaar	8 023	17
13 – 17 jaar	6 145	13
18 – 21 jaar	4 202	9
22 jaar en ouder	24 608	54
Totaal	45 906	100

Behandelduur	Aantal jeugdigen	%
een dag	11 095	25
< 1 maand	3 433	8
1 – 3 maanden	5 998	14
3 – 6 maanden	6 433	15
6 maanden tot 1 jaar	7 706	18
1 – 2 jaar	5 897	14
2 – 3 jaar	1 789	4
3 jaar of langer	1 308	3
Totaal	43 659	100

Bron: Registratie 1996 GGZ-Nederland

Toelichting

- De gegevens over 1997 zijn nog niet leverbaar. Hierbij worden de gegevens over 1996 weergegeven.

Overzichten E. Voorzieningen voor licht verstandelijk gehandicapte jeugdigen

Financieel overzicht LVG-voorzieningen 1998

Overzicht E1. COTG middelen (x f 1000)

	1995	1996	1997	1998	1999
Totaal	-	218 600	226 700	232 300	262 300

Productieafspraken en overige kengetallen

Overzicht E2. Productieafspraken

Capaciteit algemene inrichtingen voor licht verstandelijk gehandicapte jeugdigen per 1 januari 1999

Naam	Plaats	Provincie	Capaciteit
Driever's Dale	Winschoten	Groningen	41
Tjallinga Hiem	Leeuwarden	Friesland	50
De Reeve	Kampen	Overijssel	101
De Eik	Oldenzaal	Overijssel	70
Groot Emaus	Ermelo	Gelderland	272
Meilust	Nijkerk	Gelderland	56
J.P. Heye	Oosterbeek	Gelderland	207
De Beele	Voorst	Gelderland	94
Van Arkel Instituut	Soest	Utrecht	136
OPL	Maartensdijk	Utrecht	101
Orthopedag. Inst. Amstelmonde	Uithoorn	Noord-Holland	55
Middelveld	Amsterdam	Noord-Holland	47
Orthopedag. Inst. Velsen	Velsen	Noord-Holland	109
Huize Angela	Den Haag	Zuid-Holland	68
Lidwinahuis	Leiden	Zuid-Holland	60
Orthopedag. Centrum Maasstad	Rotterdam	Zuid-Holland	50
De Veerse Singel	Middelburg	Zeeland	67
Huize de La Salle	Boxtel	Noord-Brabant	185
Huize de Schorsmolen	Breda	Noord-Brabant	71
Het Hooghout	Best	Noord-Brabant	108
Gastenhof	Simpelveld	Limburg	188
Totaal			2 136

Bron: Concept JOZ 2000

Erkenningen en productie-afspraken LVG-instellingen

	1995	1996	1997	1998
erkende bedden	2.09	2 116	2 126	2 197
waarvan				
regulier	1 826	1 831	1 841	1 907
achtervang	257	254	254	259
achtervang besloten opvang	10	31	31	31
bezettingsgraad	101.3	101	99.9	n.n.b.
aantal verpleegdagen	774 000	783 000	774 000	n.n.b.

Bron: COTG en NZI

Lijst van gebruikte afkortingen

AMA	Alleenstaande minderjarige asielzoeker
AMK	Advies- en Meldpunt Kindermishandeling
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
AO	Algemeen Overleg
APZ	Algemeen Psychiatrisch Ziekenhuis
ATW	Arbeidstijdenwet
Awb	Algemene wet bestuursrecht
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BANS	Bestuursakkoord Nieuwe Stijl
BIG	Beroepen Individuele Gezondheidszorg
BJZ	Bureau Jeugdzorg
BPK	Beginseltoestemming tot opnemning van een buitenlands pleegkind
BVA/BVK	Bureau Vertrouwensarts inzake kindermishandeling
BW	Burgerlijk Wetboek
BZK	(Ministerie van) Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CIJ	Centraal Informatiepunt Jeugdzorg
CKJ	Coördinatiecommissie Kwaliteitsbeleid in de Jeugdzorg
COJ	(interdepartementale) Commissie Jeugdonderzoek
COTG	Centraal Orgaan Tarieven Gezondheidszorg
CPZ	Categoriaal Psychiatrisch Ziekenhuis
CRIEM	Criminaliteit in relatie tot de integratie van etnische minderheden
CVP	Cliëntenvertrouwenspersoon
CVS-JC	Cliëntvolgsysteem jeugdcriminaliteit
FF	Families First
FOBA	Forensische Observatie en Behandelingsafdeling
GFO	Gemeenschappelijk Functioneel Ontwerp
G(G&)/GD	Gemeentelijke (Geneeskundige en) Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GGZn	Stichting GGZ Nederland
GOA	Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid
GOJ	Gestructureerd Overleg Jeugdbeleid
GVI	Instellingen voor (gezins-)voogdij
GZH	Gezinshuis
HALT	Het Alternatief
HBO	Hoger Beroeps Onderwijs
IJHV/JB	Inspectie voor jeugdhulpverlening en jeugdbescherming
IJZ	(Bureau) Individuele Jeugdzaken
INK	Instituut Nederlandse Kwaliteit
IOG	Indicatie Overleg Geestelijke Gezondheidszorg
IPO	Interprovinciaal Overleg
ISIS	Intersectoraal Informatiesysteem
IVBO	Individueel voorbereidend beroepsonderwijs
IZG	Inspectie voor de Gezondheidszorg
JAT	Jeugdzorgadviesteam
JB	Jeugdbescherming
JHV	Jeugdhulpverlening
JHVA	Jeugdhulpverlening Achtervangfunctie
JJI	Justitiële jeugdinstelling
JOZ	Jaaroverzicht Zorg
KJP	Kinder- en Jeugdpsychiatrische kliniek
KJV	Kwaliteitsjaarverslag
KWIS	(project) Kwaliteitsinformatie- en Sturingsstelsel

LBIO	Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen
LIG	Landelijke Implementatiegroep AMK-vorming
LOM	Leer- en Opvoedingsmoeilijkheden
LPJ	Landelijk Programmamanagement Jeugdzorg
LVG	Licht verstandelijk gehandicapte jeugdigen
LVKJR	Landelijke Vereniging van Kinder- en Jongeren- rechtswinkels
LWRV	Landelijk Werkende Residentiële Voorzieningen voor Jeugdhulpverlening
MFO	Multi functionele organisatie
MKD	Medisch Kleuterdagverblijf
MKT	Medisch Kindertehuis
MLK	Moeilijk lerend Kind
NGR	Nederlandse Gezinsraad
NIZW	Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn
NVGGz	Nederlandse Vereniging voor Geestelijke Gezondheidszorg
NVP	Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen
NVSPH	Nederlandse Vereniging van Sociaal Pedagogische Hulpverleners
OCenW	(Ministerie van) Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
OLPJ	(projectgroep) Ontwikkeling Lokaal Preventief Jeugdbeleid
OM	Openbaar Ministerie
ONPK	Onderzoek naar Normering van Producten en Kostprijzen
OTS	Ondertoezichtstelling
OVA	Overleg Arbeidsvoorwaarden
PIAM	Projecten Instroom Allochtone Medewerkers
PIJ	(maatregel van) Plaatsing in een inrichting voor jeugdigen
REC	Regionaal Expertise Centrum
RGO	Raad voor het Gezondheidsonderzoek
RIAGG	Regionale Instelling voor Ambulante Geestelijke Gezond- heidszorg
RIBW	Regionale Instelling voor Beschermd Wonen
RJHV	Registratiesysteem Jeugdhulpverlening
RMC	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (voor voortijdig schoolverlaten)
RSJ	Regionaal Samenwerkingsverband Jeugdhulpverlening
RVC	Regionale Verwijzingscommissie
RVZ	Raad voor de Volksgezondheid en Zorggerelateerde Dienstverlening
SCP	Sociaal Cultureel Planbureau
SGJ	Stichting Gereformeerd Jeugdwelzijn
SJN	Stichting Jeugdinformatie Nederland
SO	Speciaal Onderwijs
SOJN	Stichting Overleg Jeugdvoorzieningen Nederland
SPD	Sociaal Pedagogische Dienst
SRJ	Sectoraal Registratiepunt Jeugdhulpverlening
SRJV	Stichting Registratie Jeugdvoorzieningen Nederland
SSIJ	Stuurgroep Structurering Informatievoorziening Jeugdzorg
Stb	Staatsblad
Stcrt	Staatscourant
STP	Scholings- en trainingsprogramma
SZW	(Ministerie) van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
T-team	Thuisloze jongeren-team
TGV	Therapeutische Gezinsverpleging
Trb	Tractatenblad
VMBO	Vorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
VIC	Very Intensive Care
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten

VOG	Vereniging van Ondernemers in de Gepremieerde en Gesubsidieerde sector
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VT	Vertrektraining
VWS	(Ministerie) van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wiw	Wet Inschakeling Werkzoekenden
Wj hv	Wet op de jeugdhulpverlening
WODC	Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatie Centrum
WvS	Wetboek van Strafrecht
WSNS	Weer samen naar school
WZV	Wet Ziekenhuisvoorzieningen
YAR	(project) Youth at Risk

Noten

- 1 Zoals eerder in deze paragraaf aangegeven wordt informatie geboden over gegevens als de relatie tussen vraagindicatie, aanbod en gebruik van voorzieningen, de regionale herkomst en de wachttijden. Verder kan gedacht worden aan de regionale in- en uitstroom en de duur van de hulpverlening en begeleiding.
- 2 Van een enkele provincie c.q. grootstedelijke regio is nog geen jaarplan ontvangen.
- 3 Dit zijn instellingen die betrokken zijn bij de regionale herspreiding die voor de betrokken provincies een financieel knelpunt opleverden. Deze inzet van middelen vormt een onderdeel van de bestuurlijk gemaakte afspraken in december 1995.